

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornem. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświęcone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chelminowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Koniczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 106

Poznań, sobota dnia 5 marca 1932

Rok XXVII

Pełnomocnictwa

Projekt ustawy o szerokich pełnomocnictwach dla rządu jest niewątpliwie wyrazem rosnących trudności, jakie stają przed dzisiejszymi kierownikami nawy państwowej. Mimo posiadania w Sejmie i Senacie oddanej większości, mimo bardzo „sprawnego” i szybkiego działania maszyny parlamentarnej, mimo dogodnego dla posunięć rządu regulaminu Sejmu, sfery miarodajne widocznie uznały, że sytuacja wymaga odsunięcia Sejmu i Senatu od rozprawiania i decydowania w sprawach zwłaszcza natury gospodarczej, jakie wysuwa ciężka chwila bieżąca. Nawet taki Sejm, jak obecnie, staje się niewygodny, bo jest w nim dyskusja, jest kontrola, sprawowana przez opozycję.

Krok, na jaki zdecydował się rząd, musi mieć powody poważne, stanowi bowiem zdecydowany zwrot w dotychczasowej taktyce obozu rządzącego. Po zdobyciu znanymi sposobami większości w obu izbach ustawodawczych, rozpoczął się kurs ostentacyjnie „parlamentarny”. Starano się nawet wykazywać wobec zagranicy, że Polska należy do nielicznych państw, gdzie system parlamentarny funkcjonuje bez zarzutu. W ciągu bieżącej sesji budżetowej rząd wniósł do Sejmu dziesiątki najrozmaitszych projektów ustaw, które uchwalano w zawrotnym tempie. Szczycono się, że Sejm pracuje „sprawnie”.

Właściwie więc nic nie stało na przeszkodzie, aby kurs „parlamentarny” utrzymywać dalej, zwołując ewentualnie na wiosnę nadzwyczajną sesję Sejmu i Senatu, któraby w dalszym ciągu „współpracowała” z rządem. A ta „współpraca” była cenna dla rządu nie tylko ze względu na zagranicę, ale również ze względu na chęć dzielenia się ciężką odpowiedzialnością z kimkolwiek, w danym wypadku choćby z klubem B. B.

Tymczasem w ostatnich tygodniach „współpraca” ta zaczęła się psuć zupełnie wyraźnie. Coraz trudniejsze położenie kraju i coraz drastyczniejsze środki zaradcze zaczęły wywoływać wśród posłów z B. B., stykających się bądź co bądź ze społeczeństwem, wzmagające się zaniepokojenie, niezadowolenie i chęć oponowania. Łatwo o zgodę, gdy są pieniądze, bieda natomiast często jest powodem kłótni.

Próby oporu ze strony B. B. — często zresztą świadomie inscenizowane dla ratowania prestiżu stronnictwa rządowego — stawały się coraz widoczniejsze. A więc wymienimy choćby: wielką polemikę, jaka wywiązała się w plenum Sejmu między posłami z B. B. na temat karteli, które stały się punktem centralnym polityki gospodarczej państwa, wyraźny bunt senatorów z B. B. przeciw ministrowi robót publicznych, ucieczka z Sejmu posłów z B. B. w chwili głoszenia noweli do ustawy emerytalnej, trudności z uchwaleniem obniżki płac urzędników samorządowych, jawne poparcie przez jednego z wodzów obozu majowego p. Moraczewskiego strajku w Zagłębiu Dąbrowskim, co wywołało oburzenie w przemysłowych sferach „sanacyjnych” itd.

Uznano, zdaje się, że tarozdźwięki

Prasa „sanacyjna” o fermentach w klubie B. B.

Echa projektowanych pełnomocnictw dla Prezydenta
Rzplitej — Znów różnica zdań

Warszawa, 5. 4. (Tel. wł.) — Wiadomość o pełnomocnictwach dla Prezydenta, na zasadzie których wydawanoby dekrety, dotyczące się nowelizacji ustaw socjalnych, oświatla prasę „sanacyjną” w następujący sposób:

„Kurjer Polski”, organ „sanacyjnych” przemysłowców, pisze m. in.: „Projekt rządowy w sprawie pełnomocnictw specjalnych ma za podłoże nieco mozaikowy układ sił w obozie współpracującym z rządem. Nastroje tego obozu, w miarę zmian w konjunkturze, ulegają pewnym wahaniom i przegrupowaniom. Chcąc się zabezpieczyć przed temi wahaniami, sfery rządowe postanowiły uniezależnić się jeszcze bardziej od Sejmu bez względu na to, że posiadają w nim większość, a to tem bardziej, że poczucie siły wśród tej większości występuje coraz bardziej, a posłuszni podkomendni pozwalają sobie nieraz na zbyt samodzielny krytykę swoich dowódców”.

W „Gazecie Polskiej”, urzędowym organie pułkowników, czytamy: „W czasie obecnego wszechświatowego wstrząsu gospodarczego, który

mimo stwierdzonej naszej odporności nie może nie oddziaływać na życie ekonomiczne Rzeczypospolitej — rząd uważa za potrzebne wysunięcie sprawy pełnomocnictw, a to celem szybkiego i zdecydowanego działania w miarę narastających od zewnątrz niejednokrotnie zupełnie niespodzianych posunięć natury gospodarczej.” (w)

Warszawa, 5. 3. (Tel. wł.) — Na posiedzeniu komisji administracyjnej prowadzono dalszą dyskusję nad projektem rządowym o uregulowaniu uposażeń pracowników komunalnych.

Obrady wykazały, że w łonie B. B. niema jednolitych poglądów na tę sprawę. Doszło do tego, że referent Pacholczyk, który sam jest samorządowcem, wystąpił przeciwko wicemin. Korsakowi. Inny poseł z B. B., trzy razy zgłaszał się o głos na obu posiedzeniach i dotąd go nie otrzymał.

W rezultacie obrady odroczone do wtorku, a w międzyczasie będą się toczyły w łonie B. B. rokowania celem uzgodnienia stanowiska. (w)

Dzisiejsze obrady Senatu

Dyskusja nad budżetem min. poczt — Masowe fałszowanie znaczków naraża skarb na duże straty — Demonstracja BB. w stosunku do sen. Korfanteo

Warszawa, 5. 3. (Tel. wł.) — Na posiedzeniu Senatu przeprowadzono dyskusję nad budżetem ministerstwa poczt.

Referent stwierdził, że należy dążyć do przywrócenia normalnej taryfy pocztowej, bo obowiązująca jest jedną z najdroższych w Europie. Pomimo tego proponował, aby cenę druków pocztowych podnieść z 3 groszy na 5.

Min. Boerner stwierdził, że dochody poczty spadły mniej więcej o 9 proc. w porównaniu z rokiem poprzednim. Zatem obroty telegraficzne obniżyły się o 20 proc., pocztowe o 11, telefoniczne o 4. Spadek dochodów został wywołany tworzeniem poczt prywatnych i nadzyciami, polegającymi na podrabianiu znaczków. Pewien emerytowany wyższy wojskowy zgłosił się do jednego z organów ministerstwa z informacją o fałszowaniu polskich znaczków pocztowych, ale zażądał dla swego informatora 100 tys. zł. Policji udało się wykryć wytwórnice polskich znaczków w Wiedniu i skonfiskowała tam fałszyfkatów na 150 tys. zł. Wyczytawszy o

tem w gazetach, ów wojskowy podał do władomości poczty, że mógłby być wykryć nakład fałszyfkatów na 5 milj. zł., ale policja sprawę popsula.

Przedyskutowano następnie budżet min. komunikacji, poczem przystąpiono do rozprawy nad budżetem przemysłu i handlu.

W trakcie dyskusji zabrał głos również sen. Korfanty. Gdy zjawił się na trybunie, członkowie rządu, oraz wszyscy posłowie B. B. opuścili salę, udając się do sal przyległych i stamtąd podsiuchując.

Korfanty mówił o naszym kryzysie, kładąc szczególną wagę na zagadnienie Śląskie, którego przesilenie może się stać przesileniem państwem. Zwracał uwagę na grożące tam niebezpieczeństwo i świadomością nadchodzącego niebezpieczeństwa tłumaczył żądanie tak szerokiego pełnomocnictwa dla Prezydenta.

Gdy Korfanty skończył, z ław praktycy i lewicy padły oklaski a w chwili później wkroczyli na salę posłowie BB (w)

i to zniechęcenie mogłyby się potęgować, że już np. nowe projekty z dziedziny ubezpieczeń społecznych mogłyby natrafić w Sejmie na większy jeszcze opór i że coraz trudniej przyjdzie uchwaląć dalsze ustawy rządowe w tempie dostatecznie szybkim.

A o tę szybkość może będzie chodziło. Coprawda regulamin Sejmu tak jest ułożony, że rząd w przeciągu 3 dni może przeprowadzić ustawę przez Sejm, ale widocznie obawiano się przeszkód nie ze strony regulaminu, ale ze strony tych, którzy uchwalają.

Projekt ustawy o pełnomocnictwach jest więc przedewszystkiem wyrazem wewnętrznych trudności obozu rządzącego i próby „usprawnienia” jego działalności wobec tego, że system dotychczasowy zaczął szwankować i mógłby

nie poddać tym kłopotom, jakie coraz więcej grożą czynnikom rządzącym. Inna rzecz, że przez formalne odciążenie klubu B. B. od podejmowania decyzji w różnych przykrych sprawach, próbować się będzie — zresztą bez nadziejnie — ratować w społeczeństwie przynajmniej pozycję stronnictwa rządowego.

W każdym razie żądanie pełnomocnictw, gdy się ma zdecydowaną większość w parlamencie, i to większość, zdobyta takim wysiłkiem, stwarzałoby sytuację paradoksalną, gdyby nie świadczyło o poważnej sytuacji, w jakiej znalazł się oboz rządzący oraz państwo, przez niego kierowane.

A społeczeństwo zapyta, co rząd zrobi z temi pełnomocnictwami? Na usługach jakiego stana one programu?

Insynuacja pod adresem duchowieństwa

Katolicka Agencja Prasowa pisze, co następuje:

Komisja sejmowa rozpatrywała ostatnio projekt ustawy o składkach na rzecz Kościoła katolickiego. Ustawa ta ma wejść w życie 1 stycznia 1934 r. Zadaaniem ustawy z jednej strony jest unifikacja różnych przepisów, pozostałych po zaborach, z drugiej — uzgodnienie ich z obecnym ustawodawstwem, więc przedewszystkiem z konkordatem (art. 4) i ustawami podatkowymi oraz z przepisami prawa kanonicznego.

Ustawa ta nie nakłada żadnych nowych ciężarów na ludność katolicką. Co więcej, jak to również stwierdził dyrektor departamentu wyznań, p. Potocki, dotychczasowe przepisy w b. dzielnicy pruskiej więcej dają Kościołowi, aniżeli ustawa mająca wejść w życie. Składki wzajemne i nadzwyczajne uchwalane są przez przedstawicielstwo parafian, wybrane przez zgromadzenie parafian, którzy mają 24 lat ukończonych. Zarządzanie funduszami należy do rady parafjalnej.

Wniesienie przez rząd projektu ustawy do Sejmu oraz dyskusja nad ustawą dały sposobność czynnikom niechętnym Kościołowi do wystąpień przeciwko duchowieństwu katolickiemu oraz fałszywego przedstawiania sprawy. Tak np. „Robotnik” z dn. 3 b. m. podając przebieg dyskusji, pisze o projekcie, jako o „nowym ciężarze podatkowym”, co jest oczywiście nieprawdą. Najbardziej agresywne było wystąpienie posłanki Wolskiej (B. B. W. R.) i posła Dratwy (B. B. W. R.). Posłanka Wolska postawiła m. in. zarzut, że 85 procent duchowieństwa katolickiego jest zaangażowane w walce antyrządowej. Na podstawie jakiej kartoteki pani posłanka doszła do tak szczegółowej statystyki, niestety nie wyjaśniła. Nie powiedziała też, co uważa za wystąpienie antyrządowe. Podawaliśmy już szereg faktów, że zbieranie datków na rzecz bezrobotnych przez związki religijne, protesty przeciwko projektowi prawa małżeńskiego, a nawet zebrania kółek różańcowych — przez niektóre organa władzy administracyjnej uważane są za przestępstwa wobec prawa. Jeżeli zatem weźmie się pod uwagę stanowisko duchowieństwa wobec powyższych zarządzeń, to nic dziwnego, że liczba „nielojalnych” księży w pojęciu p. Wolskiej i jej towarzyszy musiała tak bardzo urosnąć.

Zarzuty posła Dratwy co do rzekomego nadużywania przez duchowieństwo ambony i konfesjonatu, bez przytoczenia chociażby jednego dowodu, należy traktować jako insynuację i kłamstwo. Analogiczne zarzuty stawiali dawniej duchowieństwu socjaliści i radykałi ludowi, kiedy duchowieństwo występowało w obronie zasad katolickich. Dziś się widocznie zmieniły role.

Dokoła strajku

Warszawa, 5. 4. (Tel. wł.) — Wczoraj komisarz demobilizacyjny w Katowicach przyjął przedstawicieli związków zawodowych w sprawie masowej redukcji w przemyśle górnośląskim. Oświadczył on, że otrzymał szereg wniosków o zamknięcie kopalń, ale przed zbadaniem sprawy na miejscu wyroku nie wyda.

W tych dniach odbędzie się konferencja u wojewody z przedstawicielami wszystkich związków zawodowych w sprawie kryzysu na Śląsku. Kopalnia „Szarłota” będzie czynna do 1 maja. W najbliższym czasie ma być zatwierdzona sprawa zamknięcia huty „Falva”. Z nią łączy się również kopalnia „Niemcy”, która w razie zamknięcia „Falwy” musiałaby stanąć, gdyż cała jej produkcja idzie do tej huty. (w)

Walka o prawo i sprawiedliwość

Mowa senatora dr. M. Seydy w plenum Senatu do budżetu ministerstwa sprawiedliwości

Państwo stoi moralnie w opinii własnego społeczeństwa przedewszystkiem tem, jaki ma wymiar sprawiedliwości. Uwaga ludności zwrócona jest w pierwszym rzędzie na sądownictwo, bo w sądownictwie, jego bezstronności i sprawności ma ludność mieć decydujące oparcie w razie zatargów natury prywatnej, czy publicznej.

Poziom sądownictwa obniża się

Jakiegokolwiek jest się przekonania politycznego czy społecznego, trzeba z szczerą troską stwierdzić przykrą prawdę, że poziom sądownictwa polskiego nie podnosi się, lecz się obniża. Jesteśmy świadkami ucieczki wielu wytrawnych sił sędziowskich do advokatury, a w zamian za to zapewnienia się sądownictwa elementem młodym, często bez głębszego jeszcze prawniczego wykształcenia i doświadczenia.

Tłumaczy się to nadmiernym przeciążeniem sędziów pracą i ztem ich uposażeniem. Przeciążenie będzie teraz jeszcze zwiększone wobec nowych redukcji, a przecież już teraz sędziowie pracują ponad siły, nie mogą się z zadaniami swymi uporać, wskutek czego sprawy ciągną się latami ze szkoda ludności. Uposażenie sędziego powinno być normalnie wyższe od uposażenia urzędnika administracyjnego, by sędzia w żadnym razie nie szukał zajęcia ubocznego, by nie był przejęty troską o chleb powszedni, o los swojej rodziny, nie był psychicznie przynębiony, by umysł jego był całkiem wolny i oddany wyłącznie sprawowaniu czynności sędziowskiej i staniu na straży bezstronnego wymiaru sprawiedliwości.

Obecne warunki życiowe stanu sędziowskiego są bardzo odległe od tej normy i przyczyniają się w znacznej mierze do owej ucieczki tylu rutynowanych sędziów do advokatury. Młodzi zaś sędziowie zajmują ich miejsca w sądach nie tylko grodzkich, ale i okręgowych, tem bardziej, że różnica uposażenia powoduje usilne dążenie do spiesznym awansów, by możliwie wcześniej dostać się do sądu okręgowego.

Wszystko to musi wpływać ujemnie na sprawność sądownictwa i na wymiar sprawiedliwości. Sprawność sądu również wskutek używania aplikantów ze względów na oszczędność do funkcji sekretarzy sądowych, co właśnie powoduje, że aplikanci niedostatecznie się uczą, nie mają czasu na zdobyte głębszej wiedzy prawniczej.

Niezawisłość sędziowska zagrożona

Nie tylko jednak względy intelektualne i materialne zaciążyły ujemnie na stanie naszego sądownictwa, wchodzi w grę i ważkie względy moralne. Sędzia czuje się niejednokrotnie zagrożony w swojej niezawisłości sędziowskiej. Ma wrażenie, a czasami nie tylko wrażenie, że opiekują się nim czynniki niepowołane, które śledzą jego działalność pozasądową, a nawet jego rolę w sądzie. Takie stosunki muszą mieć wpływ zgubny, szczególnie w sądach grodzkich: jednych kępają, innych męczą, znowu innych wypędzają z sądownictwa.

Wisi przytem nad stanem sędziowskim jak miecz Damoklesa powtarzająca się groźba zawieszenia niezawisłości sędziów w postaci upoważnienia ministra sprawiedliwości do przenoszenia sędziów z urzędu w stan spoczynku i na inne miejsca służbowe. Dawniej nazywało się, że chodzi o cel, zgodny z konstytucją, o zmianę w organizacji sądów. Teraz już minister nie waha się zrzeszenia sędziów, zaniepokojonemu projektem i interpelującemu go w tej sprawie, podać innego uzasadnienia, a mianowicie, że sądy dyscyplinarne zbyt łagodnie orzekają. Pragnę mimo wszystko wierzyć, że do tego nie dojdzie. Byłoby to pogwałceniem nie tylko ducha konstytucji, ale nawet jej litery prawa.

Brześć

A jak musi na psychę stanu sędziowskiego oddziaływać wszystko, co się łączy z zagadnieniem — krótko mówiąc — Brześcia, a oznacza jawne podeptanie prawa?

Nie zamierzam zatrzymywać się tym razem dłużej przy temacie Brześcia, bo uczynił to z ramienia Klubu Narodowego świeżo w Sejmie marszałek Trampczyński, osobiście zaś przed rokiem w Senacie, w komisji prawniczej i w plenum, powtarzając najostrzejsze słowa potępienia, których wielokrotnie z powodu Brześcia, użyło pismo, przeze mnie redagowane, wezwałem p. ministra

sprawiedliwości, by wysnuł przeciwko nam konsekwencje i dał nam możność przeprowadzenia w rozprawie karnej dowodu prawdy, ale wzywałem go na przynę. Woli się połączyć najcięższą zniewagę, byleby nie dopuścić do zbadania przed sądem pod przysięgą tego, co się w Brześciu działo.

Metody bezprawnych konfiskat prasy

Często przytem tak się manewruje w stosunku do prasy: policja przeprowadza zajęcie odnośnego pisma z inicjatywy własnej czy prokuratury, poczem prokuratura powoduje zatwierdzenie konfiskaty przez sąd grodzki, ale na tem koniec; sprawy karnej — wbrew prawu — nie wytacza się pismu, żeby nie dopuścić do rozprawy merytorycznej w sprawie Brześcia.

Metodę tę stosuje się zresztą i w innych wypadkach niewygodnych, np. gdy chodzi o artykuły, dotyczące zamachu majowego, t. zw. „zniknięcia” gen. Zagórskiego i innych zbrodni i przestępstw politycznych, nadużyć władz administracyjnych przy wyborach, zeznań w procesie posłów Centrolewu itp. Wogóle to, co się dzieje w dziedzinie konfiskat prasowych, dosięgło już granic jawnego szyderstwa z obowiązujących ustaw.

Jeżeli chodzi o ziemie zachodnie, miarodajna tam niemiecka ustawa prasowa z roku 1874 wymienia w paragrafie 23 ściśle konkretne wypadki, w których może nastąpić zajęcie pisma bez zarządzenia sądowego. Oprócz uchybienia kilku prasowym przepisom porządkowym wchodzi w rachubę następujące zbrodnie i przestępstwa: wzywanie do zbrodni zdrady stanu, wzywanie do popełnienia przestępstw, podburzanie do gwałtów oraz rozpowszechnianie pism treści nierządnej. Dodane jest zastrzeżenie, że w wypadkach wzywania do popełnienia przestępstw i podburzania do gwałtów wolno pismo zająć tylko wówczas, jeżeli zachodzi duże niebezpieczeństwo, że wskutek opóźnienia zajęcia wzywanie względnie podburzanie spowodować może bezpośrednio zbrodnię czy przestępstwo.

Tymczasem urzędy policyjne i prokuratorskie postępują, jak gdyby ten wyraźny, jasny przepis prawny nie istniał, jak gdyby wolno im było konfiskować według własnego swobodnego uznania. Robi się to np. na podstawie par. 360 p. 11 niemieckiego kodeksu karnego o ciężkim wybruku. Prasa polska zna ten paragraf dobrze z czasów pruskich. Ale ze wstydem stwierdzić trzeba, że Prusacy na tej podstawie wytaczali procesy wprawdzie, ale nie konfiskowali gazet polskich, bo bądźco bądź liczyli się z formalnym przepisem prawnym. Konfiskat na podstawie paragrafu o ciężkim wybruku doczekaliśmy się dopiero za czasów „sanacji”. Na szczęście sądy nasze apelacyjne orzekły zupełną bezprawność tych konfiskat. Nie stęły w Poznaniu np., nim do tych wyroków doszło, zajęcia z powyższem uzasadnieniem, jawnie bezprawne wobec wyraźnego brzmienia ustawy, doznawały systematycznie zatwierdzenia przez odnośnego sędziego grodzkiego, p. Długoleckiego.

Gdy liczne wyroki, znoszące konfiskaty na podstawie paragrafu o ciężkim wybruku i wyroków owych uzasadnienia stały się zbyt kompromitujące dla tych, którzy zajęcia w danych wypadkach spowodowali względnie stwierdzili, nie nawrócono na drogę prawa, lecz zastosowano metodę pozorowego obejścia, a w rzeczywistości wręcz nowego łamania paragrafu 23 niemieckiej ustawy prasowej, ustalającego konkretne, kiedy wolno dokonać zajęcia. Oto od pewnego czasu, po konfiskacie nakładu odnośnego pisma, na wniosek prokuratury poznańskiej sędzia wspomniany zatwierdza t. zw. „odebranie” danego numeru pisma na podstawie artykułu 153 kodeksu postępowania karnego.

Artykuł ten głosi, że „jeżeli osoba, która ma u siebie przedmioty, stanowiące dowód przestępstwa, uzyskane przez przestępstwo lub ulegające konfiskacie, odmawia ich wydania, można zarządzić ich odebranie”. Na „dowód przestępstwa” wystarczy oczywiście jeden egzemplarz odnośnego numeru pisma; mowy być nie może o odbieraniu całego nakładu. Egzemplarze posiada zarówno urząd policyjny, jak urząd prokuratorski. Wydania egzemplarza, czy policji, czy prokuraturze, jako „dowód przestępstwa” nikt nigdy nie odmawiał. Cały ten manewr konfiskowania

pism za pomocą artykułu 153 kodeksu postępowania karnego i zatwierdzenie tego następnie w postaci „odebrania” pisma przez sędziego grodzkiego Długoleckiego, to metody, niegodne państwa, szanującego prawo, szanującego swoje urzędy policyjne i prokuratorskie, szanującego swoje sądownictwo.

Ale i na tem nie koniec. W długim szeregu wypadków, szczególnie w okresie procesu przeciwko posłom Centrolewu, kępowano prasę stołeczną bezprawnymi zakazami, a pisma prowincjonalne konfiskowano za rzekomy przedruk ustępów, zajętych jakoby uprzednio w prasie warszawskiej, — u nas, na zachodzie, na podstawie paragrafu 28 niemieckiej ustawy prasowej. W rzeczywistości jednak odnośne doniesienia pism prowincjonalnych albo się w prasie warszawskiej wręcz wcale nie pojawiły, albo ze względu na czas swego ukazania się notorycznie nie mogły być przedrukami.

Przykładowo stwierdzam, że redagowany przeze mnie „Kurjer Poznański” był w powyższych warunkach od roku 1929 konfiskowany 46 razy. W połowie tych wypadków nastąpiły już w instancji apelacyjnej wyroki uwalniające, względnie sprawy zostały zlikwidowane przez ich umorzenie; tok reszty spraw będzie w apelacji niewątpliwie podobny; niema ani jednego wyroku prawomocnego, zgodnego z orzeczeniem wspomnianego sędziego grodzkiego Długoleckiego, który zatwierdza konfiskaty niemal automatycznie. Będzie to w sądzie grodzkim czynił prawdopodobnie nadal, zabiegaj howiem jego o dostanie się do sądu okręgowego spotkały się z prawie jednomyślnym sprzeciwem gremjum sędziów sądu okręgowego z powodu braku u niego potrzebnych kwalifikacji prawniczych. Ale do spełniania roli surowego cenzora prasy ma on widocznie dosyć — kwalifikacji prawniczych.

Materiałnym i moralnym kosztem państwa

Stan rzeczy jest taki, że nasza prasę usiłuje się złamać konfiskatami i procesami, a równocześnie dzienniki „sanacyjne” otrzymują hojną pomoc materialną z państwowych pieniędzy ogółu społeczeństwa w Banku Gospodarstwa Krajowego. Nie złamie to nas, a bezprawne prześladowania jedyną prasę narodową tylko tem większe sympatje szerokiej warstw ludności. Ale koszty tych metod płaci państwo, płaci jego skarbu w postaci odszkodowań i płaci jego pozycja moralna w społeczeństwie. W kim zaciekleść partyjno-polityczna nie zdławiła głosu sumienia państwowo-pywatelskiego, temu to obojętne być nie może.

Urzędy prokuratorskie wobec przestępstw politycznych

Na zakończenie podkreślić muszę krótko odmienny sposób postępowania prokuratur w odniesieniu do działaczy ugrupowań opozycyjnych, a członków względnie zwolenników obozu rządzącego. Wystarczy blahe przewinienie tamtych, a uruchamia się w pierwszym lepszym mieście przed sądem olbrzymi i kosztowny aparat, powoduje się wezwaniem kilkudziesięciu świadków z rezultatem minimalnym w postaci małych grzyw dla zasądzonych, np. za t. zw. wybruk na wiecu. Gdy jednakowoż w rachubę wchodzi jaskrawe akty gwałtów, popełnione jawnie przez kierowników czy szeregowców B. B., wówczas — prokuratorów niema, i po przestępstwach porasta trawa.

Żeby nie sięgać dalej wstecz, ograniczę się do zapytania, gdzie były śledztwa i jaki dały wynik w sprawie notorycznych gwałtów, popełnionych przez „sanacyjne” bojówki wyborcze? Przecież gwałty te w Poznaniu np. spowodowały śmierć człowieka, nie mającego żadnego związku z polityką, śp. Aleksandra Rączkowskiego, wiceprezesa okręgu „Sokota”, człowieka łagodnego, który pałkarzom tem się tylko naraził, że w dobroduszny sposób zwrócił się do nich, by nie zanieczyszczali nalepianiem afiszów publicznego gmachu Muzeum Mielżyńskich. Co w tej sprawie zrobiła prokuratura i z jakim rezultatem?

Albo przykład inny: W rozprawie sądowej w Poznaniu świadkowie pod przysięgą stwierdzili, że dnia 19 marca r. z. na głównej komendzie policji urzędnicy jej bili i masakrowali osoby, aresztowane w czasie manifestacji, nieprzychylnych polityce „imieninowej”. M. i. zeznał szereg świadków, że podinspektor Grefner łajał policjantów, że mało bili, a jeden z świadków zeznał pod przysięgą, że słyszał, jak podinsp. Grefner wydał nakaz bicia. Co po tych zeznaniach zrobiła prokuratura prze-

Marki „BECKER” Idealna bielizna damska

jedwabna, trykotowa oraz elastyczna

Do nabycia wszędzie.

Tw 883

ciwko panu temu, który w ten sposób pojmuje swoje urzędowanie?

O prawo, sprawiedliwość i moralność

Powtarzam, kto nie jest całkiem zaślepiiony względami partyjno-politycznymi, kto myśli nie wyłącznie o przejściowych kombinacjach i przemijających matych w gruncie rzeczy efektywnych, kto wzrok ma utkwiony w przyszłość, w drogę, po której zmierza rozwój Rzeczypospolitej Polskiej, tego wszystkie te objawy poniewierania prawa i sprawiedliwości przejmować muszą serdecznym bólem i głęboką troską. Bo chciałoby się państwo polskie widzieć, jeżeli już nie tak idealne, o jakim marzyliśmy przed wojną i w czasie wojny, to w każdym razie na poziomie, któryby swoim i obcym narzucił szacunek i respekt moralny. Rozumiemy walkę, walkę z przeciwnikiem politycznym chociażby i najostrzejszą, ale niech ona nie niszczy moralnych i prawnych podstaw naszego bytu państwowego, niech ona duszy zbiorowej społeczeństwa i zbiorowego życia naszego publicznego nie wyduje na łup barbarzyństwa wschodniego. (Marszałek przerywa mówcy.)

My, którym Opatrzność pozwoliła przeżyć okres największego szczęścia, okres wskrzeszenia naszej niepodległości państwowej, mamy obowiązek przekazać przyszłym pokoleniom Polskę uporządkowaną, karną i silną, ale uczynimy to tylko, jeżeli budowę jej oprzemy na niezłomnych podstawach prawa, sprawiedliwości, moralności. (Okłaski na ławach Klubu Narodowego i na lewicy.)

Nadmienić należy, że tuż przed sen. Seydą przemawiał w imieniu B. B. sen. Perzyński, który dowodził, że w państwie polskim — niema ani krzty niepraworządności, że zarzuty na ten temat opozycji, to tylko — gra taktyczna. Sen. Seyda zrobił kilkakrotnie ironiczną aluzję do tego przemówienia.

Ojciec święty błogosławi Akcji Katolickiej

(KAP) W odpowiedzi na pismo, wysłane do Ojca Św. przez sekretarjat generalny Akcji Katolickiej w Warszawie, nadeszła z Watykanu na ręce asystenta kościelnego A. K. ks. biskupa Szlagowskiego odpowiedź Kardynała Sekretarza Stanu następującej treści:

W a t y k a n, dnia 23 lutego 1932 r.

Ekscelencjo! Ojciec Święty przyjął z żywą wdzięcznością hołd tak miły i serdeczny, który Ekscelencja i Jego współpracownicy Akcji Katolickiej w Warszawie skierowali doń z okazji 10. rocznicy Jego Pontyfikatu. Ekscelencja wie lepiej, niż ktokolwiek, jak bardzo Jego Świątobliwość czuwa nad urzędowaniem tej najważniejszej części Swego programu Apostolskiego: Pax Christi in regno Christi; to też Akcja Katolicka jest Mu droga, „jak źrenica Jego oczu”. Synowska uległość, jaką J. Ekscelencja okazał zleceniom Ojca Św. trafiła Mu wprost do serca.

W dowód Jego głębokiego zadowolenia i żywej wdzięczności, Ojciec Święty błogosławi z całej duszy Akcję Katolicką w Warszawie, wraz ze Stowarzyszeniami Archidiecezjalnymi męzczyzn, kobiet, młodzieży męskiej i żeńskiej, jako też Związek Katolicki „Caritas”. Z radością łączę od siebie, Ekscelencjo, wyrazy całkowitego oddania w Chrystusie Panu

(—) Kard. E. Pacelli

Ostrzeżenie!

Istnieje tylko jeden oryginalny i niezawodny, we wszystkich kulturalnych państwach używany preparat

DARMOL
czekoladki przeczyszczające

znany od kilkudziesięciu lat.
Prosimy więc zadać wyraźnie „Darmol” gdyż preparat ten bywa często podrabiany!

Tw 861

Zamęt na Dalekim Wschodzie trwa

Manifestacje chińskie w Szanghaju z powodu odniesionego zwycięstwa — Zaprzeczenia japońskie

Londyn, 5. 3. (Tel. wł.) W ciągu dnia wczorajszego rozeszły się tu pogłoski o wielkim zwycięstwie wojsk chińskich nad Japończykami, wskutek czego ludność w Szanghaju manifestowała z radości na cześć wojsk chińskich. Demonstracje również przeniosły się na teren koncesji międzynarodowej, a zwłaszcza w pobliżu części francuskiej, przybierając wybitnie antyjapoński charakter. Dlatego, celem niedopuszczenia do wykroczeń zmobilizowano cały garnizon w Szanghaju i straż obywatelską. Również w w Nankinie, Pekinie, Hong-Kongu o raz w szeregu innych większych miastach odbyły się demonstracje urządzane z okazji odniesionego zwycięstwa.

Japończycy ze swej strony zaprzeczają kategorię tym wiadomościom, oświadczając, że są one zupełnie bezpodstawne.

Szanghaj, 5. 3. (Tel. wł.) W związku z demonstracjami wojskowe władze japońskie wydały ścisły nakaz

Ostra cenzura japońska — Chiny chcą nawiązać stosunki z Sowietami — Stanowisko Ameryki

Charbin, 5. 3. (Tel. wł.) Władze japońskie skonfiskowały w ciągu ostatnich dni wszystkie chińskie i rosyjskie pisma, wypowiadające się przeciw obecnemu postępowaniu władz zaborszych w Mandżurji, a zwłaszcza na terenie nowo utworzonej republiki mandżurskiej. Obecnie ustanowiona została cenzura, która wypuszcza tylko gazety, cieszące się poparciem władz japońskich.

Charbin, 5. 3. (Tel. wł.) Według doniesień z Nankinu nacjonalści chińscy i partja narodowa wypowiedzieli się wzorem rządu chińskiego za

Obustronne przesunięcia wojsk — Straszliwy obraz zniszczenia

Paryż, 5. 3. (PAT). Według depesz nadesłanych tej nocy, sytuacja na Dalekim Wschodzie zaczęła się komplikować na nowo.

Okazuje się, że pertraktacje na pokładzie „Kent” nie mają żadnego wpływu na bitwę, jaka toczy się pod Szanghajem. Wojska Tsai-Ting-Kaja wycofały się, ponieważ z „jednej strony wyparte zostały ze swej głównej linii a powtórnie groził im manewr oskrzydający ze strony 11 dywizji japońskich.

Wojska chińskie zatrzymały się w okolicy Nian-Singu, położonego zaledwie o 15 km. od Szanghaju. Dwa pułki chińskie, wyparte z Wu-Sungu, usadowiły się w pobliżu Liuho, t. zn. na tyłach 11 dywizji.

W okolicy Szanghaju krążą nieprawdopodobne pogłoski. Dwie nowe dywizje chińskie, idące do obrony Nankinu, mają zastąpić 11 dywizji, tworząc nowe prawe skrzydło armji japońskiej. 5 pułków chińskich rozlokowanych w prowincji Cze-Kiang, rozpocząć miało pochód na Szanghaj. Jedna dywizja tej armji znajdować się ma podobno w odległości 12 km od Szanghaju.

Wszystkie depesze stwierdzają, że posiłki japońskie nadchodzą bezustannie. Niektóre pułki wylądowały

śledzenia akcji chińskiej. Miasto było przez cały wieczór i noc oświetlone japońskimi reflektorami. Japońskie okręty wojenne stały w pogotowiu, patrolując w strefach przynależnych do poszczególnych oddziałów.

Jak słychać, demonstracje chińskie miały na celu umożliwienie 19 armji kantońskiej powrotu do Szanghaju i odwrócenie od niej uwagi Japończyków.

Według dalszych doniesień równocześnie z informacjami o nowym wielkimi zwycięstwie Chińczyków rozeszły się wiadomości o zamordowaniu głównodowodzącego armją japońską, co jednak stanowczo dementują po stronie japońskiej.

Londyn, 5. 3. (Tel. wł.) Donoszą z Szanghaju, że w pobliżu francuskiej koncesji w czasie demonstracji napadnięty został przez tłum pewien oficer japoński, którego dopiero dzięki interwencji wojska neutralnego zdołano uwolnić, przyczem był już mocno poturbowany.

wznowieniem stosunków dyplomatycznych z Sowietami. Stosunki te zerwano w 1929 roku w związku w zatargiem chińsko-japońskim w sprawie kolei wschodnio - chińskiej.

Nowy Jork, 5. 3. (Tel. wł.) Rząd Stanów Zjednoczonych z dużym zainteresowaniem śledzi wypadki rozwoju rokowań i debat w łonie Ligi Narodów. Podobno poseł amerykański przy rządzie chińskim otrzymał ma polecenie wzięcia udziału w planowanej konferencji pokojowej ze współudziałem Ligi Narodów.

w Szanghaju według wszelkiego prawdopodobieństwa, aby udaremnić próbę ofensywy, jaką pragnęłaby dokonać armja chińska w pld. rejonie miasta. Inne posiłki kierują się wzdłuż rzeki Yang-Tse.

Paryż, 5. 3. (PAT). Korespondent „Matina” donosi z Cza-Pei, że miasto przedstawia obraz, nie dający się nawet porównać z miastami zbombardowanymi na zachodzie podczas wielkiej wojny.

Skupienie, liczące 100.000 mieszkańców, nie posiada obecnie ani jednego nieuszkodzonego domu. Kilka murów trzyma się jeszcze, są jednak podziurawione jak sito przez szrapnele. Wszystkie okna w ruinach Cza - Pei pozatykane są workami z ziemią. Na ulicach chaos poplątanych drutów telegraficznych, obalonych słupów oraz połamanych mebli.

W Cza-Pei nie znajduje się obecnie ani jeden człowiek. Panuje tam teraz zupełna cisza, przerywana od czasu do czasu detonacjami szrapneli i granatów, wybuchających pod wpływem gorąca, dotychczas nieugaszonych pożarów. Oficerowie japońscy, eskortowani przez żołnierzy, uzbieranych od stóp do głów z palcem na kurku karabinów przeszukują ruiny.

wobec czego płk. Lindbergh w obawie o swoją żonę, zrezygnował z walki ze złoczyńcami i w banku w Newark złożył żądany okup w wysokości 50 tys. dol. w banknotach 20 dolarowych, ogłaszając o tem przez radio i prosząc sprawców porwania swego dziecka o wskazanie mu, w jaki sposób pieniądze te mają być im przekazane.

Sensację stanowi fakt, że kartka, znaleziona na oknie pokoju dziecka, zawierała kilka słów pisanych po niemiecku.

Lindbergh składa żądany okup

Przesłuchy podejrzanych nie dały żadnego wyniku — Rozpacz stroskanej matki

Londyn, 5. 3. (PAT). Poszukiwania dziecka Lindbergha nie dały dotychczas żadnych wyników.

Trzygodzinne przesłuchiwanie bony nie wykazały żadnego związku jego z porwaniem. Przesłuchiwany wczoraj Orlando w Brooklynie dowiódł swoje alibi. Trzeci osobnik, poszukiwany przez policję, znaleziony został w jednym z więzień, gdzie odsiadyuje karę za szmugiel.

Rozpacz p. Lindberghowej osiągnęła tymczasem punkt kulminacyjny,

Dokoła propozycji w sprawach Europy środkowej

Wiedeń, 5. 3. (PAT.) „N. W. Tageblatt” donosi z Genewy:

Oświadczenie premiera Tardieu, złożone przed komisją finansową izby deputowanych, zaskoczyło poniekąd obecnych w Genewie min. spraw zagr. Marinkowicza, Benesza, Titulescu i Za-

leskiego, ponieważ wymiana zdań, inicjowana przez premiera Tardieu w sprawie uporządkowania śródoeuropejskich stosunków gospodarczych, dokonana została w niezwykle szybkim tempie.

Rząd francuski zamierza w zwią-

ku z uregulowaniem sprawy reparacyjnej zwołać na wrzesień br. konferencję gospodarczą z warunkiem, że do tego czasu nastąpi zasadnicze porozumienie między państwami Małej Ententy, Austrią, Węgrami i Bułgarią.

Według opinji francuskiej byłoby rzeczą możliwą, odbyć wstępne rokowania w sprawie wielkiej konferencji gospodarczej w Genewie w ramach zebrania francuskiego komitetu dla studjów, co nastąpić ma z końcem maja b. r. W ten sposób mogłyby być Niemcy włączone jako partner do akcji wobec Francji Włoch i Anglii.

Co do Czechosłowacji, to rząd praski zachowuje się z rezerwą wobec rokowań gospodarczych z Austrią. W Czechosłowacji ujawnił się silny prąd przeciw jakimkolwiek koncesjom gospodarczym na rzecz Austrii. Po niedaniu się dawniejszych projektów porozumienia Praga pozostawia dalej inicjatywę mocarstwom.

Jugosłowiański min. spraw zagr. Marinkowicz stoi na stanowisku, że korzystne byłoby wdrożenie rokowań gospodarczych między Białogrodem a Budapesztem.

Polski min. spraw zagr. Zaleski życzy sobie przeprowadzenia gospodarczych paktów nieagresji.

Pożyczki polskie na giełdzie nowojorskiej.

New York, 4. 3. (PAT). Pożyczka dillonowska 59, stabilizacyjna 56, m. Warszawy 42%, śląska 42.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.88 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.89 zł.

Kurs marki niem. i guld gd Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk. niem w dewizach 210.90 zł. gotówką — zł., za 100 guld. gd w dewizach 173.41 do 173.67 zł., gotówką 173.07 zł.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, dnia 5. 3. 1932

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ciężaru litrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71.3 kg (121 f w h.); 2) żyta pomorskiego 69.95 kg (119.1 f w h.); 3) pszenicy poznańskiej 74.8 kg (127.1 f w h.); 4) pszenicy pomorskiej 74.35 kg (126.4 f w h.); 5) jęczmienia poznań i pom.: a) 64 do 66 kg., b) 68 kg.; 6) owsa poznań i pom. 43.55 kg. (74.1 f w h.).

Ceny tranzakcyjne
Pszenica biała 40 tonn par. Poznań 4.50
Pszenica 25 tonn par. Poznań 24.00
Usposobienie spokojne.

Ceny orientacyjne.

Zyto	23.00—23.5'
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień a) 64—66 kg	20.00—21.00
Jęczmień b) 68 kg	21.50—22.50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień browarowy	23.75—24.75
Usposobienie spokojne.	
Owies	20.25—20.75
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% wł work.	35.50—36.50
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenne 65% wł work.	36.50—38.50
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	14.50—15.00
Otręby pszenne	13.75—14.75
Otręby pszenne (grube)	14.75—15.75
Rzepak	32.00—33.00
Gorzycza	30.00—36.00
Wyka latowa	22.00—24.00
Peluszka	23.00—25.00
Groch Victoria	23.00—26.00
Groch Folgera	30.00—34.00
Lubin niebieski	12.00—13.00
Lubin złoty	16.00—17.00
Seradela	27.00—29.00
Koniczyna czerwona	135.00—175.00
Koniczyna biała	280.00—400.00
Koniczyna szwedzka	125.00—145.00
Koniczyna żółta odluszczone	125.00—145.00
Przelot	260.00—300.00
Tymoteusz	40.00—55.00
Rajgras angielski	45.00—50.00

Ogólne usposobienie spokojne.
Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 150 tonn, pszenicy 300 tonn, jęczmienia 45 tonn, owsa 15 tonn.
Uwagi: Owies biały niezadeszczony ponad natowanie.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, dnia 5. 3. 1932

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była nieco ożywiona; obroty były również cokolwiek większe. Z pożyczek państwowych notowano jedynie 5% Poż konwers. po 3 3/4%, poza tem poszukiwano 4% Pożyczkę inwest. po 8 1/2% bez od dawców. Z papierów lokacyjnych P. Z. K obracano 8% listami dol. starami po 6 3/4%—6 1/2% w placeniu. Również płacono za 4% listy zast. konwert. 28%, zaś 6% listy żytnie handlowano początkowo po 12 w placeniu a pod koniec giełdy w

Pw 11 408 - C. 147

mniej ilość po 12% w tranzakcjach
Z akcji bankowych wzgl przemysłowych poszukiwano Bank Polski po 84. W obrotach nieoficjalnych płacono za 4% Premjówki dolarowe 45.—

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Paniery procentowe:
(Kurs w procentach nominatu):
5% Pożyczka konwersyjna 38 3/4% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 68 1/2—68% P.
(Kurs w złotych)
6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 12—12,25 +

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Polski I. em 84.— +
Tendencja nieco ożywiona.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 5. 3. 1932.

Wpłaty Gotówka
Dolary St. Zjedn. tr.: 8.88 1/2; sp. 8.90 1/2; kup: 8.86 1/2.

	Dewizy:		
	trans.	sprzed.	kup.
Holandja	3 9.50	360.10	358.60
Londyn	31.40	31.55	31.25
Nowy Jork			
kabel	8.92	8.94	8.90
Paryż	35.11	35.20	35.02
Praga	26.39 1/2	26.46	26.34
Szwajcaria	172.60	173.03	172.60
Włochy	46.40	46.63	46.17
Berlin	211.85		

Tendencja niejednolita.
Papiery wartościowe i obligacje:
3% poź bud 36.00
4% poź inwes. 92.00
4% premi dol. 47.25
7% poź stabil. 58.75 58.00
Tendencja mocniejsza
Akcje w złotych:
Bank Polski 84.00—85.00
Ostrowieckie seria B 0.00—30.50
Tendencja dla akcji utrzymana.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg reszta za 100 kg

Berlin, dnia 5. 3. 1932.

Pszenica march 75—76 kg	244.00—246.00
Tendencja spokojna.	
Zyto march 72—73 kg.	193.00—195.00
Tendencja stała.	
Zyto rosyjskie cif Berlin tr. i sp	195.00
Tendencja stała.	
Jęczmień brow	185.00—192.00
Tendencja mocna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	174.00—179.00
Tendencja mocna.	
Owies march	152.00—159.00
Tendencja mocniejsza.	
Mąka pszena	31.25—34.75
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia	27.00—27.90
Tendencja spokojna.	
Ospa pszena	10.00—10.50
Tendencja spokojna.	
Ospa żytnia	9.85—10.25
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	20.00—27.00
Groch drobny jadalny	21.00—23.50
Groch pastewny	15.00—17.00
Peluszka	16.50—18.50
Bób	15.00—17.00
Wyka	16.00—19.50
Lubin niebieski	11.00—12.00
Lubin złoty	15.00—17.00
Seradela nowa	32.00—37.00
Kuchy Iniane 37%	12.40—12.60
Kuchy z orzecha ziemnego	13.00—13.0
Kuchy mielone (mączka)	12.70—12.80
Wytłoki suche paryt Berlin	8.30
Srót Soja ekstrahowany 46% loco Hamburg	11.60—11.70
Srót Soja ekstrahowany 46% loco Szczecin	12.60
Płatki ziemniaczane	16.00—16.50

Ogólna tendencja dobrze utrzymana.
Giełdy zbożowo - towarowe
Warszawa 4. 3. Notowania ziemio-płodów bez zmian. Tendencja spokojna.
Lwów 4. 3. Na giełdzie zbożowej sytuacja bez zmiany. Tendencja utrzymywana przy skromnych obrotach.

Reforma finansów komunalnych

W komisji skarbowo - budżetowej Senatu p. minister spraw wewnętrznych zapowiedział częściową reformę ustawy o finansach komunalnych. Zapowiedź ta spotkała się z uznaniem zainteresowanych czynników, albowiem ustawa o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych z r. 1923 w zeznaniu z praktyką wykazała liczne braki, a w dodatku w rozmaitych późniejszych ustawach uległa znacznemu pogorszeniu na niekorzyść związków komunalnych, podcinając ich budżetową samowystarczalność.

Niestety wniesiony przez rząd projekt noweli nie spełnił nadziei, przywiązanych do oświadczenia p. ministra Pierackiego. Nowela ta odkłada właściwą reformę skarbowości komunalnej do bardzo dalekiej przyszłości, bo do „ostatecznego ustalenia ustroju samorządu” i do „uprzedniego zreformowania skarbowości państwowej”. Takie uwarunkowanie zasadniczej reformy równa się petrifikacji obecnej ustawy, czyli zamianie jej z tymczasowej na stałą.

Niektóre z proponowanych w noweli zmian są słuszne i pożądane, zwłaszcza o ile chodzi o uporządkowanie wymiaru i poboru komunalnych dodatków do podatków państwowych, względnie takich samoistnych danin komunalnych, które oparte są na źródłach dochodowych, eksploatowanych także przez państwo. Tutaj wymienić należy podatek od placów budowlanych i t. z. podatek aljenacyjny, czyli od przeniesienia własności nieruchomości. Obydwa te podatki będą na przyszłość wymierzone i ściągane razem z analogicznymi podatkami państwowymi, co będzie usprawnieniem, dogodnym i dla samorządu i dla płatników.

Na tem kończą się dobre strony tej noweli. Wprawdzie w uzasadnieniu do niej czytamy m. i., że „uwzględnia” ona wniosek wojewódzkich związków komunalnych, poznańskiego i pomorskiego, co do ustalenia udziału skarbu państwa w ich wydatkach, ale to ustalenie, wynoszące dla woj. poznańskiego 1400.000 zł, a dla pomorskiego 650.000 zł jest bardzo skromne i wynosi znacznie mniej, aniżeli wypadło z dotychczasowej normy, oznaczonej na 40 proc.

Wybitnym pogorszeniem dotychczasowego stanu rzeczy jest odebranie samorządom 20 proc. ich dodatku do pań-

stwowych podatków pośrednich z przeznaczeniem tej sumy na t. zw. fundusz pożyczkowy - zapomogowy, o czym pisaliśmy już w artykule p. n. „Dobrodziejstwo z cudzej kieszeni”. Dodatek ten, doliczany do państwowego podatku od wina, piwa, drożdży, octu i spirytusu, wynosi około 25 milionów i był rozdzielany na podstawie ustawowego klucza między miasta, powiatowe i wojewódzkie związki komunalne, przyczem związki powiatowe dzieliły się swoją częścią z gminami wiejskimi. W r. 1927 zabrano 10 proc. tego dodatku na wymieniony wyżej fundusz, a obecna nowela zabiera dalszych 20 proc. Obecnie, o ile chodzi o dodatek do podatku od spirytusu, potrąca się najpierw 20 proc. na rzecz wojewódzkich związków komunalnych, 3,6 proc. dla miast i powiatów woj. śląskiego, a resztę dzieli się jak następuje: 30 proc. na fundusz pożyczkowy - zapomogowy, 50 proc. dla miast, a 20 proc. dla związków powiatowych. Klucz rozdziału dodatku do innych podatków pośrednich jest taki sam; tylko samorząd wojewódzki jest od udziału wykluczony.

W rezultacie, w porównaniu z ustawą z r. 1923, samorząd, który już przedtem utracił część udziału w podatku od spirytusu, traci dalszych 7 i pół miliona na rzecz funduszu pożyczkowego - zapomogowego, z czego na miasta przypada około 5 milionów. Najgorzej wychodzą gminy wiejskie, które zostały wogóle wykluczone od udziału w tym dodatku. Strata poszczególnych miast wyniesie 70—80 groszy na głowę mieszkańca.

Prócz tego miasta przemysłowe poniosą stratę na korzyść nieuprzemysłowionych, ponieważ dotychczasowy klucz rozdziału był zależny od liczby mieszkańców i wysokości podatku przemysłowego, opłacanego na terenie danego miasta, a obecnie pozostaje tylko to pierwsze kryterjum.

Nie wyczerpując całości noweli, przytoczyliśmy jej najważniejsze postanowienia, z których wynika, że obok pewnego usprawnienia technicznego nowela ta przynosi samorządom pogorszenie dotychczasowego stanu rzeczy. Problem skarbowości komunalnej w Polsce pozostaje otwarty, a los samorządów staje pod znakiem poważnych trudności.

M. K.

Polska kłonicia a sprawa żydowska

27 lutego br. podczas dyskusji nad ustawą o szkolnictwie prywatnym zabrał głos na plenum Sejmu poseł żydowski Grynbaum.

Mówca zaczął od wytykania „sanacji” zawodu, jaki Żydowi sprawiła. Żydz, mówił poseł Grynbaum, wierzili w maju 1926, że czekają ich lepsze czasy, lecz teraz przekonali się, co jest warta „sanacja” i woleliby powrócić do rządów przedmajowych.

Podrażniony głosami z ław B. B. (mało was bili!), mówca zbladł i głosem przyciszonym zaczął mówić o losach żydostwa:

„Tak, to prawda, mówił Grynbaum, nas bili wszyscy. A my nie możemy zrobić rewolucji.

„My nie możemy kłonicy wziąć do ręki, jak to chłop może zrobić. Nasze niezadowolone wyraża się inaczej. A w walce naszej jesteśmy wytrwali. Byliśmy w Europie tymi pierwszymi, którzy zaprotestowali przeciwko maksymie: *cujus regio ejus religio*, jedynymi w ciągu wieków, którzy się na tę maksymę nie zgadzali i zwalczali. Na stopy szliśmy. Walczyliśmy o to i doczekaliśmy się. Ta maksyma już obecnie nie panuje. Przyszli inni i razem z nami zdruzgotali tę maksymę.

„Byliśmy pierwszymi, którzy zwalczyli maksymę: *cujus regio ejus natio*.

„Jeszcze ta walka trwa, ale już pierwsze zwycięstwo w tej walce odnieśliśmy. Nie sami. Przyszli inni, ci, którzy mogą rewolucję zrobić. Tak jest, ci sojusznicy przychodzą do nas, a nie my ich szukamy. Idziemy drogą poprzez wieki. Przychodzą do nas ci, co chcą wolności religijnej, przychodzą ci, co chcą wolności obywatelskiej, wolności narodowej.

„Teraz, proszę panów, panuje ta maksyma: *cujus regio ejus natio*, a to co dziś panuje, jutro będzie zdruzgotane. To nie jest wieczne. My jesteśmy narodem wiecznym. Wszystkie maksymy, które krepują życie ludzkie, które ujarzmiają ludzi, które niszczą swobodę, życie ludzkie, które uja-

rzmiąją ludzi, które niszczą swobodę, my, naród wieczny, widzieliśmy, jak legły w gruzach...”

Już publicysta amerykański, Burton Hendrick wskazywał, że Żydzi przybyli do Stanów Zjednoczonych ze Wschodniej Europy, zwłaszcza przybyli po roku 1905, zajęli wobec ustroju demokratycznego Stanów Stanowisko zdecydowanie wrogie, pomimo iż znaleźli tam wszelkie udogodnienia życiowe i najbardziej liberalne traktowanie zarówno ze strony rządu, jak i społeczeństwa.

Pomimo to wszystko, prasa żydowska w Nowym Jorku jest wyraźnie wyrotowa, a kierowana przez Żydów partja socjalistyczna wystąpiła przeciwko wojnie zaraz po ogłoszeniu wojny przez Stany (6 kwietnia 1917 r.).

Dziś w Sejmie polskim reprezentant żydostwa nie cofa się przed wypowiedzeniem walki przeciwko państwu narodowemu. Nie waha się dać do zrozumienia, że w tej walce Żydzi już odnieśli sukces (w Sowieciech).

„Przyjdą inni, powiada p. Grynbaum, ci, którzy mogą zrobić rewolucję...”

Poseł Grynbaum niewątpliwie ma słuszną rację, jeżeli chodzi o Rosję Sowiecką. Tam istotnie ci „inni” zrobili rewolucję, działając jako narzędzie narodu wiecznego, narodu, który idzie „przez wieki” po cudzych ziemiach, nie godząc się na porządek ustanowiony w obcych krajach, lecz druzgocąc cudzemi rękami zasady współzycia innych narodów, które udzieliły im gościnę.

Co do przeszłości — wyznania posła Grynbauma są niewątpliwie zgodne z prawdą i zasługują na zapamiętanie, — zwłaszcza w Polsce. Zanotujemy więc:

— i to, że przewroty dotychczasowe działy się przy pomocy i pod protektorem międzynarodowego żydostwa, które popierało „tych innych z kłonicą”.

— i to, że walka o prawo narodu, posiadającego ziemię, do gospodarowania na własnej ziemi już przynio-

śla pierwsze zwycięstwo nie komu innemu, tylko międzynarodowemu żydostwu (w Rosji Sowieckiej),

— i to, że poseł Grynbaum i jego współwyznawcy nie pogodzą się nigdy z państwem narodowym w Polsce, że będą dążyli do jego zdruzgotania rękami obcymi, rękami tych, co mają kłonicę, co mogą zrobić rewolucję.

To wszystko należy sobie zapamiętać, bo dotychczas nie wielu sobie z tego zdawało sprawę i bardzo rzadko dawali się z tem słyszeć przedstawiciele naszego żydostwa, — zwłaszcza tak jasno i otwarcie, jak to uczynił poseł Grynbaum w Sejmie polskim w dniu 27 lutego 1932 roku.

Czy tylko ta rachuba nie jest oparta na metodach nieco przestarzałych? To, co się udało z ciemnym chłopem rosyjskim, z obalamucną rycyjską inteligencją, czy te metody, skuteczne w Rosji, mają być uniwersalne dla wszystkich czasów i krajów?

I czy poseł Grynbaum nie widzi pewnego niebezpieczeństwa w tem stanowisku żydostwa, wypowiadającego wojnę dążeniom narodowym większości, czy nie zdaje mu się, że takie dążenia w kraju, gdzie inteligencja jest daleka od zasady „niesprzeciwiania się złu”, a lud czuje się gospodarzem we własnym domu, że w tych warunkach podobne dążenia mogą spowodować reakcję zupełnie inną niż ta, którą znają dzieje reformacji lub wypadki w Rosji sowieckiej?

Poseł Grynbaum czeka na polską kłonicę, która ma złamać zasadę państwa narodowego i przyspieszyć narodowi żydowskiemu jeszcze jedno zwycięstwo w jego „pochodzie przez wieki”.

Czy ta rachuba nie jest nieco ryzy-

80 LAT

WODY KWIATOWE

Wypijcie PULSA

T w 887

kowna? Jest ona przecież oparta na przypuszczeniu, że owa kłonicia będzie narzędnem ślepe, że wszystkim będzie kierowała wszystko wiedząca ręką.

A jeśli kłonicia przejrzy, jeśli przejrzą ci, co mogą zrobić rewolucję, jeśli masy polskie, na które liczy poseł Grynbaum, dostrzegą, że są tylko narzędnem w rękę żydostwa?

Skąd pewność, że kłonicia polska zwróci się przeciwko państwu narodowemu, jak to uczynił ciemny chłop rosyjski?

Zniżka uposażeń urzędników komun.

Sejmowa komisja administracyjna rozpoczęła w piątek dyskusję nad rządowym projektem nowelizacji rozporządzenia Prezydenta z 30 grudnia 1924, dotyczącego norm uposażenia pracowników samorządowych. Tendencją noweli jest całkowite zrównanie norm uposażenia pracowników samorządowych z urzędnikami państwowymi i całkowite uzależnienie ewentualne zwyczaj, zniżek i dodatków od decyzji rządu. Jak wiadomo, sama zapowiedź tego projektu doprowadziła w całym szeregu miast, a także i w Warszawie do demonstracyjnego strajku.

Referat o projekcie rządowym wygłosił pos. Pacholczyk (BB.), jeden z kierowników związku pracowników samorządowych. Wdał się on w długie wywody historyczne i polityczne, podał trochę cyfr, wykazując wysokość uposażeń w gminach wiejskich i miastach województwa warszawskiego, podniósł parę wątpliwości, poczem zakończył referat bez wniosku ze swej strony.

Pos. Rymar (Kl. Nar.) stwierdził na początku, że wprowadzenie w życie nowej ustawy podważy wszystkie budżety samorządu. Dopóki trwa okres zniżek, wszystko będzie w porządku. Gdy jednak nadejdzie zmiana konjunktury

i rząd, choćby częściowo przywrócił swoim pracownikom obcięte obecnie procenty, wtedy obowiązywać to będzie automatycznie wszystkie samorządy bez względu na to, czy posiadają w środku roku budżetowego odpowiednie pokrycie. Należy wywrzeć wszelki ustawą dozwołony nacisk na samorządy, aby dostosowały do dzisiejszej sytuacji uregulowanie poborów tak w administracji rządowej jak i w przedsiębiorstwach. Dostosowanie wszystkiego do woli rządu czyni z samorządów koszary i kadry wojska. Dalej p. Rymar podkreślił różnice w pozycji społecznej i w dochodach pomiędzy pracownikami samorządowymi i urzędnikami państwowymi. Np. zniżki kolejowe, prawa emerytalne, opieka lekarska, opłaty szkolne, możliwość awansów itd. Niepodobna więc jednym i drugim traktować według jednego szablonu. Z tego względu ustawa prze rząd proponowana powinna być odrzucona.

Pp. Polakiewicz i Augustyński z B. B. popierali projekt rządowy.

Ponieważ wicemin. Korsak musiał opuścić zebranie, obrady odroczone do soboty. Zdaje się, że i tu zachodzi konieczność „uzgodnienia poglądów” w łonie B. B.

Dlaczego aresztowano

Przed wyborami do zarządu Bratniej Pomocy uniwersytetu warszawskiego Młodzież Wszepolska wydała ulotkę p. n. „Kto jest czym kompanem”, w której, omawiano fakty nadużyć, dokonanych w ub. roku przez niejakiego Czyryckiego.

Ow Czyrycki wybrany został do zarządu Bratniej Pomocy WSH. w Warszawie jako fachowiec głosami narodowców (mimo, że nie był członkiem żadnej organizacji narodowej). Kradzież 5.000 zł, dokonana przez Czyryckiego, posłużyła „sanacji” do rozwinięcia agitacji celem przeprowadzenia „sanacyjnego” zarządu z p. Mikciukiem na czele.

Ulotka Młodzieży Wszepolskiej podała facsimile listu, wystosowanego do Mikciuka przez jednego z jego podwładnych, z którego okazało się, że „sanacja” nazywa Czyryckiego swoim „kompanem”. Gdy to połączone z faktem, że przed sądem koleżeńskim bronił Czyryckiego przedstawiciel „sanacyjnego” „Legionu Młodych”, oraz, że znany „sanator” rektor Sujkowski zakazał oddawać sprawę do prokuratury, nabiera ona specjalnego oświetlenia.

„Sanacja”, przerażona i zaskoczona, milczała, aż dopiero w sam dzień walnego zebrania Bratniej Pomocy uniwersytetu wypuścili nadzwyczajny dodatek

pisma t. zw. „Myśli Mocarsfwojej” p. l. „Bunt Młodych”, nie wspominając kompromitującej treści listu. Rzucono ószczerze oskarżenie, że list ten został wykradzony (!) z biurka Mikciuka, i że przy tej okazji zginęły również z biurka pieniądze (!).

Przedstawiciele Młodzieży Wszepolskiej wytoczyli redaktorowi odpowiedzialnemu „Bunt Młodych” Gredyciowski skargę o zniesławienie w druku, oraz skierowali sprawę naczelnego redaktora pisma Witolda Mosina i członków redakcji Bohdana Jasińskiego, tudzież Jana Szalewicza do sądów koleżeńskich i rektoratów wyższych uczelni z wnioskiem o relegację.

Tymczasem nieoczekiwanie urząd śledczy, na skutek skargi przedstawicieli młodzieży „sanacyjnej”, aresztował prezesa Młodzieży Wszepolskiej Janusza Miłaszewskiego i członka Młodzieży Wszepolskiej Jana Paprockiego, pod zarzutem owego rzekomego „wtłamania” do biurka Mikciuka. Podstawą aresztowania było to, że p. Miłaszewski i Paprocki oddawali do druku ulotkę, zawierającą list do Mikciuka. Oczywiście obu musiano po przesłuchaniu zwolnić.

Jedno z wielu oszczerstw „sanacyjnych” zatem ponownie sprawę oddano.

Niewyjaśniona sytuacja w Finlandji

Sprzeczne informacje — Rząd domaga się bezwzględnej kapitulacji — Okrażanie oddziałów powstańczych

Helsinki, 5. 3. (Tel. wł.) Wiadomości nadchodzące z całego kraju o ruchu powstańczym względnie jego rozbięciu są bardzo sprzeczne.

Jedne, pochodzące z kół urzędowych, mówią o zupełnym niepowodzeniu akcji lappowców i ucieczce przywódców powstania oraz częściowym aresztowaniu, lub rezejsięciu się większych oddziałów rebeliantów do domów.

Inne znów wieści głoszą, że ruch powstańczy tylko częściowo nie powiódł się. Natomiast w miastach, które służyły początkowo jako punkt koncentracyjny całej akcji lappowców, są oni w dalszym ciągu panami sytuacji.

Władze rządowe postanowiły przez stopniowe i powolne okrażanie tych miast wyłapać oddziały lappowców, zmuszając je głodem do kapitulacji. W akcji tej bierze udział regularne

wojsko, oraz straż obywatelska, złożona z oddziałów ochotniczych, która przyrzeka całkowite posłuszeństwo władzom rządowym.

Helsinki, 5. 3. (Tel. wł.) Prezydent Svinhufvud przyjął parlamentarną kapitulację lappowców.

Helsinki, 5. 3. (Tel. wł.) Z Rihimaeki, głównej kwatery ruchu powstańczego, donoszą, że przywódca ruchu zbrojnego gen. Vallenius znikł i niewiadomo, gdzie obecnie przebywa. Drugi przywódca ruchu, Kossola, znajduje się rzekomo jeszcze na miejscu.

Rząd stanowczo domaga się kapitulacji wymienionych przywódców.

Poważne siły zgromadzili lappowcy w Maentsaelae, które otoczone jest wojskami rządowymi, tak, że wszelki dowód żywności jest zupełnie odcięty.

dorocznych. Mowa p. Paul-Boncoura, bardzo piękna pod względem literackim wygłoszona jednak z przesadnym patosem adwokackim i to patosem ponurym, wprowadziła delegatów 47 państw w nastrój niezbyt wesoły, gdyż mówca przedstawił wiernie historję niepowodzeń Rady Ligi przy załatwianiu zatargu chińsko-japońskiego. W kwestji mandzurskiej Rada zdołała wymóc na Japonji zaledwie zgodę na wysłanie przez Ligę komisji ankietowej. Byłem obecny w grudniu na Quai d'Orsy, gdy p. Briand ogłaszał ową uchwałę Rady za sukces Ligi, (sukces jakże skromny i raczej formalny). Uplynęło od tego czasu 2 i pół miesiąca i czytam właśnie, że Komisja Ligi, zdążywszy w drodze do Chin dojechać dopiero do Tokio: Od grudnia zaś Mandżurja została w całości przez Japończyków zajęta i ogłoszona niepodległym państwem. Raport Komisji ukaże się, gdy już nikt Mandżurją zajmować się nie będzie. P. Boncour przypisuje powolność działania RaCy Ligi wielkim odległościom i konieczności porozumienia się ze Stanami Zjednoczonymi. Ale gdyby te tylko trudności istniały, to kabel telegraficzny usunąłby je z łatwością.

Wielu było w mowie prezydenta Rady skarg na krzyków i malkontentów, którzy nie odnoszą się ostrożnie do „delikatnej rośliny”, jaką jest Liga. Było i podkreślenie art 10 Paktu, poręczającego niezawisłość polityczną i całość terytorjalną wszystkim członkom Ligi. Japończycy przyjęli ten ustęp oczywiście bez entuzjazmu. P. Paul Boncour jednak miał rację. Art 10 jest fundamentem Ligi.

Po tej mowie, której towarzyszyła niesłychanie bogata i prawdziwie aktorska gestykulacja, dokonano wyboru prezydenta Zgromadzenia. Został nim p. Hymans który już przewodniczył Zgromadzeniu w r. 1920.

JAN MATYASIK.

Matki!...

Pamiętajcie, iż najlepszym i najsukciejniejszym środkiem przeciwszczającym jest roślinny lek Purgan „Erbe”.

Purgan „Erbe” daje zupełną gwarancję leku aktywnego, nie wywierającego żadnych ubocznych działań. Jest przyjemnym lekiem łagodnym co pozwala stosować go nawet u niemowląt. Użyty przy niedyspozycjach żołądkowych w ilości jednej pastylki powoduje ustanie nieprawidłowego rozkładu pokarmu w żołądku w ilości 2 pastylek powoduje łagodne wypróżnienie i bółów. Dr. L. K.

Pw 10 240-51,42

W dyskusji pouczył go dyrektor Dobrzycki, że przed wojną Gdańsk był upośledzony pod względem kolejowym na rzecz Szczecina i dopiero dzięki Polsce uzyskał dobre połączenia. Na poziomie był tylko referent p. t. „Gdynia i północne powiaty Pomorza”, wygłoszony przez dyrektora izby handlowo-przemysłowej, p. Krupskiego. Dzięki temu referatowi dyskusja nie spaliła na panewce, lecz rozwinęła się szeroko i była bardzo głęboka. Ogółem zapisało się do głosu kilkanaście osób

Syntetycznie okazało się, że gospodarce zespolenie Gdyni z powiatami północnego Pomorza jest bardzo trudne, ponieważ Gdynia zaopatruje się w żywność tam, gdzie jest ona najtańsza i najłatwiejsza do zdobycia. Północne Pomorze nie może zaopatrywać Gdyni we wszystkie warzywa, ponieważ jak oświadczył prezes pomorskiej izby rolniczej, p. Tempski, na północnym Pomorzu przez cały rok, za wyjątkiem tylko sierpnia notuje się przymrozki. Poza to rolnictwo pomorskie musi płacić nadzwyczaj drogie frachty za węgiel, nawozy i t. d. i również z tego powodu nie może konkurować z gospodarstwami rolnymi środkowej i południowej Polski. W dziedzinie frachtów istnieje n. p. taka anomalia, że przewóz mleka z Tczewa do Gdańska jest tańszy na litrze o jeden grosz od przewozu do Gdyni. Przykładów takich i innych podano więcej.

Wreszcie wyczerpała się lista mówców i p. Kirtiklis zakończył zebranie i orzekł, że pragnie stwierdzić, iż czynnik rządowy nie zdoła wszystkiego dokonać, że potrzebna jest współpraca społeczeństwa gdynińskiego i przedstawicieli samorządu gospodarczego województwa pomorskiego.

Przebieg „konferencji gospodarczej” wykazał niedwuznacznie, że etatyzm, stosowany w Gdyni od lat nadzwyczaj szeroko, zaczyna się mścić na dobre.

Okazało się, że Gdynia jest zawieszona w powietrzu i nie ma oparcia. Północne i dalsze powiaty Pomorza nie dlatego są niezwiązane z Gdynią, że brak tam kupców i przedsiębiorczych rolników tylko dlatego, że etatyzm i fiskalizm nie dopuścił w Gdyni do rozwinięcia się zdrowej inicjatywy prywatnej. Favorizowanie politycznych przyjaciół, bezwzględność śrub podatkowej, stawianie na odpowiedzialnych stanowiskach ludzi niefachowych, załatwianie wszystkich spraw przy zielonym stoliku — wszystko to razem spowodowało obecną sytuację. Dzisiaj woła się o pomoc czynnika społecznego, ale gdy ten czynnik okazywał chęć usadowienia się w Gdyni, to szybko go stad przepędzono etatystycznymi i biurokratycznymi poczynaniami.

Dzisiaj, gdy nie tylko w północnych powiatach Pomorza panuje niewypowiedziany kryzys, ale w samej Gdyni jedno bankructwo goni drugie i nawet najwięksi optymiści zaczynają tracić nadzieję dzisiaj woła się na społeczeństwo, żeby ratowało Gdynię i Pomorze. Nie tak dawno jeszcze jeden z „sanacyjnych” ministrów orzekł w sejmie z trybuny rządowej, że do Gdyni wtrącać się może tylko „rząd”, bo tylko rząd dał pieniądze na Gdynię. Złożone wówczas protesty ze Gdynię buduje się za pieniądze całego narodu polskiego, całego społeczeństwa dzisiaj dopiero uzyskały echo. Fob.

Nikt z cierpiących

na reumatyzm, podagrę i bóle nerwowe nie powinien wątpić w możliwość swego uzdrowienia, gdyż już wiele cierpiących odzyskało przy pomocy Togału swe zdrowie. Tabletki Togału bowiem skutecznie zwalczają te niedomagania, wstrzymując nagromadzenie się kwasu moczowego, który, jak wiadomo, jest przyczyną tych cierpień. Nieszkodliwe dla serca, żołądka i innych organów. Spróbujcie i przekonajcie się sami, lecz żądajcie we własnym interesie tylko oryginalnych tabletek Togału. We wszystkich aptekach. nw 9191

Otwarcie nadzwyczajnego Zgromadzenia Ligi Narodów

(Od specjalnego delegata „Kurjera Poznańskiego”)

Genewa, 3. marca.

Przez cały dzień wczorajszego oczekiwano w sekretarjacie Ligi niecierpliwie wiadomości z Szanghaju o zaniechaniu walk. Wielkie mocarstwa spodziewały się, że gdy ta wiadomość przyjdzie przed otwarciem Zgromadzenia Ligi, to wniosek o odroczenie sesji nie napotka w niem na trudności. Szczególnie angielski minister spraw zagr. sir John Simon, nastawał bardzo na odroczenie Zgromadzenia, obawiając się — i kto wie czy niesłusznie — że zbyt porywcze występy przedstawicieli państw małych zaostrożą tylko i tak już trudną sytuację na Dalekim Wschodzie. Przedstawiciel Japonji p. Sato oświadczył przecież w wywiadzie prasowym, że w razie niepomyślnego przebiegu dyskusji rząd tokijski weźmie pod rozwagę projekt wystąpienia z Ligi Narodów. Z drugiej zaś strony delegat Chin b. premier p. Yen na przyjęciu prasy stwierdził, że Chiny liczą głównie na moralny nacisk państw mniejszych.

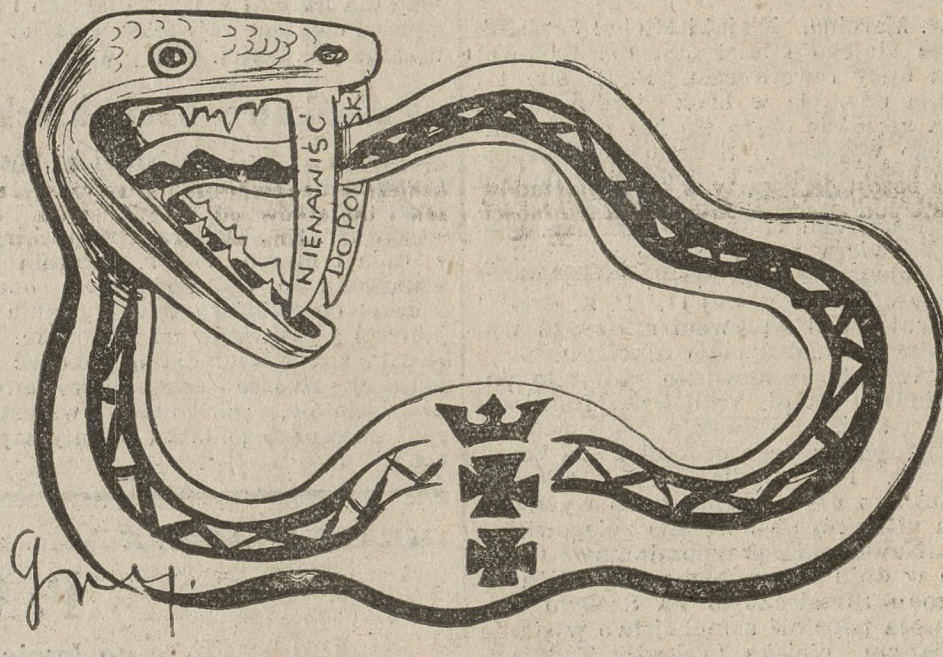
W oczekiwaniu pomyślnych wiadomości z Szanghaju przeniesiono otwarcie Zgromadzenia z czwartku godziny 11 na 3 i pół. Ale zamiast telegramów o rozeźmie nadeszły w środek wieczorem wieści o zwycięskiej ofensywie wojsk gen. Szirakawy. Przywrócono więc z ciężkim sercem pierwotny termin otwarcia sesji nadzwyczajnej. Odbyło się ono dzisiaj w prawdziwie ponurym nastroju, ale przy zapełnionych szczerlnie galerjach. W ostatniej chwili, gdy już prezes Rady Ligi p. Paul Boncour wstępował na trybunę, sekretarjat Ligi wywiesił w sali prasowej proklamację gen. Szirakawy, ogłaszającą zaniechanie kroków nieprzyjacielskich, gdyż wojska japońskie odrzuciły 19-tą armję chińską poza Szanghaj. Następne telegramy doniosły, że na pokładzie „Kentu” rozpoczęła dzisiaj admirał Kelly układy celem zawarcia oficjalnego rozejmu. Na ciemnym horyzoncie ukazała się więc pierwsza szczelina światła. Czy jednak Chińczycy przyjmą spokojnie do wiadomości pozostanie wojsk japońskich na zdobytych pozycjach w Wusung, Czaali i w Nanciang? Czy nie będą kontynuowali walk? Czy Japończycy cofną się dla utworzenia strefy neutralnej? Dopiero odpowiedzi na te pytania pozwolą zorientować się, czy i kiedy zbierze się konferencja „okrążonego stołu” dla załatwienia konfliktu szanghajskiego.

Jeśli szanse trwałego zawieszenia broni okażą się silne, wtedy zapewne Anglja i Francja wystąpią z wnioskiem o odroczenie Zgromadzenia, by konferencja „okrążonego stołu” pozostała czas do pracy. Będzie to właściwie rezygnacja Zgromadzenia z praw, przysługujących mu w myśl art. 15 paktu na rzecz wielkich mocarstw ale w danych warunkach rezygnacja ta może tylko ułatwić pacyfikację Dalekiego Wschodu, a o to przecież chodzi Wielkie mocarstwa widzą coraz jaśniej, że zatarg japońsko-chiński jest dla Ligi zadaniem nad siły. Protesty przeciw odroczeniu wyjdą może z pól małych państw zwłaszcza południowo-amerykańskich, które obawiają się, by postępowanie Japonji — postawienie wojsk i walki zbrojne dla obrony interesów swych obywateli w obcym kraju — nie stały się preceden-

sem na przyszłość. By np. Stany Zjednoczone nie mogły kiedyś postać okrętów do Wenezueli, lub Chili dla ukarania tych państw za zabicie obywateli amerykańskich lub spalenie ich domów — i twierdzą przytem, że działają w ramach legalnych, gdyż analogiczne prawo Japonji zostało przez mocarstwa uznane.

Przebieg ingerencji Zgromadzenia nie różnił się od podobnych ceremonij

Gdańsk

Gad, który udławi się własnymi jadowitymi zębami.

Gdynia nie ma zaplecza

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Gdynia, 3. marca.

W sali Hotelu Centralnego stoły ustawione w podkowie i pokryte zielonym sukniem. Przy wejściu pełnią straż policjanci w skórzanych hełmach. Nastrój nadzwyczaj uroczysty i poważny: pod przewodnictwem nowego wojewody pomorskiego p. Kirtiklisa odbywa się wielka konferencja gospodarcza na temat gospodarczego powiązania i zespolenia Gdyni z powiatami północnego Pomorza. Wkoło starostowie, naczelnicy, dyrektorzy i konsulowie. Wielka rada.

Program przewiduje trzy referaty i szeroką dyskusję. Wojewoda zagaja i mówi o tem, że obejmując stanowisko myślał, że Pomorze jest zwarte i jednolite pod każdym względem. Wkrótce przekonał się jednak, że na Pomorzu istnieje nadzwyczajna „plamistość gleby”. Tak, jak każdy hektar ziemi pomorskiej pod względem rolniczym, jest krańcowo różniczkowany, takie same są na Pomorzu stosunki gospodarcze i inne. Każde miasto pomorskie ma odrębną oblicze: „Toruń monotonny i senny bez ambicji stania się prawdziwą stolicą województwa (?). Grudziądz żywy i ruchliwy, Gdynia wielka i szeroka. Nadzwyczaj dziwne jest, że Gdynia nie posiada swojego naturalnego zaplecza. Zainteresowanie Gdynią, najbardziej natężo-

ne w województwie wileńskim i śląskim — mówił p. Kirtiklis — najmniejsze jest na Pomorzu. Konferencja ma na celu zanalizowanie tej okoliczności i rozpatrzenie sposobów gospodarczego połączenia Gdyni z powiatami północnego Pomorza. Taki jest cel konferencji.

Po tym wstępie rozpoczęły się referaty. Zaraz na początku planowana linja poważnego i rzeczowego rozpatrzenia problemów, doznała przykrego wypaczenia. Referat naczelnika wydziału ekonomicznego komisarjatu rządu, p. Malessy, trwający prawie dwie godziny, okazał się nadzwyczaj chaotyczny i nierzeczowy. Poszczególne dostojnicy słuchali jakiś czas cierpliwie, ale potem zaczęli na siebie znacząco spoglądać i niedwuznacznie szeptać. W rezultacie nie było podzielenych zdań co do tego, że trudno było na temat „gospodarczych potrzeb Gdyni i przybrzeża” powiedzieć coś mniej interesującego i syntetycznego.

Również drugi referent gdynińskiego komisarjatu rządu, inż. Piaskiewicz, laurów nie zebrał. Mówiąc na temat „drog komunikacyjnych, łączących Gdynię z zapleczem” okazał w dziedzinie przedwojennych połączeń komunikacyjnych dużą nieświadomość, orzekając, że Gdańsk był pod względem kolejowym faworyzowany przez Pru-

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Niezwykłe prowokująca agitacja komunistyczna

na terenie całego województwa poznańskiego — Aresztowania w Bydgoszczy — Bezczelność agitatorów w Poznaniu

W ostatnim czasie komuniści przejawili niezwykle ruchliwą działalność na terenie województwa poznańskiego. Szczególniej intensywną agitację zauważono na terenie Bydgoszczy i Poznania.

W tych dniach władze bezpieczeństwa w Bydgoszczy zlikwidowały komitet dzielnicowy komunistycznej partii polskiej w Bydgoszczy. Tak w Bydgoszczy jak i w Poznaniu, a również w innych ośrodkach naszego województwa komuniści zamierzają wywołać ferment wśród bezrobotnych, wyszukując ich ciężkie położenie. W Bydgoszczy aresztowano niejakiego Romualda Gadomskiego, b. studenta uniwersytetu wileńskiego, głównego organizatora komunistycznej agitacji na terenie Bydgoszczy. Gadomskiemu pomagał w tej robocie znany na gruncie bydgoskim wyrotowiec, radny miejski Antoni Waliszewski, którego również aresztowano. Ponadto aresztowano kobietę i kilku mężczyzn, a rewizje domowe dały bardzo poważny wynik, gdyż w ręce policji wpadła większa ilość druków komunistycznych.

W ostatnich tygodniach również na terenie Poznania poczęli komuniści rozwijać intensywniejszą akcję wyrotową. M. in. w ostatnich dniach na mu-

rach pojawiły się napisy komunistyczne oraz zarzucono kilka placht bolszewickich na drutach przewodów elektrycznych.

Szczególniej intensywną działalność objawili wyrotowcy bolszewicy w dniu wczorajszym. Komuniści rozrzucaли pod wieczór i nocą na ulicach druki komunistyczne, pisane na powielaczu. Przy rozrzucaniu ulotek, z których jedna skierowana była do wojska, a druga do bezrobotnych, agitatorzy komunistyczni posługiwali się samochodem, na którym objeżdżali różne dzielnice miasta, nie wyłączając samego śródmieścia. Agitatorzy zachowywali się przytem niezwykle prowokująco, m. in. na ul. Ogrodowej rzucano na przechodzącego ulicą wojskowego całą paczkę ulotek, co wywołało nawet zbiegowisko. Z pewnego domu przy Al. Marcinkowskiego miłośno rzucić na ulicę całą paczkę ulotek.

To wszystko wskazuje na to, że komuniści poznańscy, zasilani funduszami z Moskwy, usiłują wszelkimi sposobami wyzyskać obecną sytuację i wnieść ferment w szeregi bezrobotnych.

Mamy nadzieję, że bezrobotni będą dość odporni na tę zakusy, pochodzące z Moskwy. (k)

Straszne skutki pijaństwa

Tragiczny koniec libacji imieninowej

Kronika wypadków ostatnich dni notuje szereg przykrych zająć, wywołanych po nadużyciu alkoholu. Najcięższym wypadkiem i najgubniejszym w skutkach było zająć, które zdarzyło się późną nocą w mieszkaniu Kazimierza Tyrały przy Starym Rynku 92.

Tyrała obchodził w dniu wczorajszym imieniny, a krótko po godzinie 1 pomiędzy Tyrałą a jego narzeczoną 25-letnią Heleną Selówną (Mokra 4) doszło do nieporozumień. Po obfitej libacji alkoholowej Tyrała zamierzał wyjść z mieszkania, by szukać przygód. Sprzeciwiła się temu jego narzeczoną, przyczem doszło do gwałtownej sprzeczki. W rezultacie zająć p. Tyrała wziął rewolwer i strzelił do swej narzeczonej, raniąc ją ciężko w głowę ponad okiem. Kula utkwiła w czaszce, a do broczącej w kałuży krwi wezwano Pogotowie Lekarskie (55-55), które przewiozło ciężko zranioną do szpitala Przemienienia Pańskiego. Tyrałę aresztowano. Według innych wersji strzał padł podczas szamotaniny. Tyrała wyrwał swej narzeczonej rewolwer i w tej chwili padł strzał. Zająć, które rozegrało się krótko po godzinie 1-ej, wywołało na Starym Rynku wielkie poruszenie.

Inny wypadek wydarzył się na ul.

św. Marcina. Niejaki Michał Sześciuk bez stałego mieszkania manipulował na ulicy rewolwerem. Padł strzał i kula uderzyła w bruk jezdni ulicy. Na szczęście obyło się bez nieszczęśliwego wypadku. Sześciukowi odebrano broń palną. Podobno i w danym wypadku alkohol odegrał pewną rolę.

Na Grobli 27 w restauracji p. Szelągiewicza rozbił szybę wystawową p. Edward Komorowski, mieszkający przy ulicy Pocztowej 11. P. K. działał również pod wpływem animuszu wywołanego nadużyciem alkoholu.

Wielkie zbiegowisko powstało popołudniu na ul. Franciszka Ratajczaka. Policja usiłowała odprowadzić pewnego pijanego osobnika na komisariat. Pijany opierał się, tak, że musiano użyć przemocy, co wywołało na ulicy również wielkie zbiegowisko. Nawiasem przypomniemy tylko, że w dniu wczorajszym w pobliżu Ogródu Strzeleckiego na Szelągu usiłowała popełnić samobójstwo w stanie pijanym niejaką Leokadja Tadajewska, którą przewieziono do zakładu psychiatrycznego szpitala miejskiego na Grobli.

Wymienionych kilka faktów świadczy aż nazbyt smutnie o skutkach nadużycia wódki. (k)

Epilog rozruchów bezrobotnych w Chojnicach

Przywódców rozruchów skazano na karę od 3 do 12 miesięcy więzienia

Przed sądem okręgowym w Chojnicach toczył się od 29 ub. m. proces o rozruchy bezrobotnych w Chojnicach w dniu 21 stycznia br.

Na ławie oskarżonych zasiadło 24 osób, w czem 7 kobiet, w wieku od 25—56 lat. Sądowi przewodniczył prezes sądu dr. Drazdowski, oskarżonych bronił adwokat dr. Pehr z Grudziądza oraz Buraczynski i Stopa z Chojnic. Rozprawa trwała 4 dni.

Akt oskarżenia zarzuca podsądnym, że w dniu 21 stycznia uczestniczyli w publicznym skupieniu w korytarzach budynku magistrackiego oraz, że w biurze Opieki Społecznej, napadli na urzędników, przyczem osk. Pepliński, Nadolny i Wróblewska byli przywódcami tłumy, który dopuścił się gwałtu, tłukąc szyby w ratuszu i okno wystawowe w przyległym budynku.

Świadkowie oskarżenia zeznali, że bezrobotni mieli otrzymać zapomogi z Opieki Społ. w gotówce i naturaljach

przyczem w myśl uchwały magistratu węgiel należało odrobić; gdy jednak bezrobotnych wezwano do pracy, nie stawili się żaden. Wobec tego wstrzymano wydanie jakiegokolwiek zasiłku. Krytycznego dnia oskarżony Pepliński, interwenjując w magistracie, odpowiedział, gdy zwrócono mu uwagę na pow. uchwałę magistratu: „My i tak wszystko otrzymamy bez pracy a nawet i więcej jeszcze, a gdy mu przypomniano sądy doraźne, zauważył wyzywająco: „Ja nie boję się sądów doraźnych!” Wezwanie zebranych bezrobotnych, ażeby na piśmie zobowiązali się, że za węgiel będą pracowali, pozostało bezskuteczne, nie dano też posłuchu wezwaniu do opuszczenia ratusza. Po nadejściu oddziału policji rozpoczęto usuwać bezrobotnych, którzy, napadając na posterunkowych, bili ich tępami narzędziami po głowie. W tym czasie zebrani przed ratuszem tłum bombar-

dował kamieniami okna gmachu, dopiero wojsko przywróciło porządek.

Świadkowie najbardziej obciążali Peplińskiego, Wróblewską i Szycę, których sąd skazał na bezwzględne więzienie przez 12 miesięcy, 9 dalszych oskarżonych na karę więzienia od 3 do 6 miesięcy z odroczeniem wykonania na przeciąg 3 lat, 12 oskarżonych sąd uwolnił od winy i kary.

Jutro uroczysty obchód ku czci Washingtona

Przed kilku dniami podaliśmy program uroczystego obchodu ku czci Jerzego Waszyngtona z okazji dwusetnej rocznicy jego urodzin. Uroczystość zagał prezes Towarzystwa Polsko-Angielskiego, prof. dr. Bronisław Dembiński, przemówienia okoliczność, wygłosił prof. Stefan bar Ropp, i Mr. Warfield, trzy utwory na fortepian I. J. Paderewskiego wykona znakomita pianistka, prof. Konatkowska, kilka pieśni amerykańskich odtworzy p. Lincówna, wreszcie orkiestra symfoniczna 58 p. p. pod kier. kap. Chmielewicz wykona szereg utworów, m. in. oryginalny Polonez Kościuszki z 1792 roku ze zbiorów prof. Kamińskiego.

Pod nieobecność ambasadora amerykańskiego w Warszawie, p. Willysa protektorat nad obchodem zgodził się łaskawie przyjąć chargé d'affaires amerykański, p. Pöseph Flack.

Dla przedstawicieli władz i instytucji rezerwowane są miejsca w łóżkach parterowych i na piętrze oraz w pierwszych rzędach krzeseł parterowych, zaś dla członków Towarzystwa Polsko-Angielskiego na balkonie I piętra. Należy spodziewać się tłumnego udziału obywatelstwa poznańskiego, które w ten sposób zadokumentuje swą przyjaźń dla narodu amerykańskiego i złoży hołd ceniom największego syna ziemi amerykańskiej. Wstęp wolny.

Podatkowe hocki-klocki

Prezes Izby skarbowej w Poznaniu przesyła nam pismo następującej treści:

„W Nr. 98 „Kurjera Poznańskiego“ z dnia 1 marca 1932 r. ukazała się wzmianka p. t. „Podatkowe hocki-klocki“ omawiająca fakt wysłania do jednego z płatników na terenie m. Poznania zawiadomienia o dokonaniu się mającej zwózce zaskwestrowanych przedmiotów, jakkolwiek wszystkie raty należnego podatku zostały zapłacone.

KRATKI SĄDOWE

P. Grefner

na ławie oskarżonych

W sądzie okręgowym pod przewodnictwem sędziego Rohozińskiego toczył się proces odwoławczy z oskarżenia prywatnego dr. Raczkę przeciwko podinspektorowi P. P. Bolesławowi Grefnerowi. Przypominamy pokrótce to procesy:

Dnia 17 listopada 1929 roku przechadzał się na pl. Wolności lekarz dr. Raczek w towarzystwie znajomego. Poruszano w rozmowie różne tematy, gdy nagle do dr. Raczkę przystąpił podinsp. P. P. Bolesław Grefner i uniemożliwionym tonem mówił: „Pan powiedział „szkieł“! Proszę za mną! Dr. Raczek nie wiedział, o co chodziło, usłuchał wszakże rozkazu i poszedł na główną komendę, by tu dowiedzieć się o przyczynie niezwykłego zająć.

Na komendzie w pokoju dyżurnego podinsp. Grefner zwrócił się do dr. Raczkę z zapytaniem, co to znaczy „szkieł“. Zainterpelowany odparł, że wyrażenie takie jest mu wogóle nieznanne. Wówczas zażądał p. Grefner wylegitymowania się. Dr. Raczek pokazał dokumenty, jakie posiadał przy sobie oraz legitymację członka Zw. Lekarzy, przyczem wciąż zdumiony lekarz żądał od p. Grefnera wyjaśnienia, o co właściwie chodzi. P. Grefner nie mógł się jednakże uspokoić i krzycząc, w pewnym momencie zwrócił się do dr. Raczkę ze słowami: „o ile pan nie jesteś winien, to proszę...“, przyczem p. Grefner wyciągnął rękę do pocałowania.

Cała ta niezwykła „rozmowa“ skończyła się tem że p. Grefner wyprosił dr. Raczkę z lokalu komendy.

Przy zaburzeniach w trawieniu, bólech żołądka, zgadze, wymiotach, zawrotach głowy, bólech głowy, miganiu przed oczami, podrażnieniu nerwów, bezsenności, ogólnem osłabieniu, niechęci do pracy naturalna woda gorzka „Franciszka-Józefa“ pobudza do wypróżnień i ułatwia krwiobieg. Żądać w apt. i drog. nw 9 169

„Ponieważ przeprowadzone przez izbę skarbową dochodzenia wykazały, że fakty przytoczone we wzmiance istotnie miały miejsce, prezes izby skarbowej wytknął niedbalstwo kierownikowi urzędu skarbowego, na dwóch urzędników zaś, bezpośrednio winnych wysłania zawiadomienia, nałożył kary porządkowe skrócenia urlopu wypoczynkowego o 10 względnie 8 dni“

Podpisany F. Świtalski, prezes izby skarbowej.

KALENDARZYK

Sobota, 5 marca 1932.

Słońce: wschód 6.31 — zachód 17.37 — długość dnia 11 godzin 6 min
Księżyc: wschód 6.16 — zachód 15.30 — przed nowim.

Stan pogody według spostrzeżeń Stafl Meteorologicznej przy Uniw Pozn.: Sobota, godz 7 rano. Temperatura powietrza niska minus 5 st. Cels. — Pogodnie. — Wiatr południowy. — Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 752 mm — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 5 st. Cels., najniższa minus 6 st. Cels.

Przewiednia pogody na niedzielę: W dalszym ciągu ciepło i pogodnie.
Kal. rzk.: Teofil B. — jutro Wiktor M.
Kal. słow.: Pakosław — jutro Wojsław.

Lekarska Poradnia Przedślubna Polska go Tow. Eugenicznego. św. Marcina nr 59. I ptr udziela porad bezpłatnie. — Kobiety: w poniedziałki od godziny 17—18; mężczyźni: we wtorki od godziny 17—18.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— Zebranie miesięczne Związku Pał Domu Oddz. Pozn. odbędzie się w poniedziałek, dnia 7 bm. o godz 5 po południu przy ul. Fredry 10. II ptr. Na porządku obrad między innymi: 1) Odczytanie protokołów opracowanych przez Zarząd Oddziału w sprawie reformy szkolnictwa. 2) Odczyt p. Dediowej p. t. „Alkoholizm a Pani Domu“ Zarząd komunikuje, że przed świętami odbędzie się praktyczny kursa wypieku mazurków i tortów. Informacje i zapisy tel. 71-83

— Walne zebranie Tow. Ziemiańsk Wielkopolskich odbędzie się we wtorek, dnia 8 bm. w Poznaniu na sali posiedzeń w gmachu Wilk Izby Rolniczej przy ul. Mickiewicza 33 O godz 10 msza św w kościele św. Marcina, o godz. 11 początek walnego zebrania.

Sprawa oparia się o sąd. Na jednym z procesów podinsp. Grefner na korytarzu sądowym oświadczył głośno, że „takich ludzi, jak dr. Raczek należy niszczyć“. Oświadczenie to dało powód dr. Raczkowi do wniesienia nowej skargi o zniewagę przeciwko podinsp. Grefnerowi. Po przeprowadzonej rozprawie podinsp. Grefner zasądzony został na 300 zł grzywny względnie na areszt.

Od tego wyroku odwołał się skazany do sądu okręgowego, który sprawę w tych dniach rozpatrywał.

W trakcie przewodu sądowego podinsp. Grefner przyznaje, że wypowiedział inkryminowane słowa, lecz uczynił to w zdenerwowaniu. Zastępca oskarżyciela adw. Eborowicz wnosi o zatwierdzenie wyroku pierwszej instancji. Obrońca oskarżonego adwokat Przeszlaszewski podnosi, że dr. R. miał powiedzieć na pl. Wolności „szkieł“, i że całe to zająć dało powód do procesu. Odbyły się na tle tego zająć dwa procesy p. Grefner contra dr. Raczek i dr. Raczek contra p. Grefner. Przebieg tych procesów wzburzył umysł p. Grefnera, który z natury jest gwałtowny i impulsywny. W takim nastroju wypowiedział inkryminowane słowa, mimo, iż wiedział, jakie mogą być z tego następstwa.

Sąd po naradzie zatwierdził wyrok pierwszej instancji co do winy oskarżonego, zaś co do kary, zmniejszył ją z 300 zł na 100 zł. W razie niemożności ściągnięcia tej sumy nastąpi odpowiadanie areszt. (z)

Polski Związek Stowarzyszeń Mandolinistów z Centr. w Poznaniu zwołuje zjazd delegatów na niedzielę 6 bm. o godz. 10 w lokalu „Cukierni Słowiańskiej” przy ul. Marsz. Focha 70. W razie niestawienia się odpowiedniej liczby delegatów, następny zjazd odbędzie się o godzinie 10.30 z mocą uchwały bez względu na ilość obecnych.

Związek Podol. Rez. Ziem. Zach. R. P. Roczny walny zjazd delegatów kół Związku odbędzie się 3 kwietnia rb. o godzinie 10.30 na dużej sali „Rzeźni Miejskiej” w Poznaniu przy ul. Grochowe Łąki nr. 9. Wzywa się wszystkie kółka do spiesznej nadesłania imiennych spisów Delegatów delegowanych na Zjazd.

Walne zebranie AZS Poznań odbędzie się dnia 7 marca rb. o godz. 19.30 w lokalu AZS-Poznań. Prawo głosu będą mieli tylko członkowie z wykupioną legitymacją na rok 1931-32.

Z Sodalicji Marjańskiej Akademików. Zebranie ogólne odbędzie się we wtorek, dnia 8 bm. o godz. 20.15 we wielkiej sali sodalicyjnej. Na porządku obrad referat ks. prof. dr. S. Kowalskiego n. t. „Rozwój dogmatu w Starym Testamencie” i referat O. Moderadora n. t. „Jezus Chrystus Bóg”.

WYKŁADY

O przyczynach upadku Polski. Przypominamy, że dziś, w sobotę, o godzinie 20 w sali 18 Collegium Minus (I ptr.) prof. U. P. dr. Zygmunt Wojciechowski zainauguruje cykl powszechnych wykładów uniwersyteckich wykładem p. tyt. „Przyczyny upadku Polski”. Prelegent będzie się starał o wyulcanienie „przyczyny pierwszej” z długiej litanii przyczyn upadku państwa. Wstęp na wykład dla dorosłych 50 groszy, dla młodzieży uczącej się i wojskowych niższych stopni 50 centów, dla wojskowych wyższych stopni 20 groszy. Przypominamy też, że w poniedziałek 7 marca prof. dr. Stefan Blachowski wykładem p. t. „Konsonans i dysonans” zainauguruje dłuższy cykl wykładów poświęconych zagadnieniom muzykologicznym. Wykład ten odbędzie się w sali 22 Collegium Minus (II ptr.).

ZYCIE SOKOLE

Tow. Gimn. „Sokół” Poznań II. Jężyce, sekcja lekko-atletyczna. W niedzielę, dnia 6 bm. o godzinie 11 odbędzie się wewnętrzne zawody w ćwiczeniach na boisku Sokola.

Tow. gimn. „Sokół” Rataje. Zebranie odbędzie się w sobotę 5 bm. o godzinie 20 w ćwiczeniach.

Baczność Sokolice Okręgu Poznańskiego! Piąty wykład o obronie przeciwagowej p. poruczn. Kicińskiego odbędzie się w niedzielę 6 bm. o godzinie 15.45 w sali Stronictwa Narodowego, św. Marcina 65, I ptr. Wszystkie drużyny naczelnicz poznańskich mają obowiązek przybycia.

WIECZORY, KONCERTY

Koło Poznańskie Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego urządza w poniedziałek 7 marca o godzinie 20 w sali nr. 18 Collegium Minus Uniw. Pozn. Akademię na pamiątkę dziesięciolecia swej działalności.

XII. żeńska drużyna harcerska im. Anny Danysz przy gimnazjum im. Królowej Jadwigi urządza wieczornicę w sobotę i w niedzielę, 5 i 6 bm. o godz. 17 w auli gimnazjum im. Bergera przy ul. Strzeleckiej 4. Obrazki sceniczne, tańce, śpiew, muzyka.

Koło Muzyczne „Seca „Dzwon” Poznań - Jężyce urządza w sali Domu Tramwajarzy przy ul. Słowackiego 19, dnia 8 bm. wieczornicę i przedstawienie amatorskiej sztuki p. t. „Ciotka Karola”. Początek o godzinie 19.

Przypominamy: Jutro w niedzielę w auli uniwersytetu o godzinie 20 koncert chóru męskiego „Echo” w Poznaniu. Dyryguje prof. Feliks Nowowiejski.

Sodalicja Marjańska Akademików urządza w niedzielę 6 bm. o godz. 12 w sali teatru „Uśmiech”, ul. Marsz. Focha — poranek artystyczny. Protektorat przyjął Jego Magnificencja rektor Uniwersytetu p. prof. dr. Sajdak, oraz generalny moderator Związku Sodalicji Marjańskiej ks. prałat J. Prądzyński. Uroczystość tę zaszczepi swą obecnością J. Em. Ks. Kardynał Prymas Polski. Program o prawdziwie wysokim poziomie artystycznym, oraz znane i wybitne nazwiska grona artystów biorących udział w imprezie, zwabia liczącymi licznymi rzeszami wielbicielei poezji i muzyki.

Tow. Abstynenckie pod wezw. św. Kazimierza urządza herbatkę dnia 6 bm. o godzinie 18 w Domu Królowej Jadwigi, Aleje Marcinkowskiego 1.

WYSTAWY

W Salonie Tow. Przyj. Sztuk Pięknych przy placu Wolności 18 odbędzie się w niedzielę, dnia 6 bm. o godz. 12 otwarcie wystawy Grupy Artystów Wielkopolskich „Plastyka”. W zespole tym udział biorą następujący artyści: Dziurzyńska - Rosińska Zofja, Hannytkiewicz Adam, Jackowski Henryk, Mroziński Jan, Rogowski Paweł, Samlicki Marcin, Serwin Bogusław, Walkowski Tadeusz, Wysocki Jan. Wystawa otwarta w dniu powszednie od godz. 11—17 w niedzielę i święta od godz. 12—15. Bilet wstępu 1 zł, zniżkowy 50 gr.

KOMUNIKATY RÓŻNE

Stow. Urzędników Poznańskiego Samorządu Wojewódzkiego zwiada w

Do jednego z ostatnich numerów Kurjera Poznańskiego otrzymaliśmy

934

drobnych ogłoszeń.

Dlaczego my właśnie? Bo każdy wie, że ogłoszenia, nie wykluczając „drobnych”, rentują się tylko wówczas, jeśli umieszczone są w pismach o największych nakładach

niedzielę dnia 6 bm. muzeum miejskie. — Zbiórka o godz. 10.45 przy gmachu muzeum, ul. Marsz. Focha.

Okręgowe Koło Związku Inwalidów Wojennych R. P. w Poznaniu podaje swym członkom do wiadomości, że poradnia lekarska otwarta jest we wtorki od godz. 10—12, w środy i piątki od godz. 18—19, w soboty od godz. 10—12. Poradę udziela p. dr. Klemens Gorzyński w pokoju 46.

XRONIKA MIEJSCOWA

Z okazji uroczystego otwarcia sezonu operowego, które odbędzie się dziś wieczorem w Teatrze Wielkim, odprawiono została dziś o godzinie 9.30 rano w kościele Najśw. Serca Jezusowego na Języcach msza św. na intencję sezonu przy gremjalnym udziale całego zespołu artystycznego chóru, orkiestry i dyrekcji, z p. dyr. Z. Wojciechowskim na czele (z).

Towarzystwo św. Wincentego a Paulo — konferencja męska — odbyło w sali Domu św. Wojciecha swe kwartalne zebranie przy nader licznych udziale członków. Zebranie zajął delegat J. Em. Ks. Prymasa, ks. prał. Taczak. Odczytano bardzo aktualną rozprawę o potrzebie i celach konferencji męskich Tow. św. Wincentego a Paulo. Ks. dyr. Edmund Wolkowski wygłosił referat na obecnie tak aktualny temat współpracy organizacji charytatywnych. Prezes Konferencji św. Wojciecha p. Wilezyński zaś wygłosił sprawozdanie z działalności Konferencji. Wiceprezes rady wyższej p. pułkownik Bronisław Sikorski przemówił gorąco do kilku nowo przyjętych członków oraz wyjaśnił rzeczowo różne w dyskusji poruszone sprawy. Wspólną modlitwą zakończono zebranie. (z)

Stowarzyszenie Młodzieży Obywatelskiej Poznań - Śródmieście. Roczne walne zebranie zajął prezes St. Owczarzak, który po załatwieniu spraw wstępnych złożył przewodnictwo w ręce kol. Edwarda Piwońskiego. Na sekretarza poproszono kol. Florjana Tronowicza, na ławników kol. Ruczkowskiego i Grzeskowskiego. Nastąpiło sprawozdanie sekretarza, skarbnika, bibliotekarza, gospodarza oraz kapitana sekcji piłki nożnej. Z odczytanych sprawozdań wynika, że Stowarzyszenie w roku sprawozdawczym przyjęło 40 nowych członków; w każdym zebraniu wygłaszały członkowie wykłady, referaty, odczyty oraz deklamacje. Zebrań było 26. w letniej porze urządzono kilka wycieczek zamiejscowych, jak również rozegrano kilka meczy piłki nożnej. Zmienił statut Stowarzyszenia, przez co podzielono członków na sekcje starszych i młodszych. W roku sprawozdawczym przybył Stowarzyszeniu nowy hymn, utwór kol. St. Owczarzaka. — Po sprawozdaniu komisji rewizyjnej udzielono ustępującemu zarządowi absolutorjum, poczem wybrano nowy zarząd w następującym składzie: Kryślak Edward — prezes, Sobczak Czesław — wiceprezes, Pawlicki Antoni — sekretarz, Tronowicz Florian — zast. sekretarza, Kucharski Zdzisław — skarbnik, Kufel Marjan — bibliotekarz, Marcinkowski Marjan — zastępca bibliotekarza, Pawlicki Feliks — gospodarz, Owczarzak Stanisław i Wawrowski Stanisław — radni.

Następne zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek, 7 bm. o godz. 20-tej w ognisku przy Alejach Marcinkowskiego nr. 26. (15)

JARMARKI

Murowana Goślina. W czwartek, dnia 10 bm. odbędzie się jarmark kramny, oraz na konie, bydło, produkty rolne, drób i t. p.

Czarnków. We wtorek, dnia 8 bm. odbędzie się w Czarnkowie targ na konie, bydło i świnie.

Z WIELKOPOLSKI

Września. (Wykąd.) W niedzielę 6 bm. wygłosił prof. Uniw. Pozn. dr. Roman Pollak o godzinie 17.30 (w sali Hotelu pod Białym Orłem) odczyt n. t. „Nieboska Komedja”. Cena biletów wstępu dla dorosłych 50 groszy; dla młodzieży i wojskowych niższych stopni 20 groszy.

Kościan. (Odczyt.) „Realizm i modernizm w krytyce literackiej”. Pod tym tytułem wygłosił prof. Uniw. Pozn. dr. Tadeusz Grabowski odczyt dnia 6 marca, o godz. 16.15 w auli gimnazjum męskie-

go. Bilety wstępu 50 groszy dla dorosłych, 20 groszy dla młodzieży uczącej się i wojskowych niższych stopni.

Koźmin. (Odczyt.) Prof. Uniw. Pozn. dr. Zygmunt Wojciechowski wygłosi w niedzielę 6 marca o godz. 17.45 w auli seminarjum nauczycielskiego odczyt p. t. „Bitwa pod Płowcami”. Bilet wstępu 50 groszy dla dorosłych, 20 groszy dla młodzieży uczącej się i wojskowych niższych stopni.

Czarnków. (Życie skał.) W Czarnkowie w auli seminarjum nauczycielskiego wygłosi w niedzielę 6 bm. doc. Uniw. Pozn. dr. Smulikowski odczyt p. t. „Życie skał”. Wykład odbędzie się o godz. 16. Bilet wstępu 50 i 20 groszy.

Chodzież. (Odczyt.) 6 marca odbędzie się w Chodzieży w sali Hotelu Dworcowego o godz. 17 odczyt prof. Uniw. Pozn. dr. K. Chodynickiego. Wstęp dla młodzieży i wojskowych niższych stopni 20 groszy, dla dorosłych 50 groszy.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

Jaranowski, nr. 21. Najwyżej 1107 zł z odsetkami za cztery lata, najmniej 204.70 zł z odsetkami za cztery lata. Radzimy ugodę na ok. 600 zł co odpowiada mniej więcej zwykłej stopie sądowej waloryzacji (aOK)

Krytyka o Chórze Sokolów czeskich
Chór Sokolów czeskich, który wystąpi w Poznaniu we wtorek, dnia 8 marca, o godz. 20-tej (sala Auli uniwersyteckiej) z koncertem pieśni Smetany, Foerstera, Novaka, Krziczka, Vacha, Spilki, Hilmera i swego dyrygenta Hradila oraz „Rokliną” Walewskiego, cieszył się wszędzie, gdzie tylko dotąd występował. „Dobra prasa”, „Mor slezsky denik” pisze: „Program zestawiony był z samych najwybitniejszych dzieł, jakie posiada dzisiejsza literatura pieśni choralnych a wykonano go z najwyższą doskonałością i z gorącością odczucia. Jest w nich piękno tonu, nieomylna technika słowa, pewność intonacji”. „Śpiewacy wyśpiewali się w pełnem słowa tego znaczeniu w dusze słuchaczy”.

„Nowiny”: „Chór przekonał Opawę że pod pieczętowanym kierownictwem artysty i kompozytora F. M. Hradila wyrósł na pierwszorzędną zespół śpiewacki”.

„Widensky Denik” (Wiedeń): „Koncert nie zawiódł naszych oczekowań, lecz przeszedł je daleko. Wykonanie artystyczne, które „Sokolskie Pievecke Sdrufeni” nam dało, przeświadczyło słuchaczy, że mają przed sobą chór, który swe zadanie traktuje z całym poczuciem odpowiedzialności. Chór dysponuje dobrmi, zdrowymi głosami, brzmiącymi pełno i dźwięcznie zarówno w fortach, jak i pianach. Posiada wzorową dykcję i odznacza się wybitną muzykalnością. Jego duszą jest wyborny dyrygent F. M. Hradil, który nim włada ręką pewną i energiczną”.

W „Slovenskim narode” (Lublana) pisze Dyrektor Opery lublańskiej M. Poliče m in.: „Sokolskie pievecke sdrufeni z Mor. Ostravy zyskało w osobie młodego dyrygenta i kompozytora F. M. Hradila męża, który w szkole sławnego Janaczka odznaczał się indywidualnością. Dyrygent ma swój 50 członków liczący chór pewne w rękach. Nigdy ci nawet na myśl nie przyjdzie obawa, by nastąpić mogła jakaś katastrofa. Wszystkie pieśni, od prostej ludowej do najtrudniejszego, dramatycznie silnego utworu nowoczesnego Janaczka „Siedmdziesiąt tysięcy” wykazały zalety śpiewacze chóru w intonacji, rytmice i dynamicie głosu. Wyrównanie głosów dochodzi do najwyższej miary dykcja jest wzrost wzorową dla najlepszych chóru, przyczem imponuje umiejętność stopniowania siły tonu”.

Bilety w cenie od 3—1 zł w przedsprzedaży w składzie cygar J. Wlekiński w Bazarze (nar. Al. Marcinkowskiego i Nowej). Wobec wielkiego zainteresowania zaleca się nabyć bilety jaknajprędzej, zw 13 651/2

SLYNNY CHÓR ROSYJSKI pod dyrykcją Jerzego SIEMIONOWA w Poznaniu, Ołbrzymie zainteresowanie dzisiejszym koncertem!!!

Jak już donosiliśmy jutro w sobotę oczekuje nas wielka artystyczna atrak-

cja. Oto po wielkich sukcesach w Warszawie i wszystkich prawie stołecznych miastach Europy — przybywa do Poznania na jedyny koncert **SLYNNY ROSYJSKI CHÓR pod dyr. JERZEGO SIEMIONOWA**

i wystąpi poraz pierwszy w naszym mieście w największej sali poznańskiej w teatrze „Słońce” dziś w sobotę, dnia 5 marca r. b., o godz. 11-tej wieczorem.

Sama zapowiedź tego koncertu zelektryzowała w najwyższym stopniu najszersze sfery naszej publiczności. Nic w tem bynajmniej dziwnego. **CHÓR ROSYJSKI SIEMIONOWA** znany jest aż nadto z licznych audycji radiowych i popularnych filmów dźwiękowych. W programie najpiękniejsze pieśni rosyjskie: Pieśni Wołgi, pieśni sybirskich włóczęgów, pieśni dońskich kozaków, pieśni rosyjskiej emigracji i najpiękniejsze tangi i romanse — jednym słowem program przepiękny i niezwykły!

Niedawno Rosyjski Chór Siemionowa koncertował z olbrzymim powodzeniem w Paryżu a miarą wielkiego sukcesu jest recenzja zamieszczona w „Paris Midi”, z której zamieszczamy wyjątki:

„...Nigdy nie byłem świadkiem takiego nastroju, jaki panował na sali podczas koncertu Rosyjskiego Chóru pod dyr. Jerzego Siemionowa. Słowa rodzinne, muzyka, przepiękne wykonanie, poszczególnych utworów — wszystko to przyczyniło się do zupełnego zatarcia granicy, między sceną a widownią. Trzeba było widzieć wyraz twarzy publiczności, rozpromienione, rozgorączkowane. Trzeba było słyszeć burzę oklasków po każdej pieśni, ażeby zdać sobie sprawę z entuzjazmu, jaki panował na seil”.

Niewątpliwie z podobnym przyjęciem spotka się występ Chóru Rosyjskiego Siemionowa i na koncercie poznańskim. Bilety po cenach najniższych od 1.50—4 zł są do nabycia w składzie cygar p. Szejbrowskiego, ul. Gwarna 20, tel. 56-38, zw 13 639

Koncert na rzecz ubogich

odbędzie się we wtorek, dnia 8 marca o godz. 8-mej wieczorem w sali Domu Ewangelickiego przy ul. Wiaźdrowej staraniem Tow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo parafii św. Wojciecha Łaskawy współdziałal w koncercie przyrzekli p. prof. Gertruda Konatkowska (fortepian), p. prof. Marja Szrayberówna (skrzypce), artysta opery p. Stanisław Roy (śpiew) i p. prof. Sauer (akompaniament). W programie utwory Chopina, Winiawskiego, Pucciniego, Liszta, Griega i in. Doborowy program oraz osoby wykonawców składają się na całość zapewniającą spędzenie wieczoru na kulturalnej i milej rozrywce. To też nie wątpimy, że szlachetny cel, na który przeznaczona jest dochód oraz wysoki poziom koncertu sprawią, że sala Domu Ewangelickiego zapełni się dnia 8 b. m. do ostatniego miejsca. Ceny wstępu minimalne od 50 groszy do 2.50 zł. Bilety wcześniej do nabycia w składzie p. Włoczkowskiej ul. Pocztowa (na przeciw poczty), u p. Szejbrowskiego ul. Gwarna oraz w dniu koncertu przy kasie wieczorem od godz. 7-mej. zwp 13 655

Nowe atrakcje w „Moulin Rouge”.

Przedewszystkiem koncertuje nowa doskonała orkiestra pod kierownictwem p. Juliana Skotnickiego. Poza tem jak normalnie, odbywają się występy pierwszorzędnych doborowych sił artystycznych. Publiczność powita przedewszystkiem najradośniej nową innowację dostosowaną do czasów dzisiejszych, to zn. nową zniżkę cen. Jeżeli weźmiemy pod uwagę, że ceny poprzednio obniżone, były już zupełnie przystępne to obecna zniżka czyni je więcej niż popularnymi. Tym sposobem za tanie pieniądze spędzić można mile czas w najwytworniejszym lokalu Poznania. zw 13 685

Teatr Polski

DZIS — „1 000 000 udręk”
Niedziela, 6 3 o godz. 15 „Tak się zdobywa kobiety”. Ceny zniżone
Niedziela, 6 3 o godz. 20 „1 000 000 udręk”.
Porządnie! 7 3 „Druzie imię miłości”.
Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Nowy

DZIS — „Car Paweł I.” — Występ gościnnie Stępowskiego i Węgielki.
Niedziela, 6 3 o godz. 3.30 po poł. „Jastrząb” — występ gościnnie Stępowskiego.
Niedziela, 6 3 wiecz. „Ten, którego biją po twarzy” — występ Stępowskiego i Węgielki.

Teatr Wielki

DZIS — „Halka”. — Uroczyste przedstawienie, otwarcie sezonu.
Niedziela, 6 3 o godz. 3 po poł. „Imieniny Krysty leśniczanki” — widowisko dla dzieci — ceny zniżone
Niedziela, 6 3 o godz. 8 wiecz. „Hrabia Luxemburg”.

TEATR NARODOWY

DZIS — o godz. 16 i 20 „Potop”.
Niedziela, 6 3 o godz. 2 po poł. „Czerwony kapturek”.
Niedziela, 6 3 o godz. 16 i 20 „Potop”.

Teatr Wielki — Koncerty symfoniczne

Środa, 9 3 — Ostatni koncert symfoniczny. Dyrygent: Grzegorz Fitelberg. Solista: Mikołaj Orłow, światowej sławy pianista.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Żele z węglem eksportowym

(Od własnego korespondenta).

Gdynia, w marcu.

Spadek funta angielskiego, cła ochronne i kontyngenty przywózowe w Wielkiej Brytanii oraz ogólny kryzys gospodarczy zadały bolesny cios eksportowi polskiego węgla. Gdynia i Gdańsk, które reklamowały się do niedawna, że są najtańszymi stacjami bunkrowymi na Bałtyku, dzisiaj nie mogą się już w ten sposób zachwalać. Tonna bunkru kosztuje tutaj 3 i pół dolara natomiast węgiel angielski sprzedawany jest w portach skandynawskich po 15 szylingów, czyli prawie o 10 zł taniej. Kapitanowie statków, którzy odbyli już do Gdyni i Gdańska po 60 i nawet po 80 reisów po polski węgiel, twierdzą tutaj teraz, że przypłynęli po raz ostatni. Pracownicy wielkich węglowych firm eksportowych, zarówno w Gdyni, jak w Gdańsku, siedzą bezczynnie i narzekają na Anglię.

O wprost katastrofalnym spadku wywozu węgla polskiego drogą morską poinformują najlepiej suche cyfry, zaczerpnięte świeżo z Urzędu Morskiego w Gdyni i Rady Portu w Gdańsku.

Eksport węgla (bez bunkru) przez Gdynię i Gdańsk w ostatnich trzech

miesiącach przedstawiał się następująco (w tonnach):

	lutym 1932	styczeń 1931	grud. 1931
Gdynia	243 895	329 532	390 905
Gdańsk	207 496	402 301	560 398
razem	451 391	731 833	951 303

Z powyższego zestawienia wynika, że jeszcze w grudniu roku ubiegłego sam Gdańsk eksportował węgla więcej o 22 proc., aniżeli w ostatnim miesiącu, lutym, Gdynia z Gdańskiem razem. Jeszcze wyraźniejszy pogląd na obecną sytuację da nam porównanie liczb eksportu węgla przez Gdynię i Gdańsk w obu pierwszych miesiącach roku bieżącego z proporcjonalną cyfrą za rok 1931*)

styczeń-luty jedna szóstą 1932 obrotu w r. 1931

Gdynia	573 447 t.	697 841 t.
Gdańsk	609 797 t.	942 889 t.

Ciekawa jest analiza spadku zbytu polskiego węgla w poszczególnych krajach skandynawskich u naszych dotychczasowych najlepszych odbiorców:

	styczeń-luty 1932		jedna szóstą 1931	
	Gdynia	Gdańsk	Gdynia	Gdańsk
Szwecja	233 997	131 982	305 140	214 694
Norwegia	121 392	40 977	108 016	60 273
Danja	117 245	193 160	79 711	241 917
razem		838 753		1 009 751

Strata na rynkach skandynawskich wykazana w powyższym zestawieniu (17 proc.) jest jeszcze większa, jeżeli się porówna bezpośrednio ostatnie dwa miesiące. Do ważniejszych odbiorców wywieziono (w tonnach):

	styczeń 1932		lutym	
	Gdynia	Gdańsk	Gdynia	Gdańsk
Danja	73 664	100 378	43 581	63 782
Estonja	4 091	—	—	—
Finlandja	11 498	1 255	—	—
Francia	—	63 030	7 215	28 571
Holandja	20 035	—	5 580	—
Litwa	6 686	4 666	—	4 339
Lotwa	10 804	6 265	8 880	5 115
Norwegia	61 958	30 881	58 434	10 096
Szwecja	127 727	102 029	106 270	29 953
Włochy	—	69 914	7 270	65 440
Ogół węgla	329 532	402 301	243 895	207 496
razem		731 833 t.		451 391 t.

Z miesiąca na miesiąc spadek o prawie 40 proc.

Obecny miesiąc nie zapowiada się bynajmniej lepiej od lutego. W Gdyni, gdzie zawsze przy Nabrzeżu Szwedzkim i Śląskiem ładowało stale ponad 14 statków, dzisiaj jest statków 5-6. Jeszcze gorzej jest w Gdańsku.

Spadek funta i ogólny kryzys dają się polskiemu eksportowi węgla porządnie we znaki. Miejscowi spedytorzy przebiekują obecnie o specjalnych subwencjach rządowych, mających umożliwić wywóz węgla w dotychczasowych ramach, ale nie mogą powiedzieć o tych subwencjach nic konkretnego. Narazie dziwić się nie można, że unieruchamia się kopalnie

na Górnym Śląsku, gdy niema sposobu na wypchnięcie polskiego węgla za morze, gdy staje się wiadomem, że np. taka Danja wydaje zakaz przywozu węgla z Polski, a w Szwecji węgiel angielski jest znacznie tańszy od węgla polskiego.

F. o. b.

*) Porównanie z miesiącami styczeń-luty roku 1931 byłoby dla Gdyni nierealne, ponieważ obrót węglowy Gdyni wzrastał w roku ubiegłym z miesiąca na miesiąc i n. p. pomiędzy lutym i październikiem powiększył się o prawie 100 proc. Dlatego wskazane jest porównanie z cyfrą przeciętną.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Odroczenie terminu zeznań do podatku dochodowego od uposażeń.** Dowiadujemy się, że termin złożenia obliczenia różnicy pomiędzy podatkiem dochodowym od uposażeń, potrąconym w ciągu roku 1931 przez poszczególnych pracodawców, a podatkiem przypadającym do zapłaty od łącznego wynagrodzenia, otrzymanego od wszystkich pracodawców w r. 1931, oraz termin wpłaty 1-szej raty w wysokości 1/4 tej różnicy, oznaczony na dzień 5 marca rb., przesunięty został zarządzeniem min. skarbu na dzień 15 marca 1932 r.

Z KRAJU

(k) **O połączenia telefoniczne w Gdyni.** Rada Interesantów Portu w Gdyni zwróciła się do ministerstwa poczt i telegrafów w Warszawie z wnioskiem o poddanie rewizji dotychczasowych stawek telefonicznych obowiązujących z Gdyni w ruchu zagranicznym. Wniosek wskazuje m. in. na to, że rozmowy Gdyni z miastami Stockholm, Kopenhaga, Oslo i Helsinki, a więc portami, z którymi port gdyniński utrzymuje ożywioną komunikację, są znacznie droższe, aniżeli z sąsiedniego Gdańska. I tak kosztuje rozmowa 3 minutowa do Kopenhagi z Gdyni 16,38 zł z Gdańska 10,94 zł; do Stockholmu z Gdyni 22,32 zł z Gdańska 13,72 zł; do Oslo z Gdyni 24,34 z Gdań-

niu niż eksport, który wykazał większą oporność. Skutkiem tego bilans handlu zagranicznego Polski kształtował się dodatnio przeważnie dzięki wywozowi węgla.

(k) **Przemysł ceramiczny w okręgu pomorsko-nadnoteckim.** Związek fabrykantów w Bydgoszczy przedstawia położenie przemysłu ceramicznego okręgu pomorsko-nadnoteckiego w końcu roku 1931 jak następuje: „W ciągu roku 1931 cegielnie na Pomorzu w okręgu nadnoteckim i na Kujawach stały pod znakiem ogólnego kryzysu i застоju. Pewne ożywienie które na rynku ceramicznym dało się odczuć w II kwartale, zwłaszcza na terenie Gdyni i Kocic, już w III kwartale zmalało i przy końcu roku zamarło zupełnie. Ożywienie w II kwartale wywołało ożywioną produkcję w zakładach, która jednak stopniowo zamierała i choć ożywienie w produkcji cegieł trwało stosunkowo, czas krótki, pomimo to przy końcu roku pozostały w cegielniach znaczne zapasy gotowych wyrobów, specjalnie cegły budowlanej. Na rynku drewno panował przez cały rok zaostój kompletny. Nagromadzone w latach poprzednich znaczne zapasy sączków; aczkolwiek w r. 1931 ich nie produkowano zupełnie, pozostały i na obecny rok 1932. W tej dziedzinie na jakakolwiekby poprawę liczyć nie można wobec krytycznego stanu rolnictwa. Założone Zjednoczenie Wytworów Drewno przerwać musiało swą działalność”. (l)

(k) **Z przemysłu browarniczego.** Zbyt piwa w miesiącu styczniu stał dalej pod znakiem depresji, a nawet mała poprawa, ujawniająca się w ub. latach w miesiącu styczniu w związku z karnawalem, w tym roku nie miała miejsca, tak iż zbyt w porównaniu z analogicznym okresem roku ub. obniżył się od 15 do 20 proc. Pewną rolę odgrywa tutaj fakt, że znaczna ilość przedsiębiorstw restauracyjnych została z powodu niemożności wykupienia patentów na nowy rok zlikwidowana. Zaprowadzona w niektórych stronach kraju sprzedaż gotówkowa, zabezpieczyła browarom wpływ pieniędzy za wywieziony towar, lecz zarazem w dalszej konsekwencji obniżyła możliwość płatności odbiorców z tytułu zaległości, zwłaszcza w kierunku spłaty zobowiązań wekslowych, tak iż protesty za które browary wobec banków odpowiadają, znacznie się wzmożyły. (l)

(k) **Projekt utworzenia towarzystwa handlowego polsko-szwajcarskiego.** Na gruncie zurychskim powstał zamiar założenia towarzystwa handlowego polsko-szwajcarskiego z siedzibą w Zurychu którego celem byłoby nawzajem uzupełnianie się eksport artykułów przemysłowych polskich i szwajcarskich na rynki zamorskie, w pierwszym rzędzie do Afryki. Obecnie toczą się w tej sprawie pertraktacje pomiędzy grupą polską a firmami szwajcarskimi, zainteresowanymi w eksporcie zamorskim.

ZAGRANICZY

(z) **Plan robót publicznych w Europie.** Komitet Współpracy Europejskiej wyraził niedawno aprobatę dla wielkiego planu robót publicznych, opracowanego przez znanego francuskiego ekonomistę prof. Delaisi, a przewidującego rozbudowę sieci i kanałów. Pewna część proponowanych robót byłaby wykonana w Polsce.

(z) **Import węgla do Włoch.** Według cyfr oficjalnych import węgla kamiennego w ciągu pierwszych 11 miesięcy ub. roku wyniósł 9 550 000 tonn, z czego na kopalnie polskie przypada 5 proc. W porównaniu ze stanem w tym samym czasie 1930 r. Polska zwiększyła swój eksport węglowy do Włoch z 335 000 tonn na 496 tys. tonn, podczas gdy Anglia, Niemcy (o 17 proc.) i Saara (o 20,5) zmniejszyły swój eksport węgla na rynki włoskie.

(z) **Pokój celny wśród państw bałtyckich.** Estonja, Finlandja, Lotwa i Litwa parałowały umowę pokoju celnego, obowiązującą te cztery państwa. Zasadniczym warunkiem tej umowy jest niewprowadzenie żadnych nowych stawek ani podwyżek celnych w obrocie między państwami bałtyckimi oraz niewprowadzenie żadnych nowych utrudnień przywózowych. Poza tem umowa ta przewiduje szereg ułatwień i przywilejów dla wzajemnego obrotu towarowego między państwami wymienionymi. Ma to stworzyć zaczątek wolnego handlu na Bałtyku.

(z) **Spłata długów Wielkiej Brytanji.** Wielka Brytania zawiadomiła, że zamierza zwrócić Bankowi Francuskiemu 13 milionów funtów szterlingów z ogólnej sumy udzielonych jej podczas kryzysu funta w roku ubiegłym kredytów. Wskutek tego zwrotu suma, pozostająca jeszcze do spłacenia przez Anglię bankierom francuskim spadnie z 20 milionów do 7 milionów funtów. W paryskich sferach finansowych podkreślają, że w posiadaniu publiczności francuskiej pozostają jeszcze angielskie bony skarbowe na sumę 20 milionów funtów.

(z) **Powstanie Ligi handlu światowego w Stanach Zjednoczonych.** W ostatnich dniach powstała w Stanach Zjednoczonych organizacja społeczno-gospodarcza dla celów uzdrowienia stosunków w międzynarodowym handlu, która ma zamierzać szerzyć propagandę wolnego handlu we wszystkich krajach świata.

Z chwili

Chore finanse kasy chorych

Kryzys gospodarczy doprowadza niektóre anomalje naszego życia zbiornego do całkowitego absurdu. Dziwne np. rzeczy dzieją się w dziedzinie ubezpieczeń społecznych, która zresztą od dawna stanowiła pole, na którym rosły najróżniejsze kwiaty doktrynerstwa, demagogii i biurokracji. Pod wpływem kryzysu kwiatki te przerodziły się w gąszcz chwastów nie do przebycia.

Niechaj jako przykład obecnie panujących stosunków posłużymy nam sytuacja finansowa okręgowej kasy chorych w Poznaniu. Pozornie położenie tej rzekomo bogatej kasy przedstawia się nienajgorzej; papierowy bilans ponoć wykazuje nawet nadwyżki. Kasa chorych bowiem ludzi się ciągle jeszcze, że ściąganie milionowe zaległości w składkach, które wpływają coraz leniwiej. Osoby dobrze poinformowane twierdzą, że sam skarb państwa z tytułu składek zalega kwota 300 tysięcy złotych, starostwo krajowe dłużne jest kasie chorych 100 tys. złotych itd.

Jeżeli znaczne są roszczenia kasy chorych wobec osób i instytucji zobowiązanych do płacenia składek na jej utrzymanie, to bodajże wyższe są roszczenia różnych dostawców wobec kasy chorych. Apteki, szpitale, lekarze i dostawcy handlowi są zrozpaczeni powolnością, z jaką kasa reguluje swoje rachunki.

Większość lekarzy „kasowych“ ma do żądania od kasy po kilkanaście, a nawet kilkadziesiąt tysięcy złotych. Głośną jest sprawa pewnego lekarza poznańskiego, który — mając do żądania 26 000 złotych — otrzymał pod koniec ub. roku... 59 (pięćdziesiąt dziewięć) złotych. Biedak przestał chodzić na ulicę Pocztową, aby się nie denerwować.

Kasa chorych, chcąc lekarzom pójść na rękę, wpadła na następujący pomysł: wydaje im bony na towary, pochodzące z firm, zalegających w płaceniu składek. Tak np. lekarze mogą za pośrednictwem bonów kasy chorych nabywać dywany, konfekeję itd., a nawet indyki (!) i kawę w jednej z kawiarni przy placu Wolności!

Stan zaległości kasy chorych m. Poznania wobec aptek jest bardzo poważny, przekracza bowiem milion złotych. Są apteki mające do żądania po 50 tysięcy zł, które — naskutek quasi — niewypłacalności kasy — same popadają w trudności płatnicze. Wiadomo nam o opłakanej sytuacji kilku aptek, którym grozi niewypłacalność. Bieżące rachunki apteczne kasa chorych reguluje podobno w stosunku 1:5, a więc np., gdy suma rachunków wynosi 300 tysięcy, kasa płaci — 60 000 zł. Zresztą wypłacalność pogarsza się z miesiąca na miesiąc.

Widoków na poprawę w niedalekiej przyszłości niema, m. i. dlatego, że sytuacja znacznie się pogorszyła wskutek przyłączenia do kasy m. Poznania silnie zadłużonych kas powiatowych w Kościanie, Śremie i powiatu poznańskiego. Te ostatnie kasy przyniosły Poznaniowi jako swego rodzaju „wiano“ kilkaset tysięcy złotych... widniejących na wekslach własnych, krótkoterminowych, puszczonech w obiegu przed połączeniem.

Winę za opisany stan rzeczy ponosi przede wszystkim rozjęty, niezłoty system ubezpieczeń społecznych. Stosunki doszły do absurdu... Reforma ubezpieczeń społecznych przychodzi w najostateczniejszej chwili; czy zdoła ona uratować sytuację, okaże przyszłość. Do sprawy tej powrócimy, gdy posiadziemy bliższe materiały dot. projektu wspomnianej reformy, tj. w dniach najbliższych.

Z WYDAWNICTW

(w) **Praktyczne podręczniki budownictwa betonowego.** Ukazały się w handlu księgarskim bardzo przystępnie opracowane książki z dziedziny budownictwa betonowego pt. „Wyroby betonowe“ w dwóch częściach, z których każda stanowi oddzielną całość. Część pierwsza podaje sposoby wytwarzania pustaków oraz sposob ich zastosowania przy wznoszeniu ścian; ich zastosoowanie przy wznoszeniu kregów studziennych oraz samą budowę studni. Część II „Wyrobów betonowych“ obejmuje praktyczne zastosoowanie betonu również i w gospodarstwie rolnem oraz ogrodzie. Jak np. rury, skrzynie n akwarij, wazony, ławki, pomniki, słupy, ogrodzenia, schody, tralki, kule, płyty chodnikowe itp.

Drapieżce poznańskiego Ogrodu Zoologicznego

Koty, lasze, kuny, niedźwiedzie, hjeny, szakale

Drapieżca — to zwierzę piękne, zgrabne a jednak groźne. Ostre zęby i zdradliwe pazury — to jedna z głównych podstaw w budowie anatomicznej drapieżcy. Bardzo bogata jest rodzina „carnivorów”, wspomnieć już tylko wystarczy licznych przedstawicieli z rodziny kotów, psów, niedźwiedzi itd.

Lew, tygrys, lampart, pantera i puma to koty duże. O nich niedużo wspominam, gdyż każdy z zwiedzających — dobrze je sobie przypomina i ich biologię mniej więcej zna. Warto jednak przypatrzeć się melanistycznej odmianie pantery — zwanej panterą czarną. Odmiana ta żyje na południowo-indyjskich wyspach i należy do kotów najwięcej krwiożerczych i podstępnych. Gdy jej się bliżej przypatrzemy rozpoznamy na niej ubarwienie coppers black, ale zmieszane z czarnymi plamami — podstawowym kolorem lamparta. Sprawa odróżnienia lamparta od pantery w ubarwieniu brązowanym sprawia nietylko nam ale i fachowcowi pewne trudności. W tym wypadku najlepiej pytać się o kraj pochodzenia, o ile Afryka — to lampart — jeśli Azja — to pantera. I tak też w nauce dziela gatunkowo.

Przedstawicielem kotów mniejszych — to piękny ryś tak kanadyjski jak i nasz karpacki. Uszy jego zdobia pendzle czarnych włosów, pyszczek zaś jest zupełnie podobny do „twarzyczki kotka domowego”. Rysie dziś już znacznie wytępione przez człowieka — to zwierzęta odważne. Bez obawy atakują w pobliżu osiedli ludzkich bydło i to najsilniejsze byczki, z których niejedną już sztukę potrafili zagryźć w lasach, a najchętniej odpoczywa w koronach drzew.

Pięknie ubarwiony ocelot południowo-amerykański i odmiana kota domowego angora — dopełniają kolekcję małych kotów. Odwiedzmy lasze - viverridae. Zamieszkuje one Afrykę i Azję południową i należą do bardzo krwiożerczych drapieżców. Są to zwierzęta nocne — to też odznaczają się dobrym wzrokiem i cichym, zgrabnym chodem. Żywią się mniejszymi ssakami, ptakami i płazami, a specjalnym delikatesem ich są jaja ptasie.

Mniej znane są ciweta, cibeta, no i we Francji i w Hiszpanii hodowana geneta, łepielka szczurów i myszy. Ichneumon i mangust — to smakosze na węże. Nie odstrasza ich nawet najjadowny wąż, którego zręcznie w kilku minutach pokonają. Musangowie smakują najwięcej owoce — specjalnie zaś kawa, to też niewygodnego złodzieja tępi się zawzięcie w plantacjach kawy.

Hijeny — to ognisko łączące rodzinę kotów i psów. Zamieszkuje Azję i Afrykę. Pierwsza ma skórę ciemno-żółtą, druga kropkowaną. Tchórzliwe te zwierzęta o głosie chrapliwym żywią się nocą padliną. Rodzina psów, ogólnie znana, z naszym przedstawicielem wilkiem na czele, i azjatyckim szakalem, to lis. Kunowate (Mustellidae) to tchórz, kuna domowa i tuma, lasica, dalej „słodki borsuk” a wreszcie bardzo dla skórki ceniona wydra. Drapieżce wszystkoidalne, to niedźwiedzie. Wspaniałe okazy niedźwiedzia polarnego i brunatnego zna każdy z cyrku, czy też jako towarzysza cygańskiego. Mniej znany jest niedźwiedź malajski. Pociężona ta kreaturka — to pospolity złodziej w plantacjach kakao na wyspach Sumatrze, Borneo i w południowych Indiach. Pozostały jeszcze ostronosy i szopy. Pierwsze to mieszkańcy południowej Afryki, pospolite w lasach Brazylii; drugie cenione dla swego futerka żyją w stanach Zjednoczonych Ameryki. Jest to zwierzę czyste, myje się nieustannie przednimi łapkami, to też chętnie trzyma się go jako oswojonego w domu. Byłoby to wszyscy przedstawiciele naszego zwierzyńca, do których nie radzę się zbyt czule zbliżać, gdyż drapieżca pozostanie zawsze kotem, a kot nie czuje, gdy kogoś innego drapie.

Dr. W. Rak.

Czarodziej światła

Pod tą nazwą znany był w Paryżu zmarły kilka dni temu Fernand Jacopozzi, twórca wspaniałych iluminacji elektrycznych „będących jedną z najbardziej olśniewających reklam w „stolicy świata” Kto widział Paryż wystawem — zwłaszcza podczas ostatnich wystaw: 1925 r i 1931 r — musiał się mimowoli zastanowić nad tem, kto jest twórcą tych imponujących reklam świetlnych, potwierdzających w zupełności nadaną Paryżowi zdawien dawną nazwę „Ville Lumiere”. Był nim zmarły niedawno Fernand Jacopozzi. Włoch rodem z Florencji, który przed trzydziestu laty osiedlił się we Francji. Początkowo był dekoratorem; wyspecjalizował się w dziedzinie instalacji elektrycznych. Pierwszy jego godny uwagi wynalazek datuje się z ostatnich lat wojny światowej. Aby zmylić lotników niemieckich, Jacopozzi stworzył dowcipny system „maskowania światłowego”: za pomocą fałszywych obiektów, ustawionych w polu i imitujących Paryż. Lotnicy nieprzyjacielscy w nocy nie mogli odróżnić „fałszywego Paryża” od prawdziwego, zwłaszcza, że ten ostatni tonął w ciemnościach. Jacopozzi został nagrodzony za swój niezwykły pomysł — o którym wreszta w czasie wojny prawie nikt nie wiedział — orderem Legji Honorowej.

W roku 1925, podczas międzynarodowej wystawy sztuk dekoracyjnych, która się odbyła do Paryża, setki tysięcy turystów, Jacopozzi wpadł na nowy pomysł: iluminacji wieży Eiffla. Realizacja tego pomysłu natrafiła na wielkie trudności natury finansowej, które zostały jednak usunięte dzięki propozycji Citroena, który zobowiązał się oświetlić wieżę Eiffla swoim kosztem wzamian za prawo umieszczenia na niej reklamy firmy. Wspaniała iluminacja żelaznego kolosa (wymagała ona 200 tysięcy żarówek), która zachwycała się miliony osób, była dziełem Fernanda Jacopozzi.

Drugim wielkim dziełem Jacopozzi'ego była iluminacja Placu Zgody ze stojącym na nim obeliskiem oraz Łuku Tryumfalnego, dokonana z okazji 10-tej rocznicy zawieszenia broni (11 11 1918 r.). Oświetlenie specjalnie reflektorami mury nabrały niezwykłego wyrazu piękna i potęgi. Ponadto wykonał on motywy dekoracji świetlnej, urządzonej przez wielkie magazyny Paryża (Louvre, „Bon Marche”, „Galeries Lafayette”, „Samaritaine” i inne) w okresie świąt Bożego Narodzenia (są to przeważnie dekoracje ruchome), cieszące się wielką popularnością wśród paryżan; Jacopozzi mawiał o nich, że dają one ubogim małym dzieciom złudzenie posiadania zabawek, o których marzą. Ostatnim wreszcie dziełem „czarodzieja światła” była iluminacja świątyni Angkory na wystawie kolonialnej w Vincennes.

Sława Jacopozzi'ego dotarła aż za Ocean Amerykański, zwrócił się doń niedawno z propozycją zmodernizowania techniki napisów świetlnych Nagla śmierć — Jacopozzi żył 54 lata — przeszkodziła mu w urzędowaniu powiększenie propozycji. Był to wielki artysta, pełen talentu, wiedzy i umiejętności, obdarzony przytem niezwykłymi zaletami serca i charakteru.

Praca cyklopów

Zdumienie nasze wywołują piramidy egipskie, zbudowane z olbrzymich bloków kamiennych, ważących kilkadziesiąt centnarów, tem bardziej, że nie znamy maszyn i środków technicznych, za pomocą których budownicy ówczesni ciężary te transportowali i wznosili w górę. Lecz czemuż są głązy piramid wobec olbrzymich bloków betonowych, jakich używa nowoczesne budownictwo morskie przy budowie portów i ich urządzeń.

Rozwój budowy tam morskich i łamaczy fal odbywał się w ostatnich dziesiętnościach lat w tempie niezwykle szybkim. Pierwsze tamy morskie budowano z bloków betonowych o wadze 10—20 ton (200—400 ctr.). Bloki te z biegiem czasu okazały się zbyt lekkimi, by mogły się oprzeć sile fal morskich. Powiększono

zatem bloki do wagi 50, 80 i 100 ton. aby osiągnąć większą odporność każdego bloku z osobna i całego mola. Przemysł zbudował olbrzymie żorawie, które z łatwością chwytają te kolosy i zanosiły na miejsce przeznaczenia. Lecz niebawem i te bloki okazały się niedostateczne. W niektórych porach nad morzem Śródziemnym mżazęto używać bloków betonowych, które długością swoją odpowiadają szerokości budującej się tamy portowej. W ten sposób rozmiary bloków wzrosły do kilkunastu metrów długości i wagi 500 do 500 tysięcy kg. Krany dla transportu tych kolosów nie dały się już umieścić na posuwającej się w morzu tamie, pozostała już tylko droga wodna. Kran umieszczono na odpowiednim statku pływającym, który potrafi zabrać kilka takich bloków i zawieźć je na miejsce przeznaczenia, gdzie kran je chwytka i umieszcza w przewidzianym miejscu. Bloki umieszczone zostają na przygotowanym poprzednio nasypie z luźnych kamieni, którego poziom sięga mniej więcej 10 do 12 mtr. poniżej poziomu wody. Przypuszcza się, że w tej głębokości siła fali jest za słaba, by mogła w jakikolwiek sposób niszczyć oddziaływać na podłoże z kamieni. Na wierzch bloków kładzie się kaptur betonowy z murem ochronnym od strony morza i miejscem do lądowania od strony portu.

Poszczególne bloki betonowe sporządzane bywają na lądzie i muszą się kilka miesięcy suszyć. Każdy z tych bloków zaopatrzony jest w dwa pionowe otwory, sięgające przez całą grubość bloku. W otwory te wprowadzone zostają łapy kranu przy transporcie i umieszczaniu bloku w morzu. Otwory trzech bloków, umieszczonych jeden na drugim, zalewa się betonem i w ten sposób łączy ze sobą w jedną całość. Wip.

Telefon w przenośnym namiocie

otrzymają wkrótce Lapończycy, zamieszkujący północne obszary Szwecji. Lapończycy, wędrując wraz z swymi stadami renów w poszukiwaniu dobrych pastwisk, a jako prawdziwi nomadzi mieszkają w przenośnych namiotach przez cały rok. Ponieważ na tych obszarach, oddalonych od ośrodków kulturalnych i pozbawionych wszelkiej komunikacji, żyje jednak kilkadziesiąt tysięcy lapończyków, rząd szwedzki postanowił urządzić sieć telefonów polowych, która łączy z sobą poszczególne osiedla wędrownie, tak, iż w każdym namiocie będzie aparat telefoniczny.

Ile jest prawdy w wyrażeniu: „Izy krokodyle“?

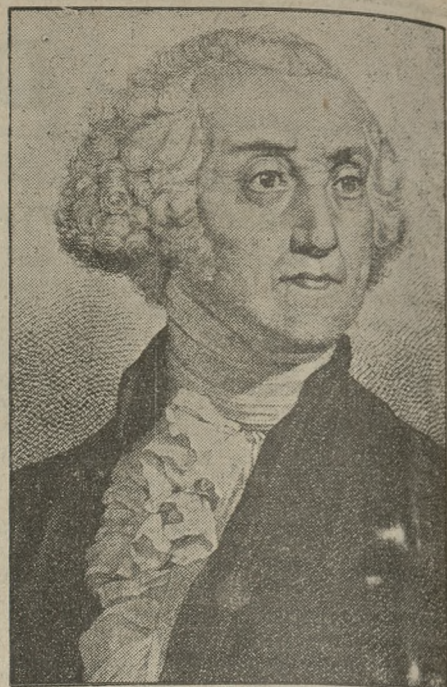
Od wielu, wielu lat przyjęło się wyrażenie „Izy krokodyle”, którego sens polegał na tem, iż krokodyle jakoby wylewają strumienie łez bez powodu, wówczas gdy człowiek wylewa łzy tylko z racji bólu fizycznego lub psychicznego. Zoologowie powątpiewali oddawna o słuszności tego aforyzmu literackiego, ale oto z. alazi się nieustraszonego wielbiciela prawdy, dr Lindsay, który na łamach lekarskiego tygodnika „The Lancet” opisał wyniki swoich doświadczeń z krokodylami. Uzbrowiony w płyn, składający się z soku cebulowego i roztworu soli, którego działaniu nie mogą się oprzeć żadne oczy, dr Lindsay próbował zmusić krokodyla do płaczu. Prózne były jego wysiłki: pomimo nacierania oczu gryzącym płynem, krokodyl nie uronił ani jednej łzy. Legenda o łzach krokodylich powstała, jak twierdzi zatem dr Lindsay, stąd, iż przebywające przeważnie w wodzie jaszczurki ociekają nią obficie po wyjściu na ląd, a że oczy ich są schowane głęboko w załamach pancerza rogowego, więc i stamtąd cieką strumyki wody. To dało widać aśumpt do powiedzenia: „Izy krokodyl”.

W poszukiwaniu sukien z roku 1890

Muzeum londyńskie skupuje okazy dawnej mody.

Dyrektor London Museum, dr. Hortimer Wheeler, zamieścił w prasie odezwę, w której prosi o podanie mu adresów posiadaczek sukien i innych części garderoby damskiej, noszonych w okresie od 1890 do 1914 roku. Muzeum posiada dział historyczno-kostjumowy, który ma dawać przegląd mody panujących od XVI wieku do naszych czasów. Dział ten posiada już sporo egzemplarzy garderoby z dalszej i bliższej przeszłości, ale czasy nowsze wykazują duże luki, o zapalenie których coraz trudniej.

Podczas gdy kostjumy z XIX stulecia do r. 1890 są bardzo obficie reprezentowane, mody późniejsze wyobraża niewielka liczba okazów, tak, iż dr. Wheeler musiał zastąpić oryginały rysunkami wyciętymi ze starych przeglądów mody. Jako przy czynę trudności w zdobyciu okazów mody dawniejszych z końca XIX i początku XX wieku, podaje dr. Wheeler fakt, że materiały, które używano wówczas na suknie były niezbyt trwałe i mocne, tak iż ulegały zniszczeniu w dość krótkim czasie; z drugiej zaś strony coraz bardziej zanikał zwyczaj przechowywania nienoszonych już kostjumów i sukien, który panował w dawniejszych czasach. Suknie znane

Jerzy Washington

którego dwusetną rocznicę urodzin uczel jutro Poznań uroczystą akademią w leatrze Polskim. Z postacią Washingtona, wielkiego bojownika o niepodległość i pierwszego prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki, łączy się nazwiska Tadeusza Kościuszki i Kazimierza Pułaskiego, wybitnych współpracowników Washingtona, czczonych w Ameryce jako bohaterów narodowi. Te trzy nazwiska są symbolem przeszło półtorowiekowej przyjaźni polsko-amerykańskiej. Obchód ku czci Washingtona organizuje ruchliwe Towarzystwo Polsko-Angielskie, propagujące ze znakomitym rezultatem ideę współpracy kulturalnej i gospodarczej ze światem anglosaskim. Początek obchodu o godzinie 12-tej. Wstęp wolny.

szoną, wyszła z mody, wwrzucano przeważnie czasem sprzedawano jako starzyzną lub oddawano w prezencie służbie domowej. Tylko jeszcze w odległych zakątkach prowincji, oraz na wsi, ale też nie wszędzie, zachował się zwyczaj przechowywania cenniejszych, bogatszych sukien z okresu prababek.

Dr. Wheeler zwraca się ze swym apelem nie tylko do kł czytelniczek w Anglii, ale i pozostałych krajów Europy w nadziei, że w ten sposób uda mu się pozyskać dla zbiorów londyńskich zbywające egzemplarze.

Z różnych stron Polski

Po śmierci na... komin

W ub. poniedziałek około godz. 6 wieczorem ul. Łokietka w Krakowie w okolicy Łobzowa była widownia niebywałego wypadku samobójczego 16-letniej dziewczyny nazwiskiem N Bogaczówny. Oto przy ulicy tej znajdowała się do niedawna fabryka Rumpfa, która w ubiegłym roku splonęła. Pozostał z niej tylko komin wysoki na 30 m. Bogaczówna po niesnaskach rodzinnych przechodziła tą ulicą i zobaczywszy sterzący samotny komin, postanowiła zerwać z życiem. Weszła przeto do środka komina i po kłamrach wspinając się na jego szczyt. Znalazszy się na szczycie, gdy spojrzała w przepaść, jaka ją dzieliła od ziemi, straciła jednak odwagę. Próbowała, czyby jej się udało zsunąć na dół po zewnętrznej linie żelaznej pionurochronu. Kiedy okazało się to niewykonalne, poczęła przeraźliwie wołać ratunku. Zaalarmowani rozpaczliwym krzykiem dziewczęcia przechodnie, zawalili straż ogniową. Ta, przybywszy na miejsce wysłała na szczyt komina dwóch strażaków. Ci — uważając to za bezpieczniejszy sposób ocalenia desperatki — postanowili nierozsuwać drabiny mechanicznej, lecz „samobójczynię” związali sznurami i przy pomocy lin spuścili ją na dół — oczywiście żywą.

Po tych niezwyklej perypetyjach, którym przypatrywały się tłumy widzów, 16-letnią desperatkę oddano rodzinie.

Niezwykle zjawisko atmosferyczne

Mieszkańcy Zamościa byli wciągu kilku godzin w poniedziałek 29 ub. m świadkami niezwyklego zjawiska atmosferycznego. Zaobserwowano tam na niebie trzy tęcze i tak jakby cztery słońca, z których dwa widoczne były zupełnie wyraźnie na wschód od Zamościa, dwa zaś mniej wyraźnie, widzialne były: jedno na północy, drugie na południu.

Stuletni starzec śpi od tygodnia

Winniki pod Lwowem mają swoją senację. Mieszka tam niejaki Lejzor Wigdorowicz, urodzony jeszcze w r. 1832 który do tej pory pozostawał w jak najlepszym zdrowiu. Jak donosi jedno z pism południowych, w poniedziałek ubiegłego tygodnia wieczór Lejzor Wigdorowicz, jak zwykle napił się trochę mleka i zjadł bułeczkę, poczem położył się do snu. We wtorek rano nie obudził się i spał dalej. Stuletni starzec nie wstawszy ani razu z łóżka śpi już dzisiaj siódmy dzień z rzędu bez przerwy. Oddycha zupełnie normalnie. Niezwykle długotrwały sen, którym zajęli się lekarze wywołał w Winnikach wielkie zainteresowanie.

Propaganda Czerwonego Krzyża, którego centrala znajduje się w Genewie, odbywa się swoiście w każdym kraju. Ilustracja nasza przedstawia plakaty Czerwonego Krzyża dla Japonii, na których propaguje się higienę dziecka, racjonalne odżywianie dzieci itp.

RUCH KOBIECY

pod redakcją: dr. Bożeny Stelmachowskiej.

Jeszcze „obserwacje w minusie”

Niedzielny feljeton dr. Stanisława Wasylewskiego p. n. „Obserwacje w minusie” wzbudził musiał w społeczeństwie szereg refleksyj. Autor zajął się typem współczesnej studentki i to nieestety jak sam stwierdza „z miną kwaśną”. Studentki obserwowane na kurytarzach wszechniczy nie spodobały mu się ani z wyglądu ani ze sposobu bycia. i również nie był zadowolony z tego, jak do tych studiujących panienek odnosili się rozmawiający z nimi mężczyźni. A konkluzja? Pan Wasylewski pisze bez ogródek i poprostu: „Winien jest kto? Koleżanki naturalnie”.

Co sobie pomyślały studentki czytając ten feljeton niewiadomo, może nie czytały wcale, gdyż twierdzi, że one wogóle mało czytają... Ponieważ jednak Stanisław Wasylewski zdobył się na piękny gest w stosunku tych z 1914 roku, więc należy przypuszczać, że te właśnie starsze panie przeczytały napewno, niewiadomo tylko, czy zrobiło im się na duszy smutno, czy wesoło.

Już to „od stworzenia świata, to jest od założenia pierwszej wszechniczy” kwestja kobieca na Uniwersytecie była dla mężczyzn sprawą niewygodną, coś w rodzaju „jalousie de metier” a dla kobiet trochę krainą marzeń a trochę Golgotą. Dziś sprawa jest pozornie uproszczona, gdyż teoretycznie niema dla kobiet żadnego „numerus clausus” mimo to jednakże kwestja nie przestała istnieć, tylko zmieniła oblicze.

Jest kryzys wszędzie, i we wszystkim, moralny i materialny, a w tragicznych warunkach, które się dziś wytworzyły, nabrała walka o byt cech bardziej drastycznych, więcej brutalnych.

Kobieta o swoje istnienie walczyć musiała zawsze, ale dawniej działała się to więcej w ukryciu i nad jej krzywdą świat przechodził do porządku dziennego, dziś walka ta bardziej jest ujawniona, a z kłębówką zmagają się wypływają na powierzchnię inne, nowe pierwiastki, inne jest tempo walki, inne metody, i inna broń.

Ze studentki, flirtujące w „minusie” czy na „budzie” czy na ulicy nie są tak wesołe i bez troski, ani tak płytkie i niemądre, jak to wydawać się może przygodnemu obserwatorowi, to pewne, że w dużym procencie nie czynią dodatniego wrażenia, nawet na zyczyliwym i głęboko na rzecz patrzącym moralistcie czy socjologu, to także pewne, że wielki ich procent zmaruże się i zginie co do tego niema również wątpliwości, ale czy ciężar winy należy zrzucić na barki niedoświadczonych, młodziutkich stworzeń o to właśnie toczyć się powinna dyskusja.

Winien jest kto? zapytamy razem z p. dr. Wasylewskim, lecz po chwili przykrego milczenia odpowiedź wypadnie nieco inaczej. Winne bowiem jest społeczeństwo starsze i w niemałej mierze i te, wychwalane przez autora kobiety z dawniejszych roczników uniwersyteckich.

Studentka dawna była starszą, gdy szła na Uniwersytet, to jedno, dalej wiedziała prawie na pewno, że jeśli będzie dużo czytała, uczyła się, składała egzaminy wówczas otrzymała posadę i zapewniłaby sobie i rodzinie wiedza także, że jeśli będzie posiadała t. zw. „dodatnią kobiecość” wówczas spodoba się tym, którzy znów mieli t. zw. „dodatnią męskość” i wydzie zamają szczęśliwie i na to, żeby stworzyć własne, przytulne ognisko domowe. Tak było wówczas i w imię tych perspektyw postępować mogły studiujące dawniej kobiety, — poprostu czasy były normalne w pewnym stopniu i mogły wytwarzać typy dodatnie na Uniwersytecie zarówno wśród chłopców, jak i wśród młodzieży żeńskiej. Ponadto społeczeństwo, zachwycone nowym życiem we własnym państwie, społeczeństwo zasobne i pełne dobrej woli i entuzjazmu popierało swoją młodzież, wierzyło w nią i żyło jej życiem.

Dzisiejsza studentka idzie na Uniwersytet mając lat 17—18—19, o wartości i powadze nauki wie niewiele, odnosi się do swoich s'ucyji, jak do dalszego ciągu gimnazjum, do czego w dużej mierze przyczyniają się częste, na raty rozłożone egzaminy. O tem, żeby po chlubnie ukończonych studiach otrzymać mogła posadę wąpi

zgóry, gdyż w domu i wszędzie słyszy od rana do wieczora utyskiwania na redukcje i bezrobocie. O tem, żeby wyjechać mogła zamają i zdobyć wiedzę i kulturę zaszczebiać dalej własnym dzieciom wąpi również, bo „kryzys” nie pozwala na to, żeby zakładać można było normalną rodzinę i stwarzać normalne domy. Równocześnie jednakże przekonuje się że współczesność popiera i pochwała wszystkich tych, którzy bezwzględnością, intrygą, podstępem, sprytem dobijają się bytu i powodzenia. Więc atmosfera w której dojrzewa i kształci się młodzież współczesna jest zatruta od podstaw i studentka musi posiadać rzeczywistość hart ducha, inteligencję i silny, prawy charakter ugruntowany na zasadach religijnych i patriotycznych, żeby odważnie i pomyślnie przebyła tę Scylę i Charybdę upadku ekonomicznego i upadku obyczajów współczesnego świata.

A jaka jest postawa społeczeństwa? Przedewszystkiem niechęć, niechęć do młodzieży, często desinteresement. Wydawać by się to mogło nieprawdziwym, a przecież niestety jest faktem, na który patrzymy wszyscy Dorastająca młodzież to wrogowie tych starszych, bo walka o byt, taka, jaką toczy się obecnie oddaje zwycięstwo młodym, zdrowym nowym ludziom. Każdy drży przed redukcją i bezrobociem i podświadomie obawia się tych, którzy narastają w danym zawodzie. Gdzież więc tu znaleźć atmosferę zyczyliwości, serdeczności, dobrej woli ze strony starszego społeczeństwa tak potrzebną, żeby młodzież była dobra i żeby kwitła radością i cnotą na pożytek całego świata?

Jeżeli studentki mają być inne niż są, jeśli nowe, kończące studia pokolenie kobiet ma stać się chluba narodu, musi koniecznie społeczeństwo starsze zadać sobie trud i zająć się żeńską młodzieżą.

Powinny powstawać specjalne koła przyjaciół studiujących dziewcząt, stwarzać dla nich ośrodki towarzyskie, gdzie studentka mogłaby nie tylko w zyczyliwym gronie zjeść obiad, którego czasem wogóle nie jada, ogrzać się, bo nieraz uczy się w zimnym, wilgotnym pokoju, uciechy się muzyką czy śpiewem i zapomnieć o tem na chwilę, że rodzina z rozpaczą czeka na jej mizerny zarobek, a także gdzie mogłaby usłyszeć z ust doświadczonych i zyczyliwych, że na świecie popłaca jeszcze cnota i dobry obyczaj, że wiedza jest rzeczą piękną i wzniosłą, a nie tylko przedmiotem wymiennym na pieniądź, gdzie mówiliby się jej o rzeczach dobrych i radosnych i gdzie atmosfera prawdziwego, polskiego domu przezwyciężyłaby w niej pokusy kina i ulicy, i okropność złych warunków materialnych.

Od młodego dziewczęcia można wymagać dużo, jeśli mu się też dużo daje ze siebie, ale krytyka i karcenie wyśmiewanie i obmowa zniechęcają młodzież jeszcze bardziej i pchają ją w ręce tych, którzy potrafią pochlebiać najniższym instynktom i w których zamierzeniach leży deprawacja młodego, polskiego pokolenia.

Przedewszystkiem starsze pokolenie kobiece powinno postawić sobie za obowiązek roztaczanie zyczyliwej dyskretniej, serdecznej opieki nad studentkami, a nie jest to przecież żaden przykry ani dziwny obowiązek, przeciwnie obcowanie z młodzieżą daje dużo radości i dużo satysfakcji i poza tem odmładza duchowo tych, którzy ze sercem i rozumem zbliżają się do młodego pokolenia.

„Birth-control”

Kwestja regulacji urodzeń jest obecnie „kwestją dnia” w całym niemal świecie białej rasy, przyciśniętym kryzysem gospodarczym i co zatem idzie — bezrobociem, które miliony ludności skazało na nędzę. Niemcy, Holandia, Anglja, Stany Zjednoczone, nawet Francja dyskutują na nią, — cprawda nie od dziś — wysuwają liczne argumenty pro i contra. Za wyjątkiem Francji w wymienionych krajach działają już poradnie zapobiegania macierzyństwu. Oczywiście, najdalej poszły w tym zakresie Sowiety które — mając 40 proc. urodzeń (3 miliony przyrostu rocznego) — śmieją się ze „zgni-

łego Zachodu”, wynosząc pod niebiosa swoje swobody ustawowe w zakresie „świadomego macierzyństwa”.

Wobec prowadzonej i u nas w ostatnich czasach propagandy, uwydatniającej „dodatnie strony” kontroli urodzeń, należałoby jak najszerszej zwrócić uwagę czytającego ogółu na wydane niedawno przez O. J. Jezuitów tłumaczenie polskie książki P. Bureau „Rozprzeżenie obyczajów” (L'indiscipline des moeurs) oraz na pracę dr. Raula Guchteneere „La limitation des naissances” wyd. z cyklu „Etudes philosophiques et religieuses” (Ed de la Cité Chrétienne—Bruxelles 28, rue du Marché du Parc). W tej ostatniej zamieszczona jest b. ważna rozprawa z wynikami statystycznych badań nad kwestją dziedziczności i cyfrowe zestawienia, wykazujące „samobójstwo białej rasy”.

Ciekawe dane przynosi też statystyka angielskiego „Birth-control”, którą omówił na ostatniem zebraniu Tow. badania zagadnień międzynarodowych p. Stan. Łoś w dyskusji nad jego referatami o obecnej sytuacji Anglii. Tam kwestja regulacji urodzeń traktowana jest, jako poniekąd jeden ze środków rozwiązania zagadnienia „ludzi niepotrzebnych” — tego przeludnienia młast bezroboczymi. Ma ich Anglja już 2 700 000 i liczy się z tem, że w związku ze zmianami życia gospodarczego (zamknięcie takich rynków zbytu, jak Sowiety, Chiny, Indie, uprzemysłowienie innych krajów itp.) będzie musiała ulec na stałe obniżeniu jej produkcji, przemysłowa w niektórych zwłaszcza gałęziach (węgiel, tkaniny bawełniane i wełniane), co da cyfrę stałą miliona bezrobotnych na przyszłość, nawet przy poprawie sytuacji obecnej. Poza tem bierze się tam pod uwagę ograniczanie potomstwa w klasie średniej, skazanej obecnie w związku z katastrofą, brakiem mieszkań na życie w pokojach wynajętych w pensjonatach, hotelach. „Wyniki cyfrowe regulacji urodzeń wykazują, że przyrost ludności jest już niemal równy ubytkowi, co w najbliższych dziesiątkach lat da ustabilizowanie się liczebności zaludnienia wyspy a potem — sprowadzi jej zmniejszenie się.

I otóż ciekawe są dane co do kierunku tego zmniejszania się. Rozradzają się jakie warstwy? — Bezroboczy, ludność walijska pochodzenia celtyckiego i różni degeneraci, których nie obchodzi idea birth-control wytworzenia elity obdarzonej dodatniemi cechami dziedzicznymi i starannie wychowanej. Zmniejsza się rozrodność klas średnio-anglosaskiej — z której wychodzili liderzy społeczeństwa.

Rezultatem więc birth-control będzie, że za lat kilkadziesiąt dominować liczebnie będą w Anglii potomkowie warstw i narodów bitych przed wiekami w ziemię przez rasę zdobywców.

Memento, na które należy zwrócić szczególną uwagę w kraju, w którym stosunki zarysowują się odwrotnie pod względem „zdobywców” t. j. ludności napływowej. Regulacja urodzeń nie znajduje poparcia wśród ludności żydowskiej w Polsce. B. R.

Ankieta w sprawach szkolnych

Odpowiedzi

„Wobec ankiety otwartej w „Ruchu Kobiecym” przesyłam z swojej strony kilka uwag:

1) Rodzice powinni żądać bezwzględnie od sfer kompetentnych, wykładów wyjaśniających istotną różnicę między wykonaniem dawnych a nowych programów szkolnych, a także i różnicę pomiędzy programami naszych szkół a szkołami zagranicznymi typów pokrewnych. Przyszłość kraju zależy bowiem od wytrzymania konkurencji z innymi narodami na polu nauki i techniki.

2) Rodzice powinni żądać ściślejszej kontroli władz szkolnych nad sposobem wykładania w szkołach. Istnieje bowiem pomimo jednolitych programów i podręczników, ogromna różnica poziomu między szkołami jednako-wego typu u nas.

3) Rodzice powinni się domagać uwzględnienia potrzeb dzieci słabowitych, których jest więcej niż połowa ogółu w niższych zwłaszcza klasach naszych szkół. Jest to temat obszerny, który przedstawia kilka sposobów rozwiązania.

4) Rodzice muszą się domagać większej znajomości etyki katolickiej od nauczycielstwa, i stosowania jej wobec dzieci, inaczej nie dojdzie nigdy do porozumienia między rodzicami a szkołą. Muszą być wspólne, ustalone zasady postępowania.

5) Naród polski musi dbać o swoje szkolnictwo bardziej niż którykolwiek inny mając corocznie przyrostu ludności pół miliona. Rola jego w świecie od tego zależy; niech to nie będzie rolą narodu któremu wystarczy: panis et circenses, czyli w języku nowocześnie-m: tani chleb i kino!

„Przeczytałem z wielkim zadowoleniem artykuł z dnia 19 lutego r. b. w „Kurjerze Poznańskim” pod tytułem „W sprawie reformy szkolnictwa”. Jako emeryt, który pracował kilkadziesiąt lat na niwie pedagogicznej zabieram w tej sprawie głos. W powyżej wymienionym artykule jest mowa o podcinaniu autorytetu pedagogów przez nierozsądne matki, krytykujące w domu szkołę. Zachowanie to matek uwydatnia się w sposób jaskrawy na małych miastach. Ież to ja usłyszałem na ten temat karg, spowodowanych przez kobiety. Jest to prawdą niezaprzeczoną, że ojciec polskiej rodziny nie zajmuje się prawie nigdy wychowaniem dzieci. Matka, zastępując go w tej funkcji, wywiera niedobry na młodzież wpływ. Niemcy zarzucali zawsze Polakom, iż mają niewieścią duszę, powodując się w swem postępowaniu gwałtownymi uczuciami, np. złościwością, zemstą, zazdrością, gadulstwem, plotkarstwem. Wszystkie te piękne przymioty duszy polskiej przelewa matka na progeniturę i wytwarza tym sposobem pokolenie, z którym profesor codziennie staczać musi wal-dopytuje ona się codziennie o postępowanie nauczyciela lub profesora względem swych dzieci i krytykuje każde jego słowo bez litości w obecności dzieci. Tym sposobem psuje charakter dorastającego pokolenia, wytwarzając w duszy dzieci krnąbrność i nieufność względem nauczyciela. Ze rezultaty nauki w takich warunkach nie są dobre, o tem niema dwu zdań. Nieraz rozgniewana na nauczycieli matka idzie ze skargą do księdza lub adwokata, podcinając autorytet pedagoga względem dzieci. Zapomina ona, iż nauczyciel lub profesor, mający gruntowne wykształcenie zna się lepiej na pedagogice niż niejedna matka. Skutki tych plotek odczuwają profesory i nauczyciele, których obywatelstwo małomiejskie bojkotuje pod względem towarzyskim. Panowie ci nie mają nieraz lata całe żadnego kontaktu z naszą elitą małomiejską. Profesory-emeryci, opuszczając swe stanowiska, pogardzają obywatelami, których nigdy bliżej nie poznali. Odpowiedzialni za te stosunki nieprzyjazne są rodzice, którzy chcą krytykować zarządzenia szkoły, krytykują profesorów i nauczycieli, krzywdząc ich na honorze i podcinając ich autorytet wobec dzieci.

Emerytowany profesor.

W sprawie hołdu dla Anieli Tułodzieckiej

Z powodu zamieszczonej przez nas odezwy p. Kokocińskiego, nawołującego b. uczeni i uczennice do uczczenia zasług Anieli Tułodzieckiej około narodowej pracy nad dźwiatwą otrzymujemy od niej następujące słowa, świadczące o niezwykłej skromności i bezinteresowności sędziwej działaczki:

W Poznaniu, dn. 22. 2. 1932.

Jestem zdumiona doprawdy odezwą, odnoszącą się do mego nazwiska, a umieszczoną w nr. 80 „Kurjera Poznańskiego”. Tyle jest poważnych spraw publicznych do obmyślenia i opracowania, pocóż więc zaprzatać ludziom głowy obmyśleniem zbytecznych hołdów? — Wszystkie panie, pracujące ze mną w „Warcie” — było nas przecież wiele, wiele, w tajemnym nauczaniu dzieci szkół powszechnych ojczystego języka, uważały nietylko to za swój obowiązek, ale i prawdziwą rozkosz, w przygotowywaniu Polsce przyszłej szkoły narodowej. Gdzie jest osobista radość, tam niema potrzeby jakikolwiek składać hołd! — Nieznanego autora odezwy, uprzejmie przepraszam, za, może nieco, ostre słowa.

Aniela Tułodziecka.

RUCH MŁODYCH

Redaktor odpowiedzialny: Roman Fengler.

Obóz Wielkiej Polski w Bydgoszczy przeciw gwałtom niemieckim

Sześć wielkich zebrań protestacyjnych

Nieustanne zbrodnie i barbarzyństwa niemieckie, dokonywane na bezbronnych rodakach naszych na Mazurach i Warmji, spowodowały że grodzki wydział O. W. P. w Bydgoszczy, na którego czele jako kierownik stoi kol. Edmund Paluszkiewicz, poświęcił ostatnie dni na akcję protestacyjną przeciwko tym gwałtom i bestjalstwom.

Placówka I.

obejmująca Śródmieście, odbyła swe zebranie w poniedziałek 22 lutego. Przemówienia na różne tematy wygłosili kol. pos. A. B. Lewandowski, kol. Szulc oraz kol. E. Paluszkiewicz. Zainteresowanie jak zwykle, było wielkie. Wogóle placówka I, posiadająca zresztą jako placówka śródmiejska, najlepsze warunki rozwoju, robi poważne postępy i ściga w swe szeregi coraz większe zastępy uświadomionych narodowców. Kierownikiem placówki I jest kol. Paluszkiewicz.

Placówka II.

do której należą przedmieścia Szwedowo, Biedaszkowo, Rupiennica i Bielice obradowała we wtorek, 23 lutego. Zebranie zagał kierownik tej placówki, kol. Brzykcy.

Przeszło godzinny referat, wysłuchany z uwagą i poparty gorącymi oklaskami, wygłosił b. członek Mazurskiego Komitetu Plebiscytowego i współpracownik „Mazura” w Szczytnie, kol. red. K. Małycha.

Referent w pierwszej części swego wykładu omówił znaczenie polskich ziem wschodnio-pruskich, uwypuklił pracę i starania Komitetu Narodowego w Paryżu z Romanem Dmowskim na czele, zmierzające do jedynie słusznego załatwienia kwestji wschodnio-pruskiej, oraz szerzej oświetlił, przytaczając przykłady, przyczyny naszej klęski plebiscytowej. Obok niesłychanego teroru oraz fałszowania wyników plebiscytu przez przeprowadzające ten plebiscyt władze niemieckie (małe oddziały wojsk włoskich i angielskich miały charakter jedynie dekoracyjny), klęskę tę spowodowała nieszczęsna wyprawa na Kijów. Plebiscyt na Warmji i Mazurach odbył się w lipcu 1920 r., kiedy bolszewicy zbliżali się do bram Warszawy, pieniądze polski tracił z dnia na dzień na wartości, a oddziały wojsk polskich, które przekroczyły granicę wschodnio-pruską, obdarci i bosa oprowadzano po terenie plebiscytowym. Trudno było w takich warunkach o wygraną.

W drugiej części referent omówił straszny ucisk i prześladowanie Polaków w Prusach Wschodnich, dając szereg przykładów brutalności niemieckiej. Jakże inaczej traktuje się Niemców w Polsce! Trzeba kres położyć ich panoszeniu się u nas! Im wcześniej to nastąpi, tem lepiej dla nas i dla naszych rodaków w Prusach Wschodnich. W końcu referent odczytał rezolucję protestacyjną, którą z zapalem przyjęto.

Przemawiali jeszcze kol. Paluszkiewicz oraz kierownik placówki w sprawach organizacyjnych, poczem zebranie zakończono odśpiewaniem hymnu Młodych.

Placówka III.

obejmująca przedmieścia Wilczak i Okole, zaprotestowała przeciwko gwałtom krzyżackim w środę, 24 lutego po przemówieniu kol. Paluszkiewicza. Kierownik placówki kol. Bulawa odczytał okólnik organizacyjny. Zebranie zakończono odśpiewaniem hymnu Młodych.

Placówka IV.

w której łączą się członkowie O. W. P. z przedmieść Wielkie Bartodzieje, Skrzetusko i Kapuścisko Małe, urządziła swe zebranie protestacyjne w piątek, 26 lutego. Referat przeszedł godzinny, wysłuchany z wielkim zainteresowaniem, wygłosił kol. red. Małycha. Po referacie, jak wszędzie wystuchanym w skupieniu, uchwalono odpowiedni protest, odczytany przez kierownika placówki kol. Zawadzkiego, który przedtem uzupełnił wywody referenta żmieni uwagami z własnego doświadczenia. Hymnem Młodych zakończono zebranie.

Placówka V.

do której należą t. zw. przedmieścia toruńskie, miała bardzo interesujące zebranie w dniu 25 lutego. Trwał ono aż 3 godziny. Zebranie zagał kol. kier. Mróz. Referat przeszedł godzinny, wysłuchany z wielkim zainteresowaniem, wygłosił kol. red. Małycha. poczem uchwalono protest przeciwko gwałtom niemieckim w Prusach Wschodnich. Dłuższe przemówienie członka grodzkiego wydziału, kol. Kozłowskiego, obfitowało w szereg bardzo ciekawych momentów i darzone było, jak również referat zasadniczy, długimi oklaskami.

Następnie odpowiadał na pytania w sprawach polityki bieżącej kol. red. Małycha, a kol. kierownik zreferował sprawy organizacyjne. Była godz. pół do 11, gdy na sali obrad rozległy się dźwięki hymnu Młodych.

Placówka żeńska

również przyłączyła się do protestu przeciwko gwałtom niemieckim. Uczyniła to w

poniedziałek, 29 lutego na swoim zebraniu w Resursie Kupieckiej. Zagała je energiczna kierowniczka placówki kol. Janina Szulcówna Referatem kol. red. Małychy zainteresowały się Młode O. W. P. bardzo, dając oklaskami. W sprawach organizacyjnych przemawiał jeszcze członek wydziału okręgowego kol. Czarniecki. Uchwalono również protest przeciwko zbrodniom zbirów pruskich na Warmji i Mazurach. Hymn Młodych zakończył zebranie.

Placówka żeńska pracuje z uznania godnym zapałem i rozwija się bardzo do brzo, tak, że salka, w której zbierały się dotąd Młode, okazuje się już za szczupłą. Na wszystkich zebraniach uchwalono

rezolucje

treści następującej:

„Zebrani członkowie Obozu Wielkiej Polski:

„1. zakładają uroczysty protest przeciwko terrorowi, który bojówki niemieckie przy bezczynności a nawet poparciu władz, stosują wobec rodaków naszych w Prusach Wschodnich, a który ostatni znalazł wyraz w bestjałskim pobiciu Polaków Gołłieba Późnego w Debowcu i Zaleskiego w Jedwabnie, w napadzie bojówek hitler-

rowskich na polskich działaczy oświatowych, w niedopuszczeniu do zakładania szkół polskich na Warmji. Powiśle i Mazurach oraz niszczeniu i demolowaniu urzędów już utworzonych szkół jak i w ferowaniu drakońskich wyroków przez sądy hitlerowców i osadzeniu w więzieniach Polaków, jawnie przyznających się do polskości i w ramach prawa broniących swej narodowości;

„2. ostrzegają Niemców, że cierpliwość społeczeństwa się kończy i że Naród Polski będzie musiał zmienić swe dotychczasowe stanowisko wobec mniejszości niemieckiej w Polsce, jeśli położenie Polaków w Niemczech nie ulegnie zmianom i jeśli władze niemieckie nadal będą popierały wzgl. spokojnie przypatrywały się terrorowi i bandytnym wojówkom niemieckim, rekrutującym się głównie z szeregów hitlerowców, „stahlhelmowców”, i członków „Heimadienstu”;

„3. wzywają społeczeństwo polskie do bezwzględnej bojkotu towarów, czasopism, sztuk teatralnych, filmów niemieckich itp. dopóki Niemcy będą prowadzili swą politykę antypolską i prześladowali naszych rodaków na ziemiach niewyzwolonych. W szczególności zwracają się do szeregów urzędniczych, aby nie podpisywały się w biurach znajomością języka niemieckiego, a interesentów niemieckich przyjmowały chłodno i załatwiała ich sprawy jedynie w granicach swego obywatelstwa;

„4. zastrzegają sobie na wypadek dalszego bestjałskiego dreczenia rodaków naszych za kordonem powzięcie radykalniejszych połączonych wobec mniejszości niemieckiej w Polsce”.

Z ruchu Młodych w pow. świeckim

Nowa placówka w Bukowcu

Bukowiec. W tych dniach odbyło się zebranie organizacyjne placówki O. W. P. w Bukowcu, pow. Świecie. Zebranie zagał kol. Wierzbicki z Świecia, witając w serdecznych słowach obecnych i przyszłych członków OWP, poczem wygłosił referat organizacyjny pt. „Cele i dążenia Obozu Wielkiej Polski”. Po zapoznaniu obecnych z deklaracją ideową O. W. P. i po przyjęciu sympatyków na kandydatów O. W. P., przystąpiono do nominacji kierownictwa; kierownikiem placówki został kol. Wielbacki mł.

Świecie. Ostatnio odbyło się zebranie placówki O. W. P. w Świeciu. Raport zdał kier. pow. wydz. kol. Trykowskiemu referent org. kol. Koralewski. Zebranie zagał kol. Trykowski. Referaty wygłosili kol. kol. Wierzbicki, Trykowski i Malinowski. Po przyjęciu nowych kandydatów na członków zakończono zebranie odśpiewaniem hymnu Młodych.

Drzycim. W ostatnim czasie odbyło się uroczyste zebranie placówki O. W. P. Drzycim. Raport zdał kol. kier. pow. wydz. w Świeciu kol. Trykowskiemu; kol. Konrad Lamparski, który jednocześnie zagał zebranie. Referaty wygłosili kol. Kruczkowski i kol. Trykowski. Uroczystej dekoracji członków „mieczykami Chrobrego” dokonał kier. pow. wydz. O. W. P. Po uzupełnieniu kierownictwa placówki Drzycim solwował zebranie kol. Trykowski ha-

slem „Młodzi czuwajcie!” i okrzykami na cześć Najjaśniejszej Rzplitej oraz Romana Dmowskiego

Przechowo. Dnia 11 lutego br. odbyło się zebranie placówki O. W. P. Przechowo. Raport złożył kier. placówki kol. Grzybek kol. Trykowskiemu. Referat o zasadach dążeń Obozu Wielkiej Polski wygłosił kier. pow. wydz. O. W. P. Po uzupełnieniu kierownictwa placówki i po przyjęciu nowych kandydatów na członków solwowało zebranie odśpiewaniem hymnu Młodych

Nowe. Dnia 14 lutego br. odbyło się uroczyste zebranie placówki O. W. P. Nowe. Raport zdał kier. placówki kol. Maliszewski. Po referatach, które wygłosili kol. kol. kier. pow. wydz. O. W. P. Świecie, Flaczyński senior i Maliszewski, udekorował kol. Trykowski nowych członków „mieczykami Chrobrego”.

W tym samym dniu odbyło się zebranie placówki O. W. P. Jeżewo. Raport zdał kier. placówki kol. Brzozowski, witając kier. pow. O. W. P. kol. Trykowskiemu, senj. Flaczyńskiego i innych. Zebranie zagał kier. placówki. Koledzy Flaczyński i Trykowski wygłosili obszernie referaty, zachęcając wszystkich do dalszej i owocnej pracy na polu ideowym. Po mianowaniu sekretarza i skarbnika, solwowało zebranie odśpiewaniem „Roty” i hymnem Młodych.

KRONIKA ORGANIZACYJNA

Z Dzielnicy Zachodniej

— Uroczyste zebranie O. W. P. w Kostrzynie. W dniu 21 lutego odbyło się uroczyste zebranie O. W. P. w Kostrzynie z okazji przyjęcia nowych członków do tamtejszej placówki. Przed południem młodzi udali się gremjalnie do kościoła na mszę św. ofiarowaną na intencję pomyślnego rozwoju Ojczyzny. Po południu o godz. 14 przy licznych udziałach miejscowego obywatelstwa oraz członków placówki, kierownik kol. Konrad Markiewicz zdał raport delegatowi grodzkiemu i powiatowemu wydziału O. W. P. w Poznaniu, kol. Feliksowi Holaszowi, poczem zagał zebranie, witając licznie zebranych gości, delegata wydziału oraz członków placówki. Następnie kol. Nowicki zobowiązał pracę kierownictwa placówki, polegającą na prowadzeniu kursów ideowych. Kol. Feliks Holasz w swoim referacie przedstawił dążność Obozu Wielkiej Polski do wyrabiania w członkach O. W. P. głębokiego poczucia obywatelskiego i miłości Ojczyzny. — Po referacie kandydaci złożyli przyrzeczenie, a następnie delegat wydziału udekorował ich „szczerbcami Chrobrego”. Uroczystość urozmaiciły deklamacje dwóch członków placówki, poczem odśpiewano hymn Młodych, a na zakończenie wzniesiono okrzyki na cześć Polski, Romana Dmowskiego, oraz państwa narodowego. Zainteresowanie Obozem jest tak duże, że wkrótce rozpocznie się nowy kurs kandydatów.

— Rozwój O. W. P. w Pleszewie. Dnia 26 lutego o godz. 20 w sali p. Sznajdera odbyło się nadzwyczajne zebranie Młodych O. W. P. w Pleszewie. Zebraniu przewodniczył kierownik powiatowy, kol. dr. Białasik. Załatwiono szereg spraw organizacyjnych. Po zebraniu przyjęto 12 nowych kandydatów. — Na zebraniu obecnych było 140 Młodych, co najlepiej świadczy, jak

ochoczo młodzież garnie się do szeregów Obozu Zaznaczyć należy, że placówka pleszewska funkcjonuje bez zarzutu. Zastuga to jej kierownictwa.

— Zebranie reorganizacyjne placówki O. W. P. w Gębicach (pow. mogileński). Dnia 21 lutego odbyło się w lokalu p. Sobierańskiego w Gębicach zebranie reorganizacyjne placówki Młodych O. W. P. Po odśpiewaniu hymnu Młodych wygłosił kierownik powiat. wydz. kol. Bartecki z Mogilna referat o celach i zadaniach O. W. P., którego zebrani wysłuchali z dużym zainteresowaniem. Następnie młodzi w liczbie 35 zapisali się na listę kandydatów. Nastąpiła nominacja nowego kierownictwa, w którego skład weszli koledzy: kierownik — Roman Malenda, zastępca — Stanisław Jankowski, sekretarz — Adam Karow, skarbnik — Hieronim Rólski, gospodarz — Władysław Karow, referent propagandowy — Feliks Jankowski. Po ukończeniu kierownictwa uchwalono urządzić przy udziale kol. kierownika powiatowego pierwsze uroczyste zebranie w następną niedzielę, dnia 28 lutego. Na zakończenie odbyła się dekoracja 3 członków „mieczykami Chrobrego”, poczem po dwugodzinnych obradach kierownik powiatowy solwował zebranie okrzykiem na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej i Romana Dmowskiego.

— Trzecia lekcja kandydatów w Krotoszynie. Dnia 18 lutego odbyła się trzecia lekcja kandydatów, przy bardzo licznych udziałach członków i obywatelstwa, tak, że obszerne sala Hotelu Wielkopolskiego była wypełniona po brzegi. Zebranie zagał kol. Włodarczak odbierając raport. Następnie kol. M. Górecki wygłosił starannie opracowany referat o genezie ruchu narodowego, a w szczególności o Janie Ludwiku Popławskim. Kol. budowniczy Szczędrowski wygłosił odczyt p. t. „Zagad-

nienie polityki grupy rządzącej”. Po omówieniu spraw organizacyjnych kol. kierownik solwuje wspólnym odśpiewaniem hymnu Młodych zebranie. Następna lekcja kursu kandydatów odbyła się w czwartek, dnia 25 lutego w Hotelu Wielkopolskim.

— Wśród Młodych w Rawiczu. Dnia 17 lutego odbyła się w Rawiczu pogadanka w lokalu zebrania, na którą przybyło dość liczne grono Młodych. Pogadankę zagał kierownik placówki, kol. Borowicz. Po załatwieniu kilku spraw bieżących jeden z kolegów wygłosił referat p. t. „Polityka zagraniczna Polski”. Referent po omówieniu polityki naszej od najdawniejszych czasów zwrócił uwagę Młodych na to, że choć narodowy przez nawiązanie tradycji politycznej do testamentu Bolesława Chrobrego jest tym czynnikiem, który pragnie w życiu wcielać w czyn zasady polityczne tego wielkiego króla, bez których nie będzie Wielkiej Polski. Obecni z wielkim zainteresowaniem wysłuchali wywodów mowy, postanawiając dalej pracować dla dobra ogółu.

— Uroczyste zebranie placówki O. W. P. w Bninie. W dniu 2 ub. m. urządziła placówka bnińska na sali p. Słószarczyka uroczystą akademję, połączoną z dekorowaniem członków „szczerbcami Chrobrego”. Akademję zagał kierownik kol. Maskulński, poczem wygłosili kolejno referaty kol. kol. Keller i Pudelewicz z Poznania. Przed dekoracją w pięknych słowach przemówił do Młodych kol. Łożyński, reprezentujący powiatowy wydział O. W. P. w Śremie, poczem przystąpił on do dekoracji nowych 49 członków. Obecni też byli starsi obywatele miasta, którzy zapisali się na członków wspierających; z pośród nich również 10 dekorowano. Pod koniec kierownik placówki kórnickiej kol. Owczarkowski złożył życzenia pomyślnego rozwoju. Na zakończenie odśpiewano hymn Młodych, poczem odbyła się wspólna fotografia. Zaznaczyć należy, że placówka w Bninie rozwija się dobrze czego dowodzi fakt, iż liczba jej członków wzrosła do cyfry 52. — Wieczorem o godz. 8 siłami amatorskimi odegrano komedję Bałuckiego pt. „Klub kawalerów”. Obywatelstwo miejscowe wypełniło salę po brzegi. Po przedstawieniu odbyła się w zamkniętym kółku zabawa, połączona z różnymi niespodziankami, na której bawiono się w miłym nastroju do późnej nocy. Czyżby zysk całej imprezy przeznaczono na budowę kapliczki miejscowej ochronki.

— Z życia Młodych w Gnieźnie. Dnia 22 stycznia odbyło się w nowej sali Strzelnicy Bractwa Kurkowego w Gnieźnie zebranie zwykłe Młodych O. W. P., placówki wschodniej. Zebranie odbyło się, jak zwykle, przy 12m udziałem członków którzy pokończywszy kursy ideowe, doskonalą rozumieją obowiązek czujności i pogotowia. Obrady zagał kierownik placówki, kol. Józef Bernaciak, poświęcając najpierw kilka serdecznych słów zmarłemu koleźce z placówki grodzkiej, śp. Leonowi Damsowi, którego pamięć uczczono przez powstanie z miejsc oraz 1-minutowe milczenie. Następnie wygłosił kol. kierownik referat pt.: „My a Niemcy”, wysłuchany z uwagą. Drugi referat wygłosił kol. Gniatkowski Władysław. Referatu tego, owianego szczerem patriotyzmem i bardzo interesującym wysłuchali Młodzi w skupieniu, gromkimi oklaskami dając swój wyraz swej solidarności z mówcą. Dalej ogłosił kol. kierownik komunikaty wydziału, dotyczące spraw wewnętrzno-organizacyjnych. Stwierdzono pomyślny rozwój placówki, co idzie w parze z ogólnym żywiołowym rozkwitem ruchu Młodych.

— Zebranie O. W. P. w Powidzu. W niedzielę, dnia 14 lutego odbyło się w Powidzu w lokalu p. Wysockiego zwyczajne zebranie placówki O. W. P. Zebranie zagał kierownik kol. Szeszycki i po sprawdzeniu obecności członków zdał raport delegatowi powiatowemu wydziału z Gniezna. Następnie jeden z kolegów wygłosił bardzo pięknie opracowany referat, wyjaśniający słowo „Młodzi”. Referat wskazał na szczerne idee i hasła naszej organizacji i wykażał, że jedynie człowiek młody duchem nie ulegnie się przeciwności, które rosną z dnia na dzień. Piękny ten referat uzupełnił w niektórych punktach delegat pow. wydziału z Gniezna. W dalszym ciągu zebrania załatwiono różne sprawy organizacyjne, ustalając m. in. termin uroczystego zebrania na dzień 13 marca. Z satysfakcją należy stwierdzić, że niedawno założona placówka w Powidzu rozwija się bardzo pomyślnie.

Z Pomorza

— Zebranie O. W. P. w Brodnicy. Dnia 16 lutego wieczorem odbyło się w sali Domu Katolickiego w Brodnicy zebranie Obozu Wielkiej Polski. Zebranie zagał w obecności dużej ilości członków kierownik pow. wydz. O. W. P. kol. Sopart, poczem zdał on sprawozdanie z dochodów i rozchodów przedstawienia amatorskiego urzędowego w dniu 7 lutego br. Następnie kol. G. wygłosił referat na temat „O silne państwo”, zaś kol. sekretarz na temat: „Stosunek O. W. P. do innych prądów politycznych”. Obu referatów wysłuchano z wielką uwagą; mówców nagrodzono bucznemi oklaskami. Przystąpiono dalej do przyjęcia nowych kandydatów na członków O. W. P. Pod koniec odśpiewano hymn Młodych.

Dalsze szczegóły projektowanej reformy ubezpieczeń społecznych

Jak wynika z informacji prasowych, projektowana reforma ustawodawstwa społecznego zakreślona jest bardzo szeroko, obejmując nietylko dziedzinę ubezpieczeń społecznych ale i kwestię urlopów pracowniczych, które mają być skrócone o połowę (zmiana ta dotknie, jak się zdaje, tylko pracowników fizycznych) oraz sprawę długości tygodnia pracy (skasowanie angielskiej soboty) i wynagrodzeń za godziny nadliczbowe (zmniejszenie o połowę).

W b. Kongresówce i w Małopolsce wprowadzone będą dwa nowe rodzaje ubezpieczeń społecznych, istniejące od dawna na terenie b. zaboru pruskiego, mianowicie ubezpieczeni na starość i na wypadek inwalidztwa. W ten sposób system ubezpieczeń społecznych zostaje ujednoczony na obszarze całego państwa, co dla dzielnic zachodnich, ponoszących dotąd większe ciężary społeczne, jest połączone z pewną korzyścią.

W związku z wprowadzeniem nowych rodzajów ubezpieczeń, które powodują nowe ciężary finansowe, postanowiono dość poważnie ograniczyć świadczenia kas chorych, które wskutek fatalnej gospodarki przechodzą ciężki kryzys.

Projekt wprowadza częściowe opłaty za porady lekarskie i środki lecznicze. Opłata za lek wynosić ma około 10 proc. wartości lekarstwa, za uzyskanie porady — 50 groszy. Pomoc lekarska ma być bezpłatną w wypadkach spowodowanych przy pracy.

O ile wprowadzenie pewnych opłat za porady i środki uznać można za sposób, zapobiegający „zawodowemu” przesiadywaniu w kasach chorych pewnej kategorii amatorów bezpłatnego „leczenia się”, o tyle dalsze ograniczenia stanowią znaczny uszczerbek dla ubezpieczonych i tłumaczą się nie interesami życia gospodarczego, a interesem kas chorych.

Dotychczas robotnik lub pracownik umysłowy, należący do kasy chorych, otrzymywał w wypadkach długotrwałej choroby pomoc pieniężną, opiekę lekarską i leki w ciągu 39 tygodni. Obecnie kasa projektują skrócenie tego okresu do 26 tygodni, a w wypadkach masowych zwolnień — nawet do 13 tygodni.

Zagrożona jest również wysokość zasiłku gotówkowego. Wynosi on obecnie 60 proc. zarobku, od którego

placi się składkę. W przyszłości zasiłek chorobowy wynosić ma tylko 50 proc. płacy zasadniczej. Zasiłek połączony wynoszący 100 proc. otrzymywanego zarobku, ma być zmniejszony do połowy.

Rodzice ubezpieczonego, znajdujący się na jego utrzymaniu, z pomocy kasowej mają być na przyszłość wyłączeni. Pomoc lekarzów obejmować będzie ubezpieczonego, jego żonę i dzieci.

Projekt wprowadza dość duży czas wyczekiwania. Dotychczas nowoubezpieczony miał prawo korzystać z pomocy natychmiast po zameldowaniu go przez pracodawcę. Nowela wprowadza 4-tygodniowy okres wyczekiwania.

Udział robotnika i pracodawcy w opłaceniu składki ulegnie zmianie.

Dotychczas składki na rzecz kasy chorych pobierano tak, iż pracownik opłaca 2/5 składki, pracodawca zaś 3/5.

Obecnie udział obu stron ma być zrównany, i obie będą płacić po 2 i pół proc. od zarobku robotniczego.

Należy zaznaczyć, iż inaczej określona jest wysokość składek na rzecz kas chorych, jeśli chodzi o robotników, a inaczej, jeśli chodzi o pracowników umysłowych. W pierwszym bowiem wypadku składka obniżona będzie z 6 i pół proc. na 5 proc. przy równym udziale pracodawcy i robotnika (czyli po 2 i pół proc.)

Poza tym robotnik opłacać będzie składkę na ubezpieczenie na starość i od inwalidztwa w wysokości 1,9 proc. i od bezrobocia 0,66 proc. Łącznie zatem obciążenie robotnika na rzecz ubezpieczeń wyniesie 5,06 proc. jego zarobku.

Pracodawca natomiast płacić będzie za swego robotnika następujące składki: na wypadek choroby 2 i pół proc., na starość i od inwalidztwa 1,9 proc., od nieszczyśliwych wypadków 1,4 proc. i od bezrobocia 1,34 proc. czyli razem 7,14 proc. zarobku robotniczego. Łącznie ze składkami płaconymi przez robotnika, ciężar ubezpieczeń społecznych wyniesie 12,20 proc.

Natomiast składka płacona do Z. U. P. U. która miała być zmniejszona z 8 na 7 i pół proc. zostaje utrzymana w dotychczasowej wysokości. Wobec projektowanego połączenia zakładów ubezpieczeń społecznych, przypuszczać należy, iż reforma ma m. i. doraźny cel uzdrowienia podstaw finansowych kas chorych kosztem funduszy Z. U. P. U.

Z Stronnictwa Narodowego

Założenie koła na Dębcu

Na zwołane specjalne zebranie organizacyjne, które miało powołać do życia nowe koło Stronnictwa Narodowego w Poznaniu — tym razem na Dębcu — przybyło kilkadziesiąt osób, a z ramienia zarządu powiatowego prezes p. red. Jerzy HERNICZEK oraz członek zarządu p. Stanisław JESKE, który zajął obrady i zarazem przewodniczył. Sekretarzem p. Kuźniak.

Referat polityczno-organizacyjny omawiający obecną sytuację, oraz konieczność szeregowania się pod sztandarem Stronnictwa Narodowego — wygłosił p. red. HERNICZEK. Wywody mówcy znalazły żywy oddźwięk wśród zebranych. W dyskusji zabierali głos pp. JESKE, JABŁECKI, LEWANDOWSKI, KUŹNIAK i in., poczem jednogłośnie uchwalono powołać do życia koło Str. Nar. na Dębcu, wybierając jego zarząd w następującym składzie, pp.: Stanisław JESKE — prezes, Franciszek JABŁECKI — wiceprezes, Józef KUŹNIAK — sekretarz, Bronisław LEWANDOWSKI — skarbnik, Franciszek MICHAŁSKI i Jan PAWLAK — członkowie. Do komisji rewizyjnej powołano pp. Pelagję WOŁOŚZ i Walentego KACZMAREK. Na zakończenie załatwiono szereg spraw organizacyjnych.

Sprawozdawczy wiec poselski

Kostrzyn, w marcu.

W dn. 28 ub. m. odbył się wiec sprawozdawczy poselski Stron. Nar., na który przybyli posłowie pp. Jan Przanowski i Józef Kawecki.

Przy wypełnionej sali przewodnictwo objął p. Antoni Nowicki powołując do stołu prezydjalnego pp. M. Tomaszewskiego, K. Wolskiego, W. Koperskiego, M. Meissnera i J. Leński. Następnie zabrał głos p. pos. Przanowski, który z obrazem ogólną sytuację polityczną i gospodarczą, stwierdzając, iż musi nastąpić zmiana systemu rządzenia i powstać rząd oparty na zaufaniu, który będzie miał poparcie społeczeństwa. W

chwilach tak krytycznych gospodarstwo, jak obecne, tylko najwyższym wysiłkiem całego narodu można umniejszyć zło i kryzys przelamać.

Serdecznie podziękowano p. pos. Przanowskiemu za referat, poczem zabrał głos pos. Kawecki, który szeregiem przykładów udowodnił i uzupełnił poprzednie przemówienie.

W dyskusji zabierali głos pp. Markiewicz i Nowicki, poczem znów odpowiadał pos. Kawecki. W wyniku zebrania jednomyślnie uchwalono następującą rezolucję:

„Zebrani na wiecu Stronnictwa Narodowego w dniu 28 lutego br. obywateli m. Kostrzyna i okolicy po wysłuchaniu sprawozdania poselskiego całkowicie solidaryzują się ze stanowiskiem Klubu Narodowego w Sejmie, który domagał się oszczędności w budżecie i takiego jego układu, aby przewidywał pogłębiający się kryzys gospodarczy. Dlatego też zebrani podzielają stanowisko Klubu, który wobec nieuwzględnienia jego postulatów za budżetem nie głosował.

Zebrani podzielają krytyczne stanowisko posłów narodowych wobec ustaw, jakie ostatnio wniesiono do Sejmu i wyrażają posłom narodowym pełne zaufanie oraz podziękowanie za wyteżoną obronę naszych uprawnień obywatelskich.

Zjazd powiatowy Str. Narodowego w Świeciu

W poniedziałek, 22 lutego odbył się w Świeciu w sali p. Poptawskiego zjazd delegatów i mężów zaufania powiatu świeckiego przy udziale 165 osób.

Punktualnie o godz. 14-tej zajął zjazd p. Flaczyński, witając licznie przybyłych delegatów i mężów zaufania oraz przybyłych referentów w osobach ks. sen. Bolta, pośl. Szturmowskiego i sekr. woj. p. Sołtysiaka.

Referat charakterystyczny nasze ogólne położenie polityczne i gospodarcze wygłosił p. poseł Szturmowski. Drugi kolei przemawiał ks. sen. Bolt, który oświetlił należycie stronę moralną naszego życia publicznego i z kato-

lickiego oraz narodowego punktu widzenia omówił stosunki polityczne, jakie w ostatnich kilku latach zapanowały w Polsce

W przemówieniu swoim, często przerywanym oklaskami, poświęcił ks. sen. Bolt szereg trafnych uwag sprawie pomorskiej i omówił system, jaki stosuje się względem ludności pomorskiej. Zebrani zgotowali opuszczającemu salę obrad ks. sen. Boltowi bardzo serdeczną owację, wznosząc na jego „część gromkie okrzyki” niech żyje i „nadał niech broni interesów Pomorza i ludności pomorskiej”.

Po omówieniu spraw organizacyjnych przez p. Sołtysiaka, dokonano wyboru zarządu powiatowego z ks. dziekanem Konitzerem jako prezesem na czele. Następnie przemówił p. dr. Jaroszewski i zaznajomił zebranych z rozwojem pracy organizacyjnej O. W. P., która w szybkim tempie postępuje naprzód.

Wkońcu uchwalono jednogłośnie rezolucję protestacyjną przeciwko projektowi ustawy samorządowej oraz drugą, w której wyrażono uznanie i zaufanie przedstawicielom Stronnictwa Narodowego w Sejmie i Senacie.

Ilość zebranych, którzy z najodleglejszych zakątków powiatu na zjazd przybyli oraz podniosły nastroj jako podczas zjazdu panował świadczył o wpływach, jakimi cieszy się Stronnictwo Narodowe.

Legjon Wielkopolski

Margonin. Roczne walne zebranie Tow. Powstańców i Wojaków zajął wiceprezes p. Szymanowski przy udziale około 90 członków. Do nowego zarządu weszli pp.: ks. prob. Napiątek — prezes, Szymanowski Z. — wiceprezes, Sarnowski — sekretarz, Ruciński zast. sekr., Kurlinowski M. — skarbnik, Napierała — bibliotekarz, Mazurek — komendant, Garstecki T. — zast. komend., Szymanowski, Kurlinowski i Lupa — chorążowie. Poza tym wybrano kom. rew., sąd honorowy i delegatów okr. (mh)

Chodzież. Roczne walne zebranie Tow. Powst. i Wojaków odbyło się w sobotę 13 II. br., zajął go prezes p. Sylw. Mańczak. Przewodniczył p. Stanek. Obecna ilość członków Towarzystwa wynosi 139. Do nowego zarządu weszli następujący panowie: Sylwester Mańczak — prezes, Jesionowski — zast. prezesa, Piliński — sekretarz, Lewandowski — skarbnik, Stanek — ref. oświatowy, Galuba — komendant; komisja rewizyjna pp.: Korek, Kozak, Kamiński, poczet sztandarowy pp.: Strychalski, Maiewski i Kamiński, sąd honorowy pp.: Mańczak, Promiński, Kozak, Krupa. W roku przyszłym przypada 10-lecie istnienia Towarzystwa.

Gostyń. Zarząd Tow. Powst. i Wojaków wybrano na rocznym walnym zebraniu w dniu 24 stycznia br. w następującym składzie: prezes — Stan. Żydorczyk, I wiceprezes — Ign. Sowiński, II wiceprezes — Michał Kawicki, sekretarz — Piotr Stefaniak, skarbnik — Antoni Wielński, komendant — Wacław Muszyński. Poza tym 4 radnych, 3 członków komisji rew., 3 członków sądu honorowego i 3 delegatów na zebranie okręgowe delegatów. Towarzystwo liczy 115 członków.

Skrzetus. W dniu 10 stycznia 1932 r. zwołano w Skrzetuszu Tow. Powst. i Woj., które wchodził w skład II Okręgu Związku Tow. P. i W. Wybrano zarząd na czele z

Przez szybkę

Trzy głosy

Kilka pierwszych listów, jakie otrzymałem w odpowiedzi na feljton p. t.: „Złe czy dobrze?” — stwierdza, że sprawa nie jest taka prosta. Wybieram oto trzy listy, reprezentujące trzy odmienne zapatrywania.

Pierwszy oświadcza:

— Uważam, że wywieszenie napisu „Ustąp miejsca starszym” w tramwajach jest zupełnie odpowiednie i w wysokim stopniu towarzysko pedagogiczne. Ten młody człowiek, który celowo na nie nie reaguje, składa dowód braku poczucia form towarzyskich, jakie obowiązują dobrze wychowanego człowieka.

— Kto jest „starszy”? — pisze drugi pan — Podłotek, kobieta, dygnitarz, zmęczony robotnik, chorowite dziecko, czy przepracowany inteligent... Uważam osobiście, że umieszczanie tabliczek nie jest celowe... Pamiętajmy, że nieraz pozornie silny potrzebuje opieki od pozornie słabszego i że dobry człowiek jest zawsze, wszędzie i wobec każdego uprzejmy.

A więc i dobrze, i źle!

A oto mam również głos kobiety. Podpisała się wprowadzić „Stara ciota”. więc spodziewałem się jakiegoś gderania, tymczasem wypadło to całkiem dobitnie i wyrozumiale.

„Jadę tramwajem; miejsca są zajęte. Widzę, młode panienki siedzą. Jestem starszą kobietą, ale zdrową. Czy

prezesem p. Stefanem Nowakiem i sekretarzem Ignacym Zydorkiem.

Boruszyn. W dniu 30 stycznia r. b. odbyło się roczne walne zebranie Tow. Powst. i Woj. Tow. liczy 61 członków. Do prezydium na rok 1932 wybrano pp.: prezesa Kazim. Jappa, wiceprezesa Kazimierza Andersa, sekret. Ign. Nowaka, skarbnika Teofila Zielińskiego i komendanta Sylwestra Piotrowskiego

M. Górka. Roczne walne zebranie Tow. odbyło się w dniu 31 stycznia r. b. przy udziale 74 członków i gości. Do nowego zarządu składającego się z 10-ciu osób wybrano m. in. jako prezesa Mieczysława Frelchowskiego, sekretarza Stan. Wiśniewskiego, skarbnika Antoniego Soborskiego i komendanta Franc. Sulca. Wybrano poza to poczet sztandarowy, komisję rewizyjną i sąd honorowy. W mies. czerwcu r. b. Tow. ma obchodzić w sposób uroczysty 10-lecie swego istnienia.

Gębice. Zarząd Tow. Powst. i Woj. na r. 1932 został wybrany na rocznym walnym zebraniu w dniu 26 stycznia r. b. w składzie następującym: prezes Stefan Kozmiek, sekretarz Bronisław Malida, skarbnik Wojc. Purał, komendant Józef Dreger. Tow. liczy 30 członków

Kakolewo. Na rocznym walnym zebraniu Tow. do nowego zarządu weszli m. in. pp.: prezes Stan. Sobierajski, sekretarz Edmund Peisert, skarbnik Stan. Barłowski, komendant Alfons Nowak. Wybrano poza to komisję rewizyjną, sąd koleżeńcki i delegatów na Zjazd Okręgowy.

Odnaczeni mieczami hallerowskimi

Ostatnio kapituła mieczy hallerowskich odznaczyła, na wniosek Tow. Wyd. „Polska Armia Błękitna” w Poznaniu, prof. Fr. Kozłowski, stale zamieszkującego w Tuluzie, mieczami hallerowskimi.

Odnaczenie to otrzymał sędziwy już obecnie gorący patriota polski na obczyźnie za szeroką charytatywną działalność w czasie wojny światowej na terenie Francji w zakresie opieki nad żołnierzami polskimi, znajdującymi się w armii francuskiej i później w polskiej we Francji. Prof. Kozłowski w l. 1914 — 1915 odwiedzał ochotników polskich w obozie w Bayonne, z którego to okresu przechowuje dotychczas pierwszy sztandar bajorczyków. Gorąco miłujący żołnierzy patriota odwiedzał obozy jeńców Polaków we Francji, m. i. w Le Puy, Montauban, Cahors, Toulouse, Moissac powodując w wielu wypadkach odseparowywanie jeńców Polaków od Niemców. Dalsza działalność prof. Kozłowski przejawiała się w odwiedzaniu rannych żołnierzy polskich w szpitalach francuskich, w organizowaniu pogrzebów żołnierzom polskim i opiekowaniu się grobami, w propagandzie ogólnej za wstępowaniem do Armii Polskiej we Francji, w opiece nad urlopowanymi żołnierzami polskimi we Francji, wreszcie w ożywionej korespondencji z żołnierzami polskimi, służącymi w armii francuskiej, w oddziałach polskich we Francji i później w Armii polskiej we Francji. Ok. 600 listów żołnierskich prof. Kozłowski podarował Tow. Wyd. P. A. Bł. Listy te stanowią cenny dokument, jako przyczynek do ducha wojny światowej oraz jako źródło do badań psychologicznych nad żołnierzem polskim.

Prof. Kozłowski pochodzi z Pomorza, studia wyższe kończył w Lipsku i ostatnio zamieszkuje, jako zemerytowany profesor uniwersytetu francuskiego w Tuluzie. Profesor Kozłowski jest ojcem p. W. Filipowskiej, znanej na terenie tutejszym z szerokiej i owocnej działalności w Tow. Wyd. „Polska Armia Błękitna” i ostatnio jako delegatki do Zeńskiego Fidacu w Paryżu.

mogę wymagać, aby ustąpiły mi miejsca? Może są chorowite i słabe. Siedzi mężczyzna. Może jest cierpiący. Czy mogę wymagać, aby wstał? Ja powiadam stanowczo: „nie”!

Więc w tramwaju nie można być zanadto wymagającym, bo to doprawdy śmieszne”.

Jak widzimy, są głosy, dowodzące, że nieustąpienie miejsca starszemu jest dowodem złego wychowania. Są inne, które tą pozorną nieuprzejmość chcą usprawiedliwić. Oczywiście! Jest reguła, na którą wszyscy bodaj się zgadzamy, ale od tej reguły mogą być wyjątki. Chory chłopiec, zmęczony podłotek, przepracowany mężczyzna — choć z gruntu uprzejmi, niezawsze mają siły do wypełnienia kardynalnego obowiązku grzeczności.

Ale jeśli już mowa o grzeczności, to trzeba by zrobić jeszcze drobną uwagę. Dobre formy towarzyskie obowiązują nietylko tę stronę — „pozornie silniejszą”, ale i drugą — „pozornie słabszą” (Mówiąc słowami „starej cioty”). Pamiętajmy, że czasem młody chłopiec, ustępując miejsca damie lub starszemu panu, robi pewnego rodzaju poświęcenie. Może jest chory, albo bardzo zmęczony. I „pozornie słabsza” osoba, przyjmując miejsce, ma obowiązek podziękować mu choćby za to. Chyba tego wymagają formy towarzyskie, a nie wszyscy „wymagający” o tem pamiętają. Wie o tem coś niecoś młode pokolenie i czasem dlatego nie kwapi się z grzecznością. Prawda?

Baczność Sokoli!

Przed koncertem chóru czeskiego

Otrzymujemy z prośbą o umieszczenie poniższe pisma:

Do Tow. gimn. „Sokol” w Poznaniu. Szanowni Druhowie i Drużny! Przesyłając Wam list polecający Czeskosłowackiego Związku Sokolego w Pradze prosimy Was po bratersku o zużycie pozostałego, krótkiego czasu na to, by udział Druhen i Druhów z Waszych towarzystw na naszym koncercie był jak największy, aby nasze odwiedziny koncertowe wypadły tak, jak w liście tym powiedziano, a mianowicie aby przyczyniły się jak najwięcej ku wzmocnieniu miłości i braterstwa sokolego między obu narodami.

Z sokolskiem „Na zdar” i do widzenia — za Sokoli Zespół Śpiewacki Żupy mor.-śl. i ciesz. J. Czapka w Mor. Ostrawie — Joz. Janeczek, sekretarz, Pinkas, prezes.

List polecający Związku czeskosłowackiego brzmi:

Drużny i Druhowie! Sokoli Zespół Śpiewacki Żupy Mor.-Śląskiej i Cieszyńskiej Jana Czapka, który w dniach od 5 do 12 marca zamierza odwiedzić Polskę, jest zespołem pod względem śpiewackim doskonałym a pod względem sokolim dyscyplinowanym, który może wykazać się zaszczytnymi sukcesami nie tylko u nas w domu, ale i zagranicą.

Prosimy Was tedy uprzejmie o poparcie go, ciesząc się, że przyczyni się to do wzmocnienia braterskich stosunków pomiędzy obu naszymi słowiańskimi narodami. Na zdar!

Za Czeskosłowacki Związek Sokoli — prezes i sekretarz.

Bezrobocie

I III koncert na cele zwiększenia funduszu dla bezrobotnych.

Zima nadal się sroży, a bezrobocie z każdym dniem wzrasta, a równolegle bieda i nędza naszych braci, którzy pragną pracy a jej dostać nie mogą. By przysięść im z pomocą, utworzył się komitet, wyłoniony z członków orkiestr instrumentów piórkowych, a mianowicie: Kluby mandolinowe: „Sempre Vivo” — Zw. Drukarzy — Koło „Echo” — Pierwsza Żeńska ork. mand. „Concordia” — Pierwsza Polska orkiestra baletowa i Pierwsza Wielkopolska orkiestra Banżyków H. C. P. Dwa koncerty, 8 grudnia i 2 lutego, w Kinie „Słońce” cieszyły się powodzeniem i uznaniem, wobec czego odbędzie się 6 marca o godzinie 12-iej w południe w sali Kino „Metropolis” w wyżej podanym składzie orkiestr III koncert na rzecz zwiększenia funduszu dla bezrobotnych. Nie wątpimy, że ci co byli na poprzednich koncertach zaagitują u swych krewnych i znajomych, ażeby wraz z nimi przybyli 6 marca o godz. 12 do Kina „Metropolis”. Repertuar koncertu zupełnie nowy. Cena biletów: parter 0,50 gr. i balkon 1 zł.

Wystawa Misyjna

parafii Bożego Ciała w Poznaniu

Dnia 6 marca o godz. 10 odbędzie się uroczyste otwarcie wystawy misyjnej Papieża Dzieła Rozkrzewienia Wiary parafii Bożego Ciała. Otwarcia dokona protektor wystawy ks. prałat Rankowski, w auli Państw. Szkoły Budownictwa, ul. Łakowa 11, w obecności protektora par. Pap. Dz. R. W. ks. Koszewskiego, stowarzyszeń parafii, delegacji z innych parafii Poznania, zaproszonych gości i ofiarodawców, komitetu honorowego i organizacyjnego. Wystawa będzie otwarta od 6 — 13 marca włącznie. Wstęp jest bezpłatny. Panie i panowie będą zwiedzających oprowadzali i tłumaczyli, jakiemu celowi służy ekspozycja, w jaki sposób zostały wykonane, dokąd Komitet zamierza wysłać. Przy tej sposobności można dowiedzieć się wiele ciekawych szczegółów o misjach, misjonarzach i misjonarkach polskich oraz o potrzebach religijnych naszych kresów wschodnich. Z wystawą jest połączona loteria, dochód przeznaczony na misje.

Cała parafia dołożyła wiele starań, poniosła dużo kosztów i trudów, by dokonać tak szlachetnego prawdziwie katolickiego dzieła. Komitet ma niezłomną nadzieję, że jak najliczniejsze szeregi zwolenników idei misyjnej zechcą obejrzeć piękne, artystycznie wykonane ekspozycje, zaprasza zatem uprzejmie do zwiedzania Wystawy Misyjnej.

Program nabożeństw: W niedzielę 6 bm. o godz. 9 odbędzie się uroczysta msza św. w intencji misyj, poczem nastąpi otwarcie wystawy. — W czwartek 10 bm. o godz. 16 odprowadzi się drogę krzyżową za zmarłych członków P. D. R. W. W niedzielę 13 bm. o godz. 7 odbędzie się msza św. w intencji dobrodziejów Wystawy Misyjnej.

Wystawa otwarta będzie: W niedzielę dnia 6 i 13 marca br. od godz. 10 do godz. 19 min. 30. W dni powszednie od 7 do 12 marca br. od godz. 14.30 do godz. 19.30.

Z życia towarzystw

Z Tow. Przem. „Sobieski” — Poznań. Pierwsze posiedzenie plenarne po rocznym walnym, odbyło się w ubiegłą środę na sali Domu Katolickiego na Śródcu.

Krótko po godzinie 7, zagal obrady prezes p. Libera. poczem po odczycaniu protokołu z walnego rocznego zebrania przez p. Ruczkowskiego jun., udzielił głosu do referatu red. p. Adamowi Piotrowskiemu, który w treściwych i jasnych słowach mówił o zadaniach dzisiejszego wychowania młodzieży. Wykład przyjęto rzesistami oklaskami, a obszerna dyskusja ujawniała zainteresowanie obecnych poruszonym tematem.

Wśród innych przemawiali w dyskusji pp.: Jewasiński, Juszcak, A. Gorączniak, Chmielewski, Kusztelski, Wł. Dźwikowski, Rosiński, prezes Libera i t. d. Jako ostatni odpowiedział i objaśniał sprawę prelegent. Następnie omówiono obszernie sprawę budżetu rocznego i inne wewnętrzne Towarzystwa. Po wnioskach i wolnych głosach, solwował przewodniczący blisko trzygodzinne obrady. (Gr.)

Konfer. Męska św. Wincentego à Paulo Poznań — Wilda. Roczne walne zebranie Konferencji wildeckiej zagal prezes Kucharski. Na przewodniczącego walnego zebrania obrano p. dyr. Grandkowskiego. Sekretarzem p. Lewandowski; na ławników wybrano pp.: Nowaka i Poprawę.

Nastąpiły sprawozdania członków zarządu, prezesa, sekretarza, skarbnika, rezerwistów kasy i delegatów do Komitetu tow. dzielnic wildeckiej. Z sprawozdania prezesa wynikało, że na oście konferencji w roku 1931 było 354 osób. Obecnie konferencja opiekuje się 86 rodzinami czyli 221 osobami. Osobno urządzono święcone dla ubogich 120 rodzin. Do pierwszej Komunii św. przydzielano 34 dzieci. Urządzono gwiazdkę dla 103 rodzin, oprócz tego konferencja wydała na zimę węgiel i drzewo.

Dochodu w roku 1931 było 4592,02 zł. a rozchodu 3768,16 zł. czyli czysty zysk na r. 1932 wynosi 823,86 zł. Nad sprawozdaniami potoczyła się dyskusja, po której udzielono zarządowi pokwitowania.

Nowe władze przedstawiają się następująco: prezes — Kucharski Wojc., wiceprez — Łapawczyk Wojc., sekretarz — Lewandowski Fr., zast. sekr. — Pawlik Waclaw, skarbnik — Dudziński, inkasent Wilczyński Wł. Jako delegatów do Komitetu wybrano pp.: Fogta i Walęskiego. Po wnioskach i wolnych głosach wygłosił przemówienie ks. prob. Torbus patron konferencji, który gorąco poruszył sprawę ubogich i konferencji. Konferencja wildecka posiada 23 członków czynnych i 98 honorowych. (z)

Tow. Uczestników Powstania Włkp. — Poznań — odbyło w lokalu p. Tomikowskiego, przy ul. Szamarskiej 18 swe zebranie, któremu przewodniczył prezes p. Sobczak. Sekretarzem p. Czwojdzinski odczytał protokół, poczem na członka tow. został przyjęty p. Wojtkowiak Stefan.

Bibliotekarz Kulisiewicz omówił działalność biblioteki za rok ubiegły. Jak ze sprawozdania wynikało, biblioteka która przed trzema laty została uruchomiona, przedstawia się zasobnie i jest dobrze prowadzona.

Następnie delegaci do Tow. Dz. Jeżyckiej przedłożyli sprawozdania z odbytego zebrania komitetowego, gdzie omawiano sprawę dalszego kontynuowania budowy pomnika na cmentarzu Jeżyckim na cześć poległych i zmarłych Ucz. Powst. Włkp. parafii Jeżyckiej.

W dyskusji nad komunikatami zabierał głos pp.: Krajewski, Czwojdzinski, Sobczak, Wojtkowiak, Kulisiewicz, Borski i in. Po odśpiewaniu „Roty”, solwował prezes zebranie hasłem „Czuj Duch”. (z)

T. C. L. a oświata ludu dokona cudu. Przy imieninach, zaręczynach, ślubach i jubileuszowych i innych uroczystościach używajcie tylko telegramów T. C. L.

SPORT

Ciężka atletyka

Mistrzostwa indywidualne okręgu odbędą się w sali Kl. Sp. HCP przy Górnej Wildzie. Początek walk dla wag koguciej i piórkowej w niedzielę o godz. 11, dla pozostałych — od godz. 17. Bilety ważne na cały dzień.

Leikka atletyka

Niedzielne zawody. Przypominamy zwoleńnikom „Królowej sportu” że atrakcyjne zawody lekkoatletyczne z udziałem czolowych „asów” Polski rozpoczynają się w niedzielę o godz. 14.45 w hali „Sokoła” (Droga Dębińska). Program obejmuje konkurencje męskie: 80, 800, 3000 m, skok w dal, w wyż, o tyczce, rzut kulą oraz kobiece: 60 m i pchnięcie kulą. Startują uczestnicy kursu olimpijskiego z Kusocińskim na czele, który idzie na 3000 m. Nadmieniamy, że określenie „zawody za zaproszeniami” dotyczy lekkoatletów tylko, natomiast z publiczności każdy może przyjść po uiszczeniu minimalnego wstępu.

OZNAKI dla towarzystw specj. emaljo wane poleca **Fabr. Wyr. Met. Jabłoński** Poznań, telefon 30-03.

W Ostrowie odbyło się zebranie siedmiu klubów na którym jako delegat POZLA obecny był wiceprezes Ryszczyski. Postanowiono utworzyć tam podokreg do którego zgłosiły akces następujące kluby: „SMP”, „Sokol”, „Ostrowia”, „OKS”, „Surma” (wszystkie z Ostrowa) oraz „Astra” Krotochyn i „SMP” Kępno. W niedzielę 13 bm. odbędzie się zebranie na którym wybierze się zarząd.

Narciarstwo

Mistrzostwa Norwegii rozpoczęły się w piątek w Dronheim biegiem na 30 km. Wśród 66 uczestników brali również udział olimpijczycki Rustadsetuen i Ole Stenen, którzy jednak przemęczeni pobytam w USA i podróży nie odegrali żadnej roli. Rustadsetuen zajął 13, a Stenen dopiero 34 miejsce. Zwyciężył Kaare Haten w czasie 1 g. 56:54, 2. Lars Bergendahl 1 g. 58:11, 3. G. Muruaasen 1 g. 58:43, 4. Samuelshaugen 2 g. 01:22.

13 międzynarodowe zawody o mistrzostwo Polski rozpoczęły się w piątek biegiem na 18 km. otwartym i do kombinacji, oraz biegiem na 6 km. dla pań. Do 18 km. zgłosiło się 123 zawodników, startowało około 100, ukończyło 75, z tego 39 do kombinacji, 36 w biegu otwartym. Pierwsze miejsce do kombinacji zajął Gawlikowski (PZN), czas 1 g. 31:31 (nota 360), drugim był Górski (PZN), 1 g. 32:9, (355,50), 3. Słowiński (PZN), 1 g. 33:29, (346,50), z zawodników zagran. 6. 8, 15 i 16 miejsce zajęli Niemcy czeszy z H. D. W.: Breitsch, zdobywca tytułu wicemistrza Tatr na ostatnich zawodach w Westerstowie, dalej Priepsch i Ruschynsky 30 i 34 miejsce zajęli zawodnicy węgierscy: Kozma i Vanya. W biegu otwartym: 1. Berych (PZN) 1 g. 27:58, najlepszy czas dnia, 2. Karpiel (PZN) 1 g. 31:36, 3. Michalski (P. Z. N.) 1 g. 32:28. Lotewski zawodnik Bukasz zajął 34 miejsce.

W biegu pań 1. Stopkówna Zofia (S. N. P. T. T.) 35 min. 35 sek., 2. Hotarska 36,44, 3. Schwarzbartówna 39,52. (PAT)

Piłka nożna

„Poznanian” i „Pogoń”. Zawody towarzyskie odbędą się w niedzielę o godz. 15 na boisku K. S. „Cegielski” przy Górnej Wildzie.

„Sparta” i „Unia” spotkają się jutro o godz. 11 na boisku „Sparty” przy ul. Grunwaldzkiej w meczu towarzyskim.

„Olimpia” i „Warta” Ib. Zawody wyższe odbędą się jutro o godz. 15 na boisku „Warty”.

Pięściarstwo

Celem należytego przeprowadzenia mistrzostw Polski organizatorzy zobowiązali wszystkie OZB, aby podały dokładny czas przyjazdu swych drużyn. Na dworcu w Poznaniu przyjmować będą poszczególne reprezentacje okręgów następujący delegaci: Warszawa, Wilno i Białystok — p. Kurowski, Kraków i Lwów — p. Kolasiński Śląsk — p. Otłowski, Łódź i Lublin — p. Wieniec, Pomorze i Poznań p. Suszczyński. Znakiem rozpoznawczym będzie niebieska opaska. Jako miejsce zamieszkania wyznaczono dla przyjeżdżających zawodników hotel „Monopol”. Dla poszczególnych okręgów zarezerwowano następującą ilość łóżek: Białystok 3, Kraków 7, Lublin 3, Lwów 8, Łódź 12, Pomorze 8, Śląsk 11, Warszawa 9 i Wilno 9.

Hala reprezentacyjna, w której rozegrają się walki będzie ogrzana. Miejsca są numerowane, przyczem wejścia na miejsca droższe i stojące będą z ulicy Marsz. Focha, na tańsze — od ul. Bukowskiej. Cena biletów wynosi od 1 zł do 4, na walki eliminacyjne oraz 1,50 do 5 zł na finały. Nad zawodami objął protektorat miejski kom. w. f. i. p. w. który ufundował puchar dla jednej z wag. Oprócz tego ufundował również puchar p. Wieniec.

Międzyklubowe zawody „Sokoła” które odbędą się w niedzielę w sali ośrodka (wejście z Marceleskiej) przyniosą szereg ciekawych spotkań. Walczą m. in. Walkowiak, Tomiak, Szmuda, Maciejowski, Golak, Zurawka, Wolny, Urbaniak. Początek zawodów o godz. 18.

Różne

Doroczny turniej ping - pongowy „ośrodek” rozpoczyna się jutro o godz. 16 na sali

p. Jarockiej i jest dostępny również dla niestowarzyszonych. Po raz pierwszy odbędzie się również konkurencja pań. Zgłoszenia przyjmuje „ośrodek” do jutra godz. 12. poczem odbędzie się losowanie gier w sali gimn. „ośrodek” przy ul. Marceleskiej. Turniej drużynowy „SMP” został przełożony do 14 bm.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Zrzeszenie Związków Zawodowych Automobilistów Ziemi Zachodnich Rzpł. Polskiej filja Poznań** zwołuje zebranie 5 bm. o godz. 20 w sali posiedzeń p. Jaszka przy ul. Kraszewskiego 16.

— **Koło Absolwentów i Absolwentek IV. Szkoły Wydz.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 5 bm. o godz. 20 w szkole. Referat wygłosi członek Koła Prelegentów Zw. Młodzieży Wszecpolskiej. — Przypominamy również o wypełnieniu ankiety. Lekcje języka niemieckiego odbywają się we wtorki od godz. 20—21.

— **Cech Murarzy.** Miesięczne zebranie odbędzie się w niedzielę, dnia 6 bm. o godzinie 11.30 w lokalu pani Ograbowicz, ul. Ślusarska 6.

— **Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo przy Farze p. w. N. M. P.** donosi, że w niedzielę, dnia 6 bm. o godzinie 9 odbędzie się w kościele Farnym msza św. z wspólną komunią św. wielkonoćną. O liczny udział wszystkich członkin oraz ubogich uprasza Zarząd.

— **Tow. Obywateli Polaków z Obczyzny.** Zebranie odbędzie się w niedzielę 6 bm. o godz. 16 u p. Jarockiej przy ulicy Masztalarskiej 8a.

— **Tow. Hod. Gołębi Pocztowych „Dobry Lot”.** Zebranie odbędzie się dnia 6 bm. o godzinie 10 w lokalu p. Pohla, ul. Chwaliszewo 37.

— **Koło Absolwentek Państwowej Szkoły Handlowo - Przemysłowej Żeńskiej.** W sobotę 5 bm. o godzinie 18.30 odbędzie się zebranie sekcji artystyczno-literackiej, w niedzielę 6 bm. zaś o godz. 15 zebranie miesięczne Koła w gmachu szkoły przy ul. Marsz. Focha 2.

— **Zrzeszenie Tokarzy w przemyśle metal.** Zebranie wykładowe odbędzie się w niedzielę dnia 6 bm. o godz. 11 w sali p. Jarockiej.

— **Koło Kuźniczanek.** Zebranie w poniedziałek 7 bm. o godz. 16 u p. Zakrzewskiej. Wały Wawóz 15.

— **Polski Związek Lokatorów i Sublokatorów R. P.** (Stary Rynek 95-96) odbędzie się zebranie na poniedziałek 7 b. m. o godz. 19 w sali p. Grotowskiego przy Dolnej Wildzie zebranie plenarne.

— **Sekcja krawców miarowych Z. Z. P. P.** Zebranie plen. odbędzie się w poniedziałek 7 bm. o godz. 20 przy ul. Wronieckiej 13.

— **Koło Rodzicielskie 19. szkoły powszechnej.** Roczne walne zebranie odbędzie się 9 bm. o godzinie 18 w auli szkoły na Śródcu.

— **Wolny Cech Obuwniczy.** Zebranie miesięczne odbędzie się we wtorek 8 bm. o godzinie 20 w Domu Rzemieślniczym.

— **Zw. Inwalidów Cywilnych, Wdów, Sierot i Starców Rzpłitej Polskiej.** Zebranie odbędzie się w niedzielę 13 bm. o godz. 15 w lokalu p. Koniecznego, ulica Masztalarska 2.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: N. N. z prośbą o zdrowie dla ukochanej osoby 5 zł; — I. K. z prośbą o zdrowie i błogosławieństwo Boże 1 zł; — A. K. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 5 zł; — Jadwiga Borzucka z podziękowaniem za doznane łaski 5 zł; — N. N. Kościan 3 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 110 zł.

Na chleb św. Antoniego: Mańczakówna z podziękowaniem za otrzymane łaski 5 zł.

Na Tow. „Caritas”: M. R. 6 zł.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgon:

Augustyn Szyszowski, piekarz, 76 lat. Władysław Kalinowski, kupiec, 89 l. Janusz Zenon. Welter 3 m. 29 d.

Krajowy towar jest najlepszy,

bo

w nim duch i praca polska!

Związek Obrony Przemysłu Polskiego

POZNAŃ ulica Rzeczypospolitej 1.

RADJO

Programy radiofoniczne:

Poniedziałek, dnia 7 marca 1932 r.
Poznań (335 m) godz. 11.45 (Warszawa);
 godz. 13.05 koncert z płyt; godz. 14.00 notowa-
 nia gieldy; godz. 15.25 (W); godz. 15.45
 płyty; godz. 15.50 (W); godz. 17.10 (W); go-
 dzina 17.35 (W); godz. 19.15 lekcja języka
 angielskiego; godz. 19.30 „Silva rerum”; go-
 dzina 19.45 (W); godz. 20.00 (W); godzina
 21.15 akademja radiowa ku czci Prezyden-
 ta Republiki Czechosłowackiej Masaryka
 (z okazji dnia urodzin); program: 1. Hymn
 czeskosłowacki i polski, utwory organowe
 (odegra prof. F. Nowowiejski), 2. Przemówie-
 nie konsula czeskiego w Poznaniu p. dr.
 Doleżala, 3. Przemówienie prezesa Tow.
 Czesko - polskiego w Poznaniu — p. mece-

nasa Kierskiego, 4. Utwory skrzypcowe —
 odegra prof. Stan. Pawlak, 5. Pieśni cze-
 skie Smetany i Dvoraka (ośpiewa p. Slawa
 Gogojewicz), 6. Recytacja poezji czeskiej, 7.
 Utwory fortepianowe — odegra prof. Fran-
 ciszek Łukasiewicz; godz. 22.00 sygnał cza-
 su, komunikaty; godz. 22.15 płyty; godzina
 22.30 (W).

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 muzyka
 z płyt; godz. 13.40 pogadanka rolnicza pt.
 „Organizacja i praca zespołów przysposo-
 bienia rolniczego”; godz. 14.00 „Przodownik
 w zespole przysposobienia rolniczego” —
 wygl. J. Czerniewski; godz. 14.20 pogadanka
 rolnicza „Poznaj przyrodę i rachuj — pod-
 stawy nauki rolnictwa w akcji przysposo-
 bienia rolniczego” — wygl. inż. Z. Kobyl-
 Ński; godz. 14.50 muzyka z płyt; godz. 15.25
 odczyt z cyklu maturzystów szkół średnich

— odczyt wstępny informacyjny; godzina
 15.50 odczyt z cyklu dla maturzystów szkół
 średnich (dział „Biologia”) — „Stosunek
 biologji ogólnej do innych nauk biologicz-
 nych” — prof. Sumiński; godz. 16.10 muzy-
 ka z płyt; godz. 16.20 lekcja jęz. franc.; go-
 dzina 16.40 muzyka z płyt; godz. 17.10 „Ser-
 ce jako film fotograficzny stanów psychicz-
 nych” — dr. W. Łuczyński; godz. 17.35 mu-
 zyka lekka z kawiarni „Gastronomia”; go-
 dzina 19.15 wiadomości bieżące rolnicze —
 wygłosi Józef Plątek; godz. 19.35 muzyka z
 płyt; godz. 20.00 feljton muzyczny; godz.
 20.15 operetka z płyt; „Mikado” A. Sulliva-
 na i W. S. Gilberta; godz. 21.40 feljton pt.
 „Na Malte” wygl. ks. Kneblewski; godzina
 21.55 muzyka z płyt; godz. 22.30 muzyka ta-
 neczna.

20.20 koncert orkiestry; **Paryż** (1724 m) 21.00
 „Król Lear” tragedia Szekspira; **Koenigs-
 wusterhausen** (1635 m) 20.00 tr z Berlina;
Dawentry (1554 m) i **Londyn** (261 m) muzyka
 kameralna; **Budapeszt** (550 m) 21.00 koncert
 orkiestry opery królewskiej; **Wiedeń** (516
 m) 19.45 koncert symfoniczny; **Praga** (488
 m) 20.00 koncert; **Beromuenster** (459 m)
 20.00 wieczór wagnerowski, 21.10 koncert;
Rzym (441 m) 21.00 koncert symfoniczny;
Sztokholm (435 m) 20.00 koncert chóru, na-
 stępnie koncert popularny, 22.00 koncert z
 Goeteborga; **Bukareszt** (394 m) muzyka ka-
 meralna.

Za ogłoszenia i reklamy odpo-
 wiada administracja w osobie Antoniego
 Leśniewicza w Poznaniu.

Programy zagraniczne, Hulzen (1875 m)

Dnia 2. b. m., o godz. 4-tej zasnął w Bogu, po długich i bardzo
 ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najukochań-
 szy mąż, nasz najdroższy ojciec, dziadzio, brat i wuj, ś. p.

Władysław Kalinowa-Kalinowski

w 60 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 6. b. m., o godzinie
 16-tej z kostnicy św. Józefa na cmentarz Farny, o czym donosi
 w smutku pograżona
żona z rodziną.

Msza św. odbędzie się w poniedziałek, o godz. 8-mej w kościele
 Farnym. zw 13 679/80

Poznań, Słowackiego 34, m. 3.

Wobec świeżej mogiły, która pokryła ziemskie szczątki ukochanej
 naszej matki i babki, ś. p.

Klary Paczkowskiej

Przewielebnemu Duchowieństwu, Towarzystwom i Organizacjom.
 Krewnym, Przyjaciółom i Znajomym za udział w pogrzebie i mszy św.
 żałobnej, oraz za wszelkie dowody współczucia, w szczególności Pani
 Drowej Rydlewskiej za rzewne słowa pożegnania, wypowiedziane
 u trumny w imieniu dawnych towarzyszek pracy na niwie kulturalno-
 narodowej, wyrażamy z głębi serca płynące

podziękowanie.

Dzieci, wnuk i rodzina.

dw 2 969

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci drogiego męża i ojca
 naszego, ś. p.

Władysława Raczkowskiego

odbędzie się

nabożeństwo żałobne

w poniedziałek, dnia 7 marca 1932 r., o godz. 9-tej w kościele
 św. Marcina, o którym zawiadamia

zw 13 698

żona z synami.

Za tak liczne dowody współczucia z powodu
 zgonu najdroższego męża, ukochanego brata,
 ś. p.

Edmunda Kreutzingera

składamy wszystkim serdeczne

Bóg zapłać!

Żona i rodzeństwo.

Brzednia, 4. 3. 1932 r.

dw 2 967

Do objęcia od 1 kwiet-
 nia 1932 r. posada

KSIAŻKOWEGO

który równocześnie wy-
 kazać się może kwa-
 fikacją taksatora
 w branży złotniczo-
 jubilerskiej lub włó-
 kien czej. Szczegóło-
 we oferty wraz z odpisa-
 mi świadectw i referen-
 cji należy składać do
 Kurjera Poznańskiego
 pod nr 9 176

Podziękowanie

Obywatelstwu m Szamotuł, Poznania i oko-
 licy, Delegacjom Lutni, Sokola, Bractwa Kurko-
 wego ze Szczepankowa, Tow. Kupców, Tow. Re-
 stauratorów, Straży Pożarnej, Tow. Przemys-
 słowców i Tow. ogródek. Działkowych im. Tade-
 usza Kościuszki, Przyjaciółom, Znajomym
 i Krewnym za wszelkie dowody współczucia wo-
 bec zgonu najdroższego męża i ojca, ś. p.

Bronisława Schwendkego

składamy z głębi naszych serc płynące

podziękowanie.

Żona z córką.

Szamotuły, 5. 3. 1932 r.

zw 13 698

Wielebnemu Duchowieństwu, Wielce Sza-
 nownej Komendzie Miasta, Oficerom, Kompanji
 Honorowej oraz Orkiestrze 7 p. strzelców kon-
 nych, Kierownikowi, Oficerom i Urzędnikom
 Okręgowego Urzędu Budownictwa, Szefowi
 oraz Personalowi firmy G. Glaetzer, Krewnym
 i Znajomym za wieńce oraz ostatnią przysługę,
 wyświadczoną mężowi i ojcu naszemu, ś. p.

Leonowi Sibitskiemu

em. kap. W. P.

składa serdeczne

Bóg zapłać!

zw 13 676

stroskana

Poznań - Piotrowo 4.

żona z synami.

**Tapety
 Linoleum
 Ceraty**

kupuje się
bardzo korzystnie
 przy ul. Pocztowej 31

w firmie

Zb. Wallgórski

tylko nasprzeciw poczty.

dw 2 903

Popierajcie Przemysł Krajowy!!!

Jedwabne pończochy

stempel złoty doborowy gatunek

podwójna stopa

li tylko złotych **3⁰⁰** za parę

Korzystajcie z okazji! Olbrzymi wybór!

Specjalny magazyn pończoch, bielizny,
 trykotaży i galanterji damskiej.

Z. DERNOW * GWARNA 8

Pw 11 410-9.129

Masowe artykuły

sztancowane, tłoczone, dęte jakoteż i wszelkie sznyty
 i sztance do tego wykonuje na zamówienie. zw 13 677

J. Łazarowicz, Poznań, ul Mostowa 15.

Fabryka Wyrobów Metalowych.

Skład żelaza

kupię w Rogoźnie. Szamotułach lub Obornikach wzgl. wy-
 dzierżawę odpowiedni lokal. Oferty pod „GOTÓWKA”
 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 13 671

NOWOŚĆ!

NAJTAŃSZĄ POLSKĄ ENCYKLOPEDIĄ JEST

NOWOŚĆ!

nowe wydawnictwo, które zaczęło ukazywać się pod tytułem
TRZASKI, EVERTA i MICHALSKIEGO

ENCYKLOPEDIA POWSZECHNA

w DWU TOMACH

OPRACOWANA PRZEZ NAJWYBITNIEJSZYCH UCZONYCH POLSKICH.

100.000 pojęć objaśnionych, z górą 2.000 s. druku, kilkadziesiąt tablic z ilustracjami wyposażenie graficzne równe dotychczasowym wydawnictwom firmy Trzaski, Everta i Michalskiego, najlepszy papier bezdrzewny.

ENCYKLOPEDIA POWSZECHNA W DWU TOMACH w sposób zwięzły, niemniej jednak wyczerpujący, ujmuje wszystkie zagadnienia naukowe, oraz sprawy życia codziennego. Na każde pytanie znajdzie się tu odpowiedź trwała i pewna. Aktualności z wszystkich dziedzin wiedzy oraz polityki bieżącej zostały uwzględnione szczegółowo.

ENCYKLOPEDIA POWSZECHNA W DWU TOMACH, stanowi księgę niezbędną dla każdego człowieka, który pragnie sprawdzić swoje wiadomości, dowiedzieć się o szczegółach nowych, znaleźć materiał do pracy. Nadaje się do użytku zarówno w domu, jak i w szkole.

ENCYKLOPEDIA POWSZECHNA W DWU TOMACH, ukaże się w dwunastu zeszytach, każdy objętości 192 szp. czytelnego druku. Cena zeszytu w prenumeracie łącznie z przesyłką zł 4,— Po zakończeniu druku całego wydawnictwa prenumeratorzy otrzymają bezpłatnie piękne i trwałe, złocone, płócienne okładki na oba tomy, za zwrotem kosztów przesyłki w wysokości zł 2,— czyli w prenumeracie otrzymają czytelnicy.

Dwa tomy za 50,— złotych!

Niebywale niska cena, rozłożona na 12 rat, umożliwia nabycie Encyklopedji Powszechnej w dwu tomach wszystkim.

ZAMOWIENIE

Wyśłać i nadesłać pod adresem księgarni

Do Księgarni Wydawniczej TRZASKA, EVERT i MICHALSKI Sp. Akc.
WARSZAWA

Krakowskie Przedmieście 13. Gmach Hotelu Europejskiego.

Zgłaszam niniejszem prenumeratę na całość „Encyklopedji Powszechnej w dwu tomach” w cenie zł 4 za zeszyt, wydawany raz na miesiąc.

Po ukończeniu druku całości mam otrzymać bezpłatnie okładki płócienne za zwrotem kosztów przesyłki zł 2. Prenumeratę nadsyłać będę regularnie pierwszego każdego miesiąca. Zeszyty Encyklopedji nadsyłać należy pod poniższym adresem:

Nazwisko i imię: _____

Zawód i miejsce pracy: _____

Miejscowość, ulica i Nr. domu: _____

K. P.

Od dziś nie będzie domu polskiego, w którym nie byłoby tej Encyklopedji. Nawet ci, którzy posiadają naszą 5-cio tomową „Encyklopedję Ilustrowaną”, chętnie posługiwali się będą „ENCYKLOPEDIĄ POWSZECHNĄ W DWU TOMACH”, jako dziełem wybitnie podręcznym, które można stale mieć do użytku.

Prenumeratę: zł 4.— miesięcznie, względnie zł 12 kwartalnie nadsyłać należy na konto P. K. O. Nr. 464 pod adresem księgarni wydawniczej

TRZASKA, EVERT i MICHALSKI, Sp. Akc.
WARSZAWA, KRAKOWSKIE-PRZEDMIEŚCIE 13.
GMACH HOTELU EUROPEJSKIEGO.

Komunalna Kasa Oszczędności

Powiatu Poznańskiego

Poznań, Gwarna 14

Instytucja o popularnej pewności

Telefon 39-22

Telefon 39-22

Przyjmuje wkłady na korzystnych warunkach

Załatwia wszelkie transakcje bankowe

Otwiera rachunki bieżące, inkasowe i czekowe

Przekazuje pieniądze do wszelkich kas w kraju i zagranicą

Udziela wszelkich pożyczek.

KONTO: w Banku Gospodarstwa Krajowego, w Komunalnym Banku Kredytowym i P. K. O. nr. 203 322

Za Kasę odpowiada powiat całym swoim majątkiem i siłą podatkową. zw 13682

Cukiernia Polonia

Erazm Kleszcz i Ska, Poznań, Fredry 13, Tel. 23-36 poleca

pierwszorzędne wyroby własne po znacznie niższych cenach. Codziennie koncert znakomitego zespołu muzycznego pod dyrekcją artysty skrzypka Mieczysława Paszkieto.

Pw 10.635-7.96

12 morg

położenie letniskowe przy stacji kolejowej, 15 klm. od Poznania z zabudowaniami i dużym ogrodem owocowym **na sprzedaż** w całości lub częściowo. Dobra lokata kapitału ze względu na możliwość parcelacji. Oferty do Kurjera Poznańsk. pod zw 13 688

Majętność 664 mg. z gorzelnią

ziemia pszenno baraczana z inwentarzem, **na sprzedaż**. do wdzierżawienia lub na zamianę z dopłatą. Hipoteka 156 u. O. cena 2 0000 zł. Majętność Rokoczyn p Starogard, Pomorze. zw 1 687

W sympatycznej części Poznania, tuż przy zamku, nastąpiło dnia 5 marca r. b. otwarcie

SALONU MÓD

„Illusion“

ul. Wjazdowa 9.

W „Illusion“ znajdzie elegancka Pani bezwzględnie dobrze dobrany model sukni i kostjumu na każdy cel o niezrównanym kroju oraz różne drobne części garderoby, stanowiące zachwycającą całość. Ceny przystępne!

nw 13681

Emskie pastylki

sól źródłana

przy katarach, kaszlu, chrypce, zaflegmieniu, nadmiernych kwasach żołądkowych (zgadze) grypie i ich następstwach etc.

Godne polecenia: Emsolith — pasta do zębów, zapobiegająca tworzeniu się kamienia nazębnego, proszek do zębów w puszcze błazanej z siłkiem. Do nabycia w aptekach i drogeriach Składnica: H. Borkowski, Gdańsk.

CEBULI

większą partję zakupimy. Oferty z próbką i ceną franco stacja załadowania do „NASPO”, Gdynia, ul 10 Lutego.

zw 9 178

Hurtowy skład

kolonialny, z liczną stałą klientelą, dobrze prosperujący, w większym mieście prowincjonalnym sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer Pozn. zw 4697

Szkło

okienne, ogrodowe, katedrałne, surowe, druciane, ornamentowe, kołowe, diamenty, klt szklarski itp., ilustr. i szyb. wystawowe poleca Polskie Biuro Sprzedaży Szkła Spółka Akcyjna Poznań Małe Garbary 7a. telefon 28-63 Oddział w Łodzi. ul. Pusta 141/1 Pw 8 479-30 110

DZIURKI

szk. 2 gr. mierzka metr 20 gr. okretka 15 gr. dekaryzowane 30 gr. plisowanie spódn. 2 m. obciążanie guzików tuż. 40 gr. podnosze ozka nadrabiam stopy. hafty tamo wykonuje terminowo „HAFTOPLIS”

St. Rynek 10 (wejście Kurzanowa obok firmy Czepczyński i Królak) Pw 11 235-35.30

Mam na sprzedaż majątek z ems

circa 400 ha. pow. wrzesiński. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zw 13 669

Wszelkie drzewa i krzewy z szkółek drzew. Specjalność: drzewa owocowe i alejowe, krzewy owocowe i ozdobne sadzonki żywoptłotwe, konifery, karpis szparagowe, truskawki, brzoskwinie, morele i róże etc. poleca w najlepszym wyborze po znacznie niższych cenach

Aug. Hoffmann, Gniezno. Tel. 212.

Szkółki drzew i wielkie hodowle róż. Katalog i cennik na żądanie bezterminowo.

zw 13 599

Biały - Tydzień do czwartku, 10 marca 1932

Prosimy o zwiedzenie wystaw i magazynu bez przymusu kupna.

Koronki klockowe od 5 gr
Koronki Valenciennes od 19 gr
Narożniki klockowe od 20 gr
Serwetki bogato przybrane koronką od 35 gr
Serwetki haft. i richelieu od 43 gr
Hafty kraj. i szwajc. od 14 gr
Czepki kol. jedwab. batyst z koronką 1,45 0,95 zł
Czepki woulowe piękne kolor. i tasony 2,95 zł
Paski satyn. 4 podwiązki 0,95 zł
Gorsety adam. dłuższy tason 2,95 zł
Biustonosze tason mis. z koronką 0,85 zł
Biustonosze kol. tason mieszcz z koronką 1,25 0,95 zł
Ręczniki wafł. 1,45, 95 gr 55 gr
Ręczniki frotte 2,40 1,15 zł
Fartuchy madap. z mierzka od 1,95 zł

Koszule dzienne z mierzka i kol. wczesniem 1,25 zł
Koszule madap. pięk. przybr. haftem i koronką 2,45 1,95 zł
Koszule nocne przybrane klock. koronką 2,95 zł
Koszule nocne z mierzka kolor. przybraniem 3,95 zł
Koszule nocne madap. z haft. i koronką 4,95 zł
Koszule nocne dl. rek. z haft. i koronką la u ykon. 7,50 zł
Staniczek z mierzka i motywami 1,60 0,95 zł
Kombinacje majt. przybr. wstaw. i kor. 1,95 zł
Majteczki damskie grzybr. z haftem 1,95 zł
Majteczki damskie wiedeńskie zniżka 50%
Pantalony trykot. 1,75 0,95 zł
Pantalony jedw. 5,75 2,95 zł

Kombinacje majt. igliczk. 4,50 3,95 zł
Koszulki niemowlęce płócienne od 0,95 zł
Śliniaczki niemowl. od 0,75 zł
Kołnierze Słowackiego od 95 gr
Kaftaniczki niemowlęce iglicz. od 1,45 zł
Majteczki dziecięce iglicz. krótki nog. od 1,45 zł
Majteczki dziecięce iglicz. z długą nog. od 1,95 zł
Majteczki dziec. trykot. od niemowlęce dl. 6,75, 5,75 4,95 zł
Chusteczki dla dzieci kol. brzeg. 18, 8 gr 5 gr
Chusteczki kol. lub białe kolor. ząbki 18 gr
Chusteczki dziec. białe 20 gr

Chusteczki męskie białe i z kol. brzeg. 35 gr 27 gr
Chusteczki z mierzka 55 gr 24 gr
Chusteczki 45 gr 35 gr
Chusteczki męskie płócienne 39 gr
Chusteczki męskie płócienne z brzeg. kolor. 55 gr
Chusteczki męskie batyst. z brzeg. kolor. 68 gr
Bluski jedw. trykot. 6,95 zł
Bluski jedwab. trykot. długie rękawy 14,50 8,95 zł
Bluski la crene de chine ko-szulk. 22,50 zł
Tenisówki wełn. z jedwab. 4,95 zł
Pyjamy jedw. trykot. piękne tasony 39,50 29,50 zł
Pończochy macco 2,50 1,75, 1,50 0,95 zł
Pończochy la jedw. 1,00 1,50 zł
Pończochy 2,45 1,50 zł
Pończochy jedwab. a la Bemberg 2,95 1,95 zł
Pończochy la Bemberg 4,50 zł
Rękawiczki damskie i męskie od 1,95 zł

Przyjmujemy bony Kredytowe

Kto u nas kupi oszczędzi dużo pieniędzy, gdyż kani TANIO

Na wszelkie niewymienione artykuły udzielamy 10%

Wiza & Maluszek, Filja

dawn. Zygmunt Wiza.

Poznań, ulica 27-go Grudnia 5.

Budowa maszyn elektrycznych
 Silniki - Prądnic - Przetworniki
 Tablice rozdzielcze - Sieci elektryczne
 Kompletne elektrownie

Własne biura w: Dolsce, Odynia, Katowice, Kraków, Łódź, Lwów, Poznań, Warszawa, Przedstawicielstwa: Wilno, Lublin

STOCZNIAGDAŃKA
 Adr. telegr. Stocznia Gdańsk Tel. 234-44

UWAGA!
 Wyjątkowa okazja niehywale taniego kupna biżuterji, brylantów, pierścionków, koleczyków etc.

Srebra stołowe już od 86,- zł za 102 sztuki. Antyki.

BIJOUX D'OCCASION
 Fr. Ratajczaka 2. Tel. 52-72
 Ceny rewelacyjnie niskie.

Dywany żywieckie i bielskie wyprzedajemy całkowicie!

Po każdej możliwej cenie wyprzedajemy dywany żywieckie i bielskie z powodu likwidacji takowych. Korzystaj z okazji!

SMYRNA i ORIENT
 których wyłączać sprzedaj przejełsimy. Smyrna i Orient produkują dwie najlepsze wytwórnie. Wykonane z szlachetnych surowców, w przepięknych wzorach, są bardzo gęsto związane i w barwach abso-lutnie pewne. Charakter dywanów Smyrna i Orient jest zupełnie odmienny od dywanów żywieckich lub bielskich. Mimo ich wysokiej wartości jest cena bardzo przystępna.

Kazimierz Kużaj
 CENTRALA DYWANOW
 Poznań, ul. Woźna 12
 narożnik Wielk. Garbar.
 Pw. 11 321-322 8 97/98

Kupujcie zawsze, tylko

Materiały - Molendy

Bo przodują w modzie
 Bo najszlachetniejsze jakości
 Bo olbrzymi wybór
 Bo niskie ceny

prawdziwy skład fabryczny

GUSTAW MOLENDY I SYN

Poznań, Plac Ś-to Krzyski 1.
 Pw 11 406-9.117

TYSIĄCE WYLECZONYCH

„RADIUMCHEMA“

suchemi okładami radowemi z Joachimsthalu — świadczą o cudownych skutkach genialnego wynalazku Curie-Skłodowskiej.

Każdy, kto sam cierpi, lub ma kogoś z bliskich cierpiących na **REUMATYZM, ARTRETYZM, ISCHIAS, NERWOBÓLE, CIERPNIENIA STAWÓW, NIEDOMAGANIA STAROŚCI i t. p.** winien bezzwłocznie zająć się pro-spektów, opinji lekarzy i poświadczeń uleczonych, które wysyła każdemu darmo i oplatnie:

„RADIUMCHEMA“ Oddz. C. WARSZAWA, Śniadeckich 22, tel. 8-83-11.

Przedstawiciela
 na Wojew. Poznańskie oraz Śląskie, z branży kolonialnej, dobrze zaprowadzonego u odnośnej klienteli, poszukuje zaraz rafinerja smalcu. Oferty z podaniem referencyj i krótkim życiorysem kierować pod dw 2956 do Kurjera Poznańskiego

Nasienie sosny świerku
 posp. 16,- zł 5,- zł za 1 kg

oraz wszelkie inne nasiona, sadzonki, narzędzia leśne i ogrodowe, żywą zwierzynę, jajka bazancie, karmięta zwierzyzny, siatki druciane formułazieleśne dosta cza po cenach konkurencyjnych:

DARZ BÓR, Poznań,
 Wielkie Garbary 20. Telefon 18-20.
 Prosimy żadać bezpłatnych katalogów i cenników. Bezinteresowne porady fachowe!

Drukarnia w Poznaniu

dostatecznie wyposażona w maszyny i czc.onki. z introligatornią, stereotypją etc. z nieruchomością lub bez, statą klientelą z powodu zm any stosunków na sprzedaż. Zgłoszenia do biura ogłoszeń „Par“, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 9,75
 zw 15 674

Noże i widelce

Łyżki i łyżeczki
 Miynki do kawy
 Żelazka do prasowania
 Wagi kuchenne
 Wanny do prania
 Garnki aluminiowe
 Łózka żelazne
 Karuzele do ożien
 poleca korzystnie

JAN DEIERLING
 skład żelaza
 Poznań, Szkolna 3
 Tel. 35-18 i 35-43
 Pw 11 407-8-55

Domek

z dużym owocowym ogrodem, przy stacji kolejowej, blisko Poznania, położenie letnisko-we oraz różne **PARC-LE** na sprzedaż. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zw 13 686

Oprawy kółek
 wszelkiego rodzaju
 Introligatornie
 -ukarni Toruńskiej
 T. A. w Toruniu
 ul. Św. Katarzyny 6.

WIOSNA

się zbliża

i każdy ma kłopoty jak z posiadaniem pieniędzy opędzić wszystkie wydatki. Unikniesz tego jedynie kupując okazjnie tanio **OBUWIE** wyrobu krajowego, mimo niższych cen znacznie ulepszone.

Przeto polecam moje bogato zaopatrzone magazyny na

SEZON WIOSENNY

w najrozmaitsze gatunki obuwia Damskiego, Męskiego i Dziecięcego w najnowszych fasonach i kolorach.

Dla pp. Kupców Detalistów polecam mój największy na Wielkopolskę Hurtowy Magazyn Obuwia.

Damskie kolorowe pantofelki na pasku i czółenka najnowsze modele solidne wykonanie od

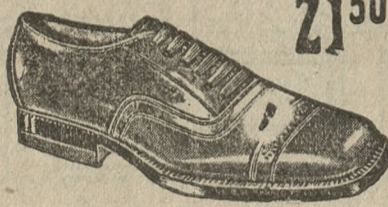
17⁰⁰

Damskie lakierki i zamszowe pantofelki na pasku i czółenka najmodniejsze i eleganckie od

15⁵⁰

Męskie brąz. i czarne 1/2 buciki oraz lakierki Good Welt bardzo trwałe od

21⁵⁰

Męskie czarne buciki wysokie boksowe szyte wygodne od

14⁰⁰

Dziecięce lakierki na pasku i 1/2 sznurowane dla chłopców i dla dziewcząt

27/30 12⁵⁰
31/35 14⁵⁰
23 28 9⁵⁰
20/22 8⁵⁰

Magazyny Obuwia:

Pw 114 4-9,122

Hurtownie.

Centrala i Hurtownia: **STEFAN TALAGA**, Stary Rynek nr. 95/96

Filja I. **Fa „MERKUR“**, Stary Rynek 97

Filja II. Stary Rynek 91, wejście z ul. Wronieckiej 2 skład obuwia.

Telefon 21-67

Detalicznie.

Wytworna Pani nosi tylko

bieliznę „Femina“

znaną ze swej niedoścignionej trwałości koloru i najlepszego wykończenia.

Bieliznę „Femina“

polecają w wielkim wyborze wszystkie eleganckie magazyny Poznania

„Femina“ królowa polskiej bielizny

nw 9177

CUDOWNE LOKI

nieograniczenie trwałe przy wilgotnym powietrzu lub po cie. osiągną Panowie i Panie bez rurek zapomocą esencji Hela. Również najpiękniejsze krótkie włosy u Pań doznają upiększenia przez Hela, dzięki której ondulacja jest zbyt uczona. Duże zaoszczędzenie czasu i pieniędzy. Działa na porost włosów. Za raz po myciu uzyskuje się wspaniałe fale ondulowanych loków pełna powabu fryzura. Dużo listów z podziękowaniami pełnych zachwytu (przedewszystkiem od artystek scenicznych) Cena za flaszkę zł 2.- za 3 flaszki zł 4.50 za 6 flaszek zł 7.- Dr. Nic. Kemény. Cieszyn, skrzynka pocztowa 242. L. 15. Tw 888 9

POZNAŃSKI ZAKŁAD ORTOPEDYCZNY

im B. S. Gąsiorowskiego

Poznań-Lazarz Gąsiorowskich 7, tel. 60-98 i 63-79

Leczenie kliniczne i przychodnie pacjentów prywatnych i z kas chorych.

Godziny przyjęć codziennie od 11 — 13 i 18 — 19 (za wyjątkiem niedziel i świąt)

Zakład przyjmuje pozatem zgłoszenia do specjalnych kursów gimnastyki leczniczej i nowourządzonej sali gimnastycznej. Pw 11 405 12-9.113 2

Kursy handlowe Tadeusza Preissa

w Poznaniu, ul. Franciszka Ratajczaka nr. 29

Nauka rozpoczyna się z początkiem każdego kwartału. Tygodniowo 30 lekcji.

Nowe kursy 2-go kwietnia 1932 roku. Wpisy o godz. 9-1 i od 3-6. Prospekty na żądanie.

uw 2 958

Wykazy i spisy młodocianych

nowe wzory według ostatniego rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 24. 12. 31 r. o wykazach i spisach młodocianych, obowiązującego od 6 marca 1932 r. są do nabycia.

DRUKARNIA POLSKA S.A.

Poznań, Św. Marcin 70.

zw 13 669 a

PIANIA SPRZEDAŻ SWIĄTECZNA!

Wybór z nas największy — Towar znanej dobroci — Ceny niższe do ostateczności

Kazimierz Kuźaj

Centrala Dywanów ul. Woźna 12. naciśn. W. Garbar. Jedyne specjalny magazyn w Poznaniu.

001 663-5-016-008 II. 4. P

DR. CHRZANOWSKI,

specjalista chorób kobiecych przyjmuje obecnie tylko prywatnie od 11-12 i 5-6. zw 13 621/2 Chorych kasowych nie przyjmuje.

Lokal przy przynajmniej ulicy Poznania, nadający się na każdą branżę, ewentl. z przyległym pokojem zaraz do oddania wprost od gospodarza. Zgłoszenia reflektantów uprasza się skierować do biura ogłoszeń „Par“, Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 9,76 zw 13675

Osiedliłem się jako adwokat w Ostrowie (Wlkp.)

Kancelarja moja mieści się przy ul. Kaliskiej nr. 21, II piętr. dw 2966

B. Greinert, adwokat.

Przeniósłem swą praktykę na Aleje Marcinkowskiego nr. 20, II. p. (wprost w ul. Podgórną). Tel. 53-35

Dr. med. Józef Śniegowski

Specjalista chorób skóry i pęcherza.

Pw 11 373 9 39

WYSTAWA

modelowych
kapeluszy damskich
w niedzielę, dnia 6 i 13 marca
Pw 11 409-9.116 w firmie
T. LUDWIG
POZNAŃ SZKOLNA 9 **Wielki wybór Niskie ceny!**

dw 2 960
Londyńska firma pragnie nawiązać stosunki z najtańszymi wytwórcami krzesła i innych wyrobów z drzewa (artykuły maowej produkcji).
M. G. F. c/o Street's, 6 Gracechurch St. Londyn (Anglia) Tw 894

Kapelusze damskie

najnowsze, fasony oraz modele
po znanych niskich cenach poleca i ma:
„PANI” w. Ł. Madysiowa
Poznań, Dąbrowskiego 14/16
(nowy gmach Zakładu Ubezpieczeń)
Wielki wybór! Solidne wykonanie!

Każdy bezotłatnie otrzyma Str. B. owing i 50 naoci

Dz. U. P. N. 2341, strzelający z naboju do celu (bez zezwolenia policji) kto zamówi u nas zegarek „Anker” szwajcarski gwarancją wwr. do minuty, wiecznym szkłem za 7.25, 1 szt. 14.—, lepszy gat. 8.25, 1.75, extra płaski na kamieniach 14.—, 16.—, 18.—, ze szwęc. cyferb. i wskaz. 8.95, 10.95 Kryty z 3-ma kopert.

14.—, 20.—, 25.—, na rękę damski lub męski 12.—, 15.—, 20.—, Dewizki ze zła franc. 2.—, 4.—, 6.—. W razie niespodobania się zwracamy pieniądze. Wysyłamy za zaliczeniem. Budziki stołowe 10.—, 12.—, 16.—. Koszty przesyłki płaci kupujący.
Dom Exportowy „I. G. E.” Warszawa, Nowolipki 54, oddz. 8.
Pw 11 199-62.59

Ekspresso

duży do kawy parzenia
dla większej kawiarni lub restauracji **korzystnie sprzedam**
Hadrys, Mateiki 56.
zw 13 684

Cebulę jadalną

marchew, buraki egipskie oraz pietruszki w partjach mniejszych i większych poleca
Maiętność Separowo
poczta Granowo — now. Grodzki
zp 13 527

Maszynistę

kwalfikowanego, z praktyką w fabryce maszyn (maszyny parowe - Diesel) — kawalera **przyjmie się** zaraz do większego zakładu leczniczego na prowincji. Zgłoszenia tylko bardzo biegłych sił z odpisami świadectw należy składać na piśmie pod adresem, jaki wskazuje „PAR”, Aleje Marcinkowskiego 11
Pw 11 426-9.130

Najskuteczniejsze i najtańsze

środki lecznicze — to
Zioła lecznicze Dr. Breyera
Zatwierdzone przez Min Zdrowia odznaczone złotymi medalami w Nicei i Brukseli
skuteczne w chorobach:
Zaflegmienie płuc gruźlica, astma, kokałusz wszelkiego rodzaju, kaszle reumatyzm, artretyzm, nerwobóle, skrofle, wszelkie zanieczyszczenia krwi, nieczystość cery, wypryski, skorne kataraty żołądkowo-kiszczkowe, hemoroidy, zatwardzenia, bezczeka, żółtaczka, wszelkie choroby wątroby i nerek, organów brzusznych, choroby nerwowe, bezsenność, bóle głowy, otyłość, zwapnienie tętnic i t. d. Można nabywać niemal w każdej aptece lub składzie aptecznym — albo w wytwórni

WSPÓLNIKA

z gotówka około zł 100.000 — cichego względnie czynnego **poszukuje** poważne przedsiębiorstwo przemysłowe w Poznaniu, prosperujące, w pełnym ruchu. Oferty do Kurjera Pozn., pod zw 13568

Polherba S-ka z o. Kraków-Podgórze

Kto chce leczyć się ziołami — niech zażąda darmo w wytwórni — broszurki „Jak odzyskać zdrowie”
nw 8 402

Kierownika młyna parowego

pierwszorzędnego, doświadczonego fachowca z kaurcją **poszukuje się** na samodzielne stanowisko od zaraz. Zgłoszenia z podaniem l-a referencji, wysokości kaurcji i warunków należy kierować pod: „Młyn parowy” do eksp. Kurjera Poznańskiego zw 13 692

ZEBRANIE SPÓLNIKÓW

firmy „Wikliny” Tow. Akc. Strzyżewo w likwidacji odbędzie się dnia 2 kwietnia 1932 r., o godz. 3-ciej po południu w mieszkaniu kupca Hermanna Wendenburg w Zbąszyniu.
Porządek dzienny:
1. Sprawozdania likwidatorów i Rady Nadzorczej z czynności i bilansów za lata obrachunkowe 1929/30 i 1930/31.
2. Zatwierdzenie bilansów oraz rachunków strat i zysków za oba ostatnie lata obrachunkowe.
3. Udzielenie Radzie Nadzorczej i likwidatorom absolutorjum.
4. Podział zysków.
5. Wybory członków Rady.
6. Uchwała dotycząca użytkowania nieruchomości w Strzyżewie.
Zaprasza się akcjonariuszy na to zebranie i zawiadamia się ich że bilanse za lata obrachunkowe 1929/30 i 1930/31 wyłożone będą dla wglądu akcjonariuszy u wspólnego likwidatora „Wikliny”, p. Wendenburg w Zbąszyniu aż do dnia zebrania.
zw 13 678
„Wiklina” Tow. Akc. Strzyżewo w likwidacji
podp. Marschner, Schmidt, Wendenburg.

3. K. 67/31. **PRZETARG PRZYMUSOWY.** Nieruchomość położona w Leżcach, pow. Międzychód i w chwili ki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Leszczek k. 1. na imię Jadwigi Reisswitzowej, urodz. Wienskowskiej, jako jedynej i wyłącznej właścicielki w Leszczach zostanie dnia 24 maja 1932 r., o godz. 10-tej przed poł. w drodze egzekucji wystawioną na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie. Nieruchomość zapisana jest pod nr. 1 matrykuły oraz nr. 1 księgi podatku budynkowego — oznaczona zaś według katastru jako „dobra rycerskie Leszcze” — powierzchnią 465 ha 74 a 76 m². Roczna wartość użytkowa budynków: 1713 mk. Czysty dochód: 2 421,14 tal. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 15 grudnia 1931 r. Inowrocław, dnia 19 lutego 1932 r. Sąd Grodzki.
nw 9 032

4. K. 12/30. **PRZETARG PRZYMUSOWY.** Nieruchomość położona w Leżcach, pow. Międzychód i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Leżce tom I wykaz l. 15 na imię Stanisława Drozdowskiego w Poznaniu, ul. Reja 1, zostanie dnia 11 maja 1932 r., o godz. 14-tej w południe wystawiona w drodze egzekucji na przetarg na miejscu t. j. w Leżcach. powiatu międzychódzkiego (młyn). Nieruchomość składa się z młyna z sieżkarnią, domu mieszkalnego z podwórzem i ogrodem domowym, stodoly, stajni, obory, świniami, szopy, hali do maszyn, domu mieszkalnego familijnego, chlewa oraz łąki, wody, lasu i roli o łącznej powierzchni 11 ha 87 a 8 m. kw. Międzychód, dnia 13 lutego 1932 r. Sąd Grodzki.
nw 9 038

PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Dominowie i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Dominowo tom II wykaz liczb 38 na nazwisko rolnika Stanisława Roszaka w Dominowie i jego żony Kazimiery z Jakubowskich, żyjących w ogólnej wspólności majątkowej zostanie w drodze egzekucji przymusowej dnia 28 kwietnia 1932 r., o godz. 10-tej przed poł. wystawioną na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 13. W obrębie Dominowa położona nieruchomość, osada o charakterze niepodzielnego dziedziczenia, składająca się z domu mieszkalnego z podwórzem i ogrodem domowym, bocznego domu mieszkalnego, stodoly, obory, świniami i stodoly, łąka i droga, pole, pastwisko i rola, parcele 14, 70—32, 71—32, 48, 49, 68—50 karta mapy 1 i 4, obszaru 38 99,67 ha. Czysty dochód jako podstawa podatku gruntowego 154,33 talarów, wartość użytkowa jako podstawa podatku budynkowego 258 mk. Matrykuła art. 36, księga podatku budynkowego liczb 39. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 6 lutego 1932 r. Środa, dnia 26 lutego 1932 r. Sąd Grodzki.
nw 9 034

UCHWAŁA. Po myśli art. 27 rozporz. Prezydenta Rzeczypospolitej z 6 3 1928 r. Dz. Ust. 27, poz. 244 umarza się postępowanie zapobiegawcze odnośnie do firmy Kazimierz Kulczyński, Skład Bławatów i Sukna w Rawiczu wobec upływu terminu odroczenia wyplat. Rawicz, dnia 22 lutego 1932 r. Sąd Grodzki.
nw 9 036

W tutejszym rejestrze handlowym oddział A nr. 368 wpisano dziś, że Firma Tadeusz Seifert, Rawicz, Skład i pracownia obuwi, wygasta. Rawicz, dnia 10 lutego 1932 r. Sąd Grodzki.
nw 9 035

PRZETARG PRZYMUSOWY

W poniedziałek, dnia 7 marca 1932 r., o godz. 11-tej na placu spedytora Stachowskiego przy ul. Mała Garbary 9, sprzedam najwięcej dającym za natchmiastową zapłatą:
2 mundury szare, 3 p. spodni szarych, długie buty lakowe, pasek główny od munduru, 2 ubrania lato-we (kratki i szare), ubranie czarne jaskółkowe i płed.
Przedmioty będą na przetargu okazane.
nw 9 045
Krawczyk, komornik sąd. Dąbrowki 14

WYPRZEDAJE SIĘ

na Giełdzie handlowej, ul. Stawna 13 przy ul. Wronieckiej codziennie od godz. 9-tej rano do 6-tej wieczorem, pozostałości z licytacji jak:
zegarki męskie i damskie, złote i srebrne, pierścionki, obrączki złote, papierońnice srebrne, zegarek antyczny wysadzany diamentami, pierścionek brylantowy, lornetki, aparaty fotograficzne, laski z srebrnymi gałkami, p. długich butów, trzewiki damskie, maszyna krawiecka, siodło z uzdą, płaszcz męskie, damskie i dziecięce zimowe i wiosenne, ubrania męskie i chłopięce, futra męskie i 1 damskie, swetry damskie i dziecięce, niedźwiadki, czapki chłopięce, pończochy damskie i dziecięce, materjał na płaszcz, serwety, portjery huculskie, płedki podróżne, kilimy, dywany perskie, ręcznie wiązane i fabryczne, kuchnia nowa, sypialka, jadalnia i wiele innych przedmiotów.
GIEŁDA HANDLOWA - LOMBARD, ul. Stawna 13, tel. 2808.
Pw 11 427-54,42

Zarząd Kasy Emerytalnej dla robotników K. P. w b. dz. pr. w Poznaniu rozpisuje niniejszem
PRZETARG OFERTOWY
na roboty ślusarskie
przy budowie domów mieszkalnych w Gdyni przy Szosie Gdańskiej.
Warunki przetargu można nabyć za opłatą 5.— zł w Zarządzie Kasy Emerytalnej w Poznaniu, ul. Skarbowa 10, w godzinach od 9—12 przed południem. Rysunki — tylko do wglądu — znajdują się w Zarządzie K. E.
Interesenci poza miejscowi winni należytość za warunki przetargowe w kwocie 8.00 zł przelać pocztą.
Oferty należy składać w Zarządzie Kasy Emerytalnej w Poznaniu, ul. Skarbowa 10, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 24 marca 1932 r. do godz. 11,30 w zapieczętowanych kopertach z napisem: „Oferta na roboty ślusarskie przy budowie domów mieszkalnych Kasy Emerytalnej przy Szosie Gdańskiej w Gdyni”.
Do ofert dołączyć należy pokwitowanie na zdeponowane w Banku Gospodarstwa Krajowego Oddział w Poznaniu, wadium w wysokości 5% od oferowanej kwoty.
Za walory (wadjum) dołączone do oferty nie odpowiadamy.
Otwarcie ofert nastąpi dnia 24 marca 1932 r., o godz. 12-tej w obecności przybyłych oferentów.
Zastrzegamy sobie prawo wyboru oferentów, ewentualnie podziału robót lub nieuwzględnienia żadnej oferty.
Znacząca się równocześnie, że na zlecenie mającej roboty Zarząd Kasy Emerytalnej nie będzie udzielał żadnych zaliczek a rachunki za wykonane roboty regulowane będą w myśl dołączonych do kosztorysu ogólnych warunków.
dw 2 968
(—) Dr. Postawa przewodniczący.

Dnia 1 marca 1932 r. zostały wylosowane nast. numery 8% listów zastawnych **Zachodnio - Polskiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Poznaniu**:
Ser. A. 6 szt. à 5 000,— zł nr. nr.: 593, 602, 832, 957, 994, 1 242 = zł 30 000,—
Ser. B. 12 szt. à 1 000,— zł nr. nr.: 81, 252, 324, 651, 1 017, 1 046, 1 077, 1 213, 1 305, 1 430, 1 431, 1 506 = zł 12 000,—
Ser. C. 1 szt. à 500,— zł nr.: 5 = zł 500,—
razem: zł 42 500,—
(czterdzieścidwatysiącepięćset złotych).
Należność za wylosowane listy zastawne Zachodnio-Polskiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Poznaniu wypłacać będzie, poczynając od dnia 1 lipca 1932 r.
a) kasa Zach. Polsk. Tow. Kredyt. Miejsk. w Poznaniu, ul. 27 Grudnia 8,
b) kasa Komunalnego Banku Kredytowego w Poznaniu, ul. 27 Grudnia 8.
Wylosowane listy winne być przedstawiane do zapłaty łącznie z talonem i wszystkimi kuponami, począwszy od kuponu płatnego 2 stycznia 1933 r.
nw 9 174
ZACHODNIO - POLSKIE TOWARZYSTWO KREDYTOWE MIEJSKIE w Poznaniu.

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, l, w, z, a = każde stanowi 1 słowo.
Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1311 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Majątek
630 morgów bliska Poznania, b. dobra ziemia, najwyższa kultura, wprost od właściciela na sprzedaż. Cena 225 000 zł w czem długoterminowa pożyczka hipoteczna 60 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 848

Powielacze
matryce do Gestetnera Ellansa, Boreo etc., farby, papiery szybko schnące, najtańszej Strzelecki Wrocławska 20 telefon 30-23
adw 34 624

Pierwsza
hipotekę na 22 000 zł — 15% — płatna 1 7 52 sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 881

Sprzedam
wózek dla chorego prawie nowy. Cena przystępna. Władność — Romana Szymańskiego 8, m. 6, zdw 34 946

Skład
papieru, dobrze zaprowadzony, powiatowe miasto, w pobliżu 4 uczelni, miesz. sję, z powodu choroby na sprzedaż. Do objęcia 10 tysięcy. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 34 882

Wozna 16
Nowy Dom Komisowy sprzedaje kupuje meble używane, garderoba, różne inne przedmioty.
Pw 10 628-53.31

Miód za bezcen okazujnie
banka 5 kg brutto zł 12 60 10 kg zł 20,50, po nadesłaniu zadatku znaczkami dwa złote wycieja Firma Gurgul — Jarostaw.
nw 8 968

Meble
używane oraz inne przedmioty sprzedaje i kupuje Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3, telefon 24-42. Pw 9312-1.65

Restauracje - kawiarnie
śródmieściu mieszkaniem sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 716

Materace
wysiężane dla dorosłych w 19, dla dzieci 10. Walkowej, Strzelecka 32 zdw 34 424

Majątek
ziemski ca. 800 morgów dobrej ziemi, budynki maszynowe, dom mieszkalny 11 pokoi, inwentarz żywy i martwy kompletny sprzedam po 350 zł za morga wplaty 120 tys. zł. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 764

Szczapy
I. klasy suche zdrowe całe 14,90, złote 16,90 rabane 18,90, duży koszyk drzewa 1 zł sprzedaje J. Nowacki, Spichrzowa 23 telefon 7195 Korzystne źródło zakupu prima węgla górnośląskiego brykietów. koksu dw 2 828

Nowoczesne meble
polerowane i kuchenne poleca po niebywale niskich cenach. Przemysł Drzewny Stary Rynek 80/82 Pw 10 639-8.51

Skład
różnych towarów 2 500. Kurjer Poznański zdw 34 364

„Centrala mebli”
Swarzędz naprzeciw poczty poleca meble po cenach niskich. Wielki wybór Pw 9 814 5 30.32/5

Parcelę
od 50 groszy za mk w kredyt budowlany 6%. Kosiński, Czartoria 1. Pw 10 614-2.82

Ogród
pod wille na Jeżycach 2 500 m² pięknie położony, ozdobny warzywo-szarzagał owocowy przystanek tramwajowy w pobliżu na sprzedaż. Zgłoszenia „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 9,74
adw 25 006

Pończochy
taniej jak w Łodzi
Bemberga oryginalne 2.35; 2.65; prima Bemberg 3.25; złoty Bemberg 3.50; strza.ka 2.75, 3.25; macco 0.85; skarpetki meskie Wilgońowe 0.25; nielanki 0.35; Chemiczna 0.75; nowosć prima 1.35. Proszę korzystać z prawdziwie okazjnych cen, dotychczas jeszcze niybywanych. Tylko Warszawskim Składzie Fabrycznym. Jadwiga Podbielska. Wielkie Garbary 40 naprzeciw Wodnej. Zdz 35 319

Kapelusze damskie
wielki wybór pięknych, najświeższych modeli wiosennych poleca E. Ruskowski Półwiejska 6. Ceny niskie. W niedziele wystawa wewnątrz. Zdz 34 725

Gospodarstwo
130 morg prywatne ziemia 70 m. pszennej reszta zdrowa żytnia, zabudowania dobre dom 3 pokoje, 2 komie 7 bydła, 10 świni, przy stacji i szosie maisto 4 km. Cena targowa 25 tys. zł. wpłaty 15 tys. zł. Zgłoszenia osobiste Adamski, Wągrowiec, Kolejowa 13, telefon 144. Zdz 35 070

Resztówka
104 morgi ziemi pszennej, dom pietrowy, 7 pokoi, oddzielny dom dla robotnika 2 konie 12 bydła, 15 świni, szosa, mleczarnia, kościół, szkoła i autobus w miejscu przy małym miasteczku spiesznie na sprzedaż. Cena targowa 35 tys. zł. wpłaty 15 Zgłoszenia osobiste Adamski, Wągrowiec, Kolejowa 13 telefon 144. Zdz 35 069

Wentylator
i kasę ogniową sprzedam. Zgłoszenia Dąbrowskiego 84, kawiarnia. Zdz 35 061

Restaurację - kawiarnię
w centrum korzystnie sprzedam lub oddam na rachunek dzielnemu fachowcowi. Oferty Kurjer Poznański Zdz 35 060

Rower turystyczny
Welt-Rad mocna budowa wolny bieg, świetnie utrzymany sprzedam. Obejrzeć Grunwaldzka 20 a, mieszkanie 7. Zdz 35 131

Roman Krüger
tylko Wrocławską 23 29 obok firmy St. Karze dostosował jaknajniższe ceny do obecnego kryzysu. Płaszczki wiosenne już od 12.50 ubrania najmodniejsze spodnie od 3.50 knikery golfy modne kolory. nw 9172

Mało
używana sypialka tania sprzedam. Górna Wilda 26, mieszkanie 3. Zdz 35 119

Dwunastocobowy
sztućce srebrny fason gładki, nieużywany, bardzo tania sprzedam. Focha 137, 6. Zdz 35 142

Materiały
na ubranie i płaszcze meskie na kostiumy i płaszcze damskie oraz materiały wojskowe w doskonałych gatunkach, po cenach ściśle fabrycznych, nabyć można w składzie fabryki sukna Karol Janowski i Syn. Bielsko. - Oddział w Poznaniu: Plac Wolności 2, I, piętro, telefon 56 62. Zdz 32 217

Dom
zabudowanie chlewy stodola 10 morgi roli żywy martwy inwentarz sprzedam. Zawadzkie Nowemiaso n. W. stacja kolejowa Chocicza. Zdz 35 915

Fortepian
Schroder Petersburg krzyżowy, okazjnie sprzedaj Fabryka Fortepianów Leszno. dp 2 890

Meble
tania wprost ze składnicy poleca K Bakos ul Wenejańska 1 - Most Chwaliszewski przy krzyżu Zdz 29 527

Pianina
znanej dobroti na dogodnych warunkach spłaty poleca T Betting Fabryka fortepianów i pianin. Leszno, telefon 235 Zdz 30 692

Meble w Swarzędzu
najkorzystniejsze źródło zakupu Wiktor Nowacki Dworcowa 15 Zdz 31 663

Marmelada 68 groszy
powidła 80 gr. sroton jadelnia 50 gr. cały funt (60 kr) poleca L. Sledziński, w składach fabrycznych: Wroniecka 16, Wielka 15 i Stary Rynek 35 (wejście z Wronkowej). Zdz 35 497

Jajka drażetkowe
zadajczki, barenki czekoladowe i cukrowe poleca najtaniej Wytwórnia cukrowych, czekolady i drażetek - L. Sledziński, Poznań, Wroniecka 16. Zdz 35 498

Samochód
Chrysler, limuzyna - sprzedam bardzo tania. Nitschke, Dąbrowskiego 83/85. Zdz 35 499

Bechstein
skrzydło koncertowe na sprzedaż do obejżenia między 1-3 po południu. Ul. Skarbowa 3, m. 3. Zdz 34 119

Fabryka octu
fabryka soków i plantacja malin do sprzedania. Oferty pod dw 2728 do Kurjera Poznańskiego

Meski
gabinet sprzedam. Warszawska 7, mieszkanie 1, strza.ka. Zdz 4 186

Skład
kolonialny, dobrze prosperujący z urzędzaniem, towarem, mieszkaniem korzystnie sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Pozn. Zdz 35 228

Spedytorstwo
w centrum Poznania z dużym taborem, żywym i martwym inwentarzem, ogromnym placem 2 800 metrów kwadratowych, składnicę, stajnie, garaże i mieszkanie biuro wszystko na miejscu, dzierżawa miesięczna 100, kontrakt długoletni. Do objęcia 12 000 wplaty 5 000 reszta na dogodnych warunkach, sprzedaje z powodu choroby. Zgłoszenia Kurjer Poznański Zdz 33 651

1,50
fartuchy narysowane poleca J. Sostry Drangoszówne, Aleje Marcinkowskiego 3, naprzeciw Poczty. Zdz 33 935

Parcele
budowlane przy Palcaza, 3 minuty od tramwaju tania sprzedam właściciel, Górczyńska 30, Zdz 34 807

Skład
z urzędzaniem tania sprzedam. Mizera, Półwiejska 17, Zdz 34 825

Najtaniej!
Płaszczki, kostiumy i kapelusze damskie piękne modele wiosenne poleca P. Szczawińska i S-ka, ul. Wodna 1 Przyjmujemy asygnaty „Kre-irtu”. Pw 11 289-973

Nowo
wybudowany dom, 5 ubikacji 8 km od Poznania, wieś kościelna, cena 6 000. Oferty Kurjer Pozn. Zdz 35 205

Samochód
osobowy kryty sprzedam bardzo tania zaraz. Oferty Kurjer Poznański Zdz 35 263

Prima Alpaka, Sztuciec
najlepsze srebrzence. Noże i widelce nierdzewiczące, Olbrzymi wybór. Najtaniej tylko w Hurtowni Porcelany. Wroniecka 24 Zdz 35 262

Drukarnię
tania sprzedam. Potrzeba 5000. - Zgłoszenia Kurjer Poznański Zdz 35 158

Foxterrier
bardzo czujny (suczka) za 30 zł sprzedam. Focha 61, mieszkanie 2 Zdz 34 863

Nowy
Dom Komisowy, Woźna 16 sprzedaje i kupuje meble używane, garderoba różne inne przedmioty. Pw 11 285-54.14

Skład
pokojem bardzo tania Główna - (brak zegarmistrza) Oferty Kurjer Poznański Zdz 35 050

Parcele budowlane
przy Szosie Warszawskiej w stronie Głównej beznosownie przy Osiedlach Dom Własny i Pracy - wodociągi kanalizacja dogodna komunikacja sprzedaje właściciel Małek; Droga Debińska telefon 11-90 Pw 10 634-58.423

Papilotami
nawijanie włosów daje piękne fale ondulatorki do zwilżania włosów but. 1.50 zł tylko u Wenzlika, Aleje Marcinkowskiego 19, dw 2534

Sypialnia
L. XVI bialo lakierowana, jadalnia, gabinety sypialnie debowe tania Wytwórnia mebli, Dąbrowskiego 79 I. Zdz 35 048

Pianino
Wolkenhauera sprzedam. Poznań, ska 26 m. 7. Zdz 35 045

Gramofony
okazjnie sprzedaje, Wielkie Garbary 34, m. 12. Zdz 35 026

Zakład
frzyzjerski tania sprzedam, Marszałka Focha 96, Zdz 35 011

Gospodarstwo
dobre 160 morgi sprzedam, zamienie. Kurjer Poznański Zdz 35 105

Restaurację
dobrze prosperującą w Poznaniu sprzedam, Oferty Kurjer Pozn. Zdz 35 098

Motocykl
z przycepką mało używany za gotówkę zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański Zdz 35 097

Skład restauracyjny
z koncesją i sprzedażą wyrobów tytoniowych oraz mieszkaniem. Oferty Kurjer Poznański Zdz 35 094

Klubowy
garnitur, elegancki, jak nowy - sprzedam 180, Grobla 4, m. 2. Zdz 35 246

Parcele od 10 groszy za 1 m²
w Przechmirowie - Krzyżownikach - Ławicy jako działki budowlane - leśne ogrodnicze - ma 5-letnie rozplaty Baro Osiedla; Gwarna 9, I, telefon 87-15. Zdz 3 936

Kompletne wyprawy
Porcelana - Szkło
Sprzęty kuchenne
Olbrzymi wybór. Zawsze najtaniej tylko w Hurtowni Porcelany. Zdz 35 261

Najnowsze Serwisy
Najprzedniejsze szkło kryształowe
Olbrzymi wybór. Zawsze najtaniej tylko wprost Wroniecka 24, Hurtownia Porcelany. Zdz 35 260

Okazjnie
i zawsze najtaniej tylko wprost w Hurtowni
Porcelany Wroniecka 24, podwórze. Zdz 35 259

Piła
taśmowa używana, kola 80 cm. do sprzedania. Poznań, Dolna Wilda 11a. Zdz 35 258

Klubowy garnitur
posyty gobelinem, biurko, szafa do książek, stół krzesła, używane poleca Antykwariat Woźna, narożnik Mostowej. Zdz 35 301

Pawilon
mieszkalny, przenośny, sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański Zdz 35 265

Willa
10 pokoi, Puszczykowo, cena - 22.000, wpłaty 10.000, Seweryna Mielżyńskiego 23, m. 2. Zdz 35 430

Wille
w Puszczykowie 8 pokoi, ogród owocowy, sprzedam 13 tysięcy. - Oferty Kurjer Pozn. Zdz 35 425

Morge
lub połowe ziemi pod budowę sprzedam w Gołecinie 3 minuty od przystanku kolej metr kwadratowy 1.20, Sw. Wojciech 3 - mieszkanie 2. Zdz 35 089

Bufet
sosnowy, ciemno polerowany, sprzedaj Antykwariat Woźna, narożnik Mostowej. Zdz 35 300

Dywany
Imitacja persk. ch 175 x 250 od 42. - zł, boubclé 175 x 250 od 123. - zł, welur ang. prima 2 x 3 198. - zł, lineoleum, dywany i z metra choiniki od 175 Serwety pluszowe i gobelinowe. Inlety, stołowizna i p'otna po cenach znizonych. W. Groźkiewicz, Poznań, Wrocławska 3 - Hurt. - Detal Pw 11 288-9.63

Hotel - restauracja
dwoma salami blisko Poznania, 8 lokatorów z towarzyszami, 75 000 wplaty 50 000 lub wydzierżawie 3 000 rocznie dzierżawa. Sirzaikowski Poznań-Ostrówek 10/11. rw 4 745

Bokser
rasowy 7 miesięczny złoty z czarną maską, bardzo czujny sprzedam 150 zł. Andersz Sroczyn powiat Gniezno. Zdz 35 067

Okazja
Na sprzedaż antyki, empire salon, bronz, dywany perskie, obrazy malarzy polskich. Zgłoszenia ul. Gwarna 11, III, prawo od 15 do 17. Zdz 35 294

Fortepian
sprzedam Grunwaldzka 11, m. 2. Zdz 35 310

Pianino
korzystnie Marsz. Focha 53, III, prawo Zdz 35 327

Jadalnie
zabinyety stylowe oraz biurka poleca bardzo tania Wytwórnia mebli Szczanięcki, Piaskowa 3, Zdz 35 371

Chevrolet
6 cylindrowy w dobrym stanie bardzo tania do nabycia Piaskowa 2, m. 6. Zdz 35 369

Dom
nowy 4 ubikacje 1/4 morgi ziemi fawica sprzedam 5 500, wplaty 4 000 - Patrona Jackowskiego 21 mieszkanie 13. Zdz 35 340

Piec kąpielowy
węglowy sprzedam. Adres Kurjer Poznański Zdz 35 347

Futro
sealowe, nowe 350, Półwiejska 37, mieszkanie 4. Zdz 35 351

Lekarskie
szafy sprzedam, Stolarska 2, Zdz 35 355

2,10 Bemberga
ze strzałką Bemberg 3,50 koszulka meska 1,90; kalesony meskie 1,50; skarpetki meskie 0,15; 0,25; 0,35; jedwabne 0,50; bielizna damska kombinacje reformy - wielkim wyborze tania. Wielkie Garbary 19, firma chrcześciana, z Wodnej na prawo. Zdz 35 367

Gospodarstwo
63 morg pszennej ziemi i 10 morgi laki, zabudowania masywne, z żywym i martwym inwentarzem zaraz sprzedam Kettner, Mościsko, poczta Kuźnica, pow. Wolsztyn. nw 173

Skład kolonialny
przy ruchliwej ulicy Jezyc z towaram i mieszkaniem tania sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. Zdz 35 180

Sypialki
debowe dwie okazjnie tania sprzedaj Górecki, Wroniecka 4. Pw 11 400-9.102

Pianino
tania sprzedam, Wielkie Garbary 53, m. 39. Zdz 35 380

Maszyny do szycia
nowe i okazjnie. Kromczyński, Poznań, Marcinkowskiego 5. Zdz 34 937/8

Drzewka
i krzewy owocowe
ozdobne oraz róze po cenach znizonych. Szkółka Drzew A J Jeske Jelenek - poczta stacja kolej. Zlotnik k. Poznan a 1 telefon 3 Cennik na żądanie. Dojazd autobusami z ul. Szyperskiej w kierunku Obornik Pw 10 637-8.11

Meble
jadalki nowoczesne, sprzedaje tania Stolarska Grobla 6, Zdz 35 326

Motocykl
Indian sprzedaj Mikołajewski - Górna Wilda 30, podwórze. Zdz 35 392

Żwir
pierwszej jakości, kamienisty wżgl, zwykly wagonowo odda. - Maj. Murzynowo Kośc. p. Miłosław. Zdz 35 400

Trzy
jadalki, debowe tania sprzedaj Górecki Wroniecka 4. Pw 11 403-9.105

Biurka
fotele, garnitury klubowe, kanapy, leżanki inne meble okazjnie tania. Lokal Licytacji Wroniecka 4. Pw 11 402-9.103

Pończochy
taniej jak w Łodzi
tylko w Składzie Fabrycznym Władysława Trojanowskiego. - Wielkie Garbary 36, obok Wielkiej Bemberg 2.35; 2.65; prima Bemberg 3.25; złoty Bemberg 3.50 strzałka 2.75; 3.25; macco 0.75; skarpetki 0.25; 0.35; kalesony macco 1.40; koszule 1.95; gorsien 2.50; sportowe 3.90; pantaloony jedwabne 1.75; kombinacje 3.75; krawaty, szelki naski za bezcen. Pw 11 401-54.36

Rower
dobry Tasemski, Garniearska 3, podwórze lewo, sutereana. Zdz 35 288

Radjoanoda
prad staly, zł 55, Adres Kurjer Poznański Zdz 35 299

Domek
ogrodem, blisko rzeki, lasu, na prowincji sprzedam Oferty Kurjer Poznański Zdz 35 304

Wille
przy Poznaniu, pół morgi ogrodu, korzystnie, Łan, Mostowa 33. Zdz 35 313

Łóżko
drewniane materacem sprzedam. Łakowa 7, mieszkanie 9 Zdz 35 183

Lustro
stolikiem, obraz Madonna Sykstyńska 128x100 tania. Woźna 17, mieszkanie 9. Zdz 35 212

Nie kupuj mebli
zanim zwiedzisz Centrale mebli Swarzedz, gdyż tam najniższe ceny Pw 9825 6 45/68

Okucia
budowlane meblowe najtaniej Stanisław Węwor Poznań sw. Marcin 34 Specjalny skład okuc telefon 34 31.

Piekarnia
dom zabudowania masywne, 3 morgi roli powiat Poznań, 25 lat dobrze prosperująca - powodu zmian rodzinnych korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. Zdz 35 196

Tania
sprzedaj pończoch Bemberga 3.25; 3.75; 4.50; 5 - zł Olbrzymi asortyment kolorów tylko w specjalnym magazynie pończoch A Szymański Poznań sw. Marcin 1 przy Placu sw. Krzyża sk m Pw 10 582 3-4.53/9

Skład
kolonialny z 2 pokojami, kuchnią, maglem, przy ruchliwej ulicy sprzedam Adres Kurjer Poznański Zdz 35 448

Kanarki
samczki, okazjnie. Przemysłowa 27, m. 6. Zdz 35 453

Fortepian
czarny, krzyżowy, mało używany korzystnie na sprzedaż. Ul. Mickiewicza 9, m. 6. Zdz 35 457

16 morg
ziemi pierwszej klasy, bez budynku, grunt pod budowę. Poleście, Murowana Goślina, Młynska 1. Zdz 34 195/6

Wiosenno latowe
płaszczki damskie nowosć poleca gotowe, miarowe najtaniej Józef Szuster, Stary Rynek 76. Zdz 35 331/2

Kawiarenkę
Jadłodajnie, centrum, sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. Zdz 35 390

Dom
nowy, 3 lokatorów, przy szosie w Lubowiu, sprzedam. R. Główna. Zdz 35 424

Młode
wielceki sprzedam tania. Ul. Siem-przenośne żelazne i kaflowe. Woźna 16 mieszkanie 12. rw 4 133

Maszynę
damską, okrazem członkiem - dobrym stanie. Szkołna 78, mieszkanie 11. Zdz 35 464

Wytwórnię
cukierków z całym urzędzaniem sprzedam tania. Krakowski, Szymańskiego 7. Zdz 35 381

Radjo
3 lamp, nowoczesne na sprzedaż. Sw. Wawrzyńca 34 a, mieszkanie 20. jw 2 678

Gdynia
W ożywionej dzielnicy robotniczej sprzedam dom z dużym składem kolonialno-spożywczym. Potrzebna na gotówkę 14 000 zł. Zgłoszenia pod M. P. Ekspozytura Kurjera Poznańskiego w Gdyni, nw 9 180

Piekarnia
z domem wolnym mieszkaniem 5-pokojowym piec rurkowy kompletnym urzadz, maszynowym, w większym mieście, gdzie są gimnazjum i seminarjum natychmiast do sprzedania. Gotówka potrzebna 25 000 zł reszta wed ug ugody sprzedaje właściciel. Zgłoszenia Kurjer Poznański Zdz 35 075/6

Wóz
reklamowy piekarski i inne wozy na resorach tania. Bartkowiak, Piaskowa 6/7 (kuźnia) Zdz 35 121

Pierze
świeże darte niedarte puch poleca Stanisław Dyczkowski Poznań Wierzbicice 13. Zdz 35 562

Meble
używane, umywalnie, szafy do garderoby garnitury wysięane, meble ogrodowe poleca Antykwariat, Woźna, narożnik Mostowej. Zdz 35 302

Materace
sprężynowe, nakładki, leżanki, kanapy najtaniej wprost z pracowni Wielkie Garbary 9. Zdz 35 248/49

Sprzedaje
kupuje wszelkie używane rzeczy Skład Komisowy Poczta 20. Zdz 35 166/7

Dubeltówkę
12 tke prawie nową sprzedam, cena 250 zł. Mostowa 32 restauracja. Zdz 35 486

Wózek
dziecięcy na sprzedaż. Rybaki, 29, m. 5. Zdz 35 344

Sypialnie
sprzedaje najkorzystniej Stolarska, Rybaki 15. nw 8857/8

Tylko
14 dni Pończochy, rękawiczki, skarpetki, krawaty detalicznie. Ceny hurtowe „Atlantyc”, Wrocławska 15, I, p'ir. Wełniane pończochy i skarpetki 15 procent rabatu. dw 2991 2

Sypialnie
debowe kompletne 350. - Jadalnia 445. - kuchnie 105. - Fabryka Mebli, Rynek Srodecki tel 19-50. Zdz 80 259/60

Parcele
w Debcu każdej wielkości wprost od gospodarza do nabycia, Zgłoszenia: Debiecka 24. Zdz 34 813/9

Maszynę
damską wpuszczaną tania sprzedam. Ostrówek 15 mieszkanie 13 Zdz 35 470

Wóz
trzy całowy sprzedam. Kucharzski, Marszałka Focha 71. Zdz 35 420/1

Skład
kolonialny mieszkaniem, towarem, maglem 1 800. Wiadomość Sew. Mielżyńskiego 28 mieszkanie 2. Zdz 35 476

Parcele
naprzeciw Osiedla, Warszawska, w różnej cenie Główna 24. rw 4 777/8

Pośrednictwo
majątków Nowak,
Poznań Kramarska 15
telefon 10-80, polecam wielki wybór gospodarstw, dzierżaw tak że poszukuje. Zdz 35 395

Biurko,
stół 8-katny, krzesła, wszystko debowe sprzedam Zgłoszenia Kurjer Poznański Zdz 35 502

Ubranie
sprzedam, Wysoka 12, parter, lewo. Zdz 35 519

Leżankę
nową, szafę bufetową, umywalnie z lustrem sprzedam. - Musielak, Skarbowa 8. Zdz 35 523

Wóz
rzeźnicki (berliński) koń i rzeźnickie urządzenie składowe. Poznań ul. Bluszczywa 7. Zdz 35 567

Żarówki
nowe 150 200, 500 watt, 220 wolt okazjnie sprzedam także pojedynczo. Wodna 7 III, mieszkanie 11. Zdz 35 552

Sypialka
biała, bufet rozmaite meble garderoba, obwie najtaniej Skład Komisowy, Staszica 14. Zdz 35 324

Kuchnie
przenośne żelazne i kaflowe. Woźna 16 mieszkanie 12. rw 4 133

Parcele budowlane
miejscowość letniskowa blisko Poznania cena morgi 400 - 600 zł. Wiadomość Mostowa 15 mieszkanie 11.

Jadłodajnię
z mieszkaniem sprzedam. Adres Kurjer Poznański Zdz 35 591

Biurko amerykańskie
biurko damskie mahonowe stoliki szachowe, garnitury klubowe gobelina, kanapy, leżanki, garderobianki, zegary ściennie, lampy elektryczne gazowe, zniżonych cenach poleca Poznański Dom Komisowy, Dominkowska 3, Telefon 24-42. Pw 11 415-9.128

Sypialnia dębowa
zł 400 i mniejsza za zł 250 oraz sypialnia biala solidne wykonana, bardzo tania. - Poznański Dom Komisowy - Dominkowska 3. Pw 11 416-9.127

Pianola
czarna „Simplex” bufet debowy, obudowana a zegar szafy do książek, lampa elektryczna stojąca, stojaki do garderoby, półki

Dom
owocowym, chlewem, sprządkami, w dziedzinie w Bninie, Fr. Chwiejkowski, Srom, nr 9 197

Skład
miasto powiatowe, sprzedam korzystnie, Oferty Kurjer Pozn. nr 9 196

Sprzedam
w Starolecie ładne zabudowania gospodarcze oraz ca 40 morgi ziemi, Oferty Kurjer Pozn. nr 9 198

Drzewka
owocowe, ceny zniżone Zakład Sadowniczy Glinka (wł. Krakow. Taw Ogrodniczego) Prądkiego Czerwony p. Kraków telefon 170-33, nr 9 188

Dom
murowany z piekarnią zaprowadzoną w Krotoszinie sprzedam za 35 000 zł. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego dw 2964

Jadalnię
tanie sprzedam, Zgłoszenia Skrytka 10, mieszkanie 3, zdw 35 560

Pościele
puchowa tanio, Piekary 13. m. 5, zdw 35 570

Kocioł
parowy 40 do 50 m² Kocioł parowy 15 do 20 m². Maszyny parowe 30 do 40 PS. Prase do słomy na sznurki w stanie bardzo dobrym. Głogowski Syn, Brodnica, Pomorz., zdw 34 510

Motor Deutz
4-8 PS. lub 12-14 PS. mało używany kupię, Oferty z podaniem roku fabrykacji proszę do Kurjera Poznańskiego zdw 34 650

Sprzedaje
używane meble oraz kupuje, Poznań Piekary 5, zdw 33 872

Kupuje
srebro brylanty place najwyżej ceny S Szczepański, dawniej Tarkowski, Plac Wolności 11, Pw 10 239-3-77

Folwark
kupię lub mniejszy majątek, Wpłace do 80 000, Szczegółowe oferty pod zdw 31 632

Piec
Szarjiera w dobrym stanie za gotówkę, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 123

Skład
w powiatowym mieście towary krótkie, kolonialny, galanteria lub cukiernia kupię, Oferty Kurjer Poznański zdw 35 198

Gospodarstwo
60-100 morgi z dobrą komputacją blisko Poznania kupię, Oferty Kurjer Poznański zdw 35 221

Szafę
do książek zamknięta tanio kupię Kurjer Poznański zdw 34 636

Kupię
w Poznaniu dom ewentl. rentowny, Oferty Kurjer Poznański zdw 34 665

Kontrabas
kupię, Cena, ofert Kurjer Pozn. zdw 35 164

Kupię
używane maszyny do szycia, Oferty Kurjer Poznański zdw 34 972

Kupię
piaszcz garbarynowy, ubranie letnie, teższego mężczyzny, Oferty Kurjer Poznański zdw 35 039

Skład
kolonialny lub towary mieszane kupię place 2 do 2 1/2 tysiąca, Oferty Kurjer Poznański zdw 35 023

Piec piekarski
parowy może być z urządzeniem kupię, Gross, Katowice, Ligonia 20, zdw 35 001

Kupię
platforme lub wózek czterokołowy do 10 ctr. i uprząż na kucy, Zgłoszenia Drogerja Kraszewskiego 80, zdw 34 906

Dobermann
szczęka czujna ostra kupię, Oferty Kurjer Poznański zdw 35 088

Gotówka
kupię meble: spiżniak, kuchnie i t. d. Cene do Kurjera Poznańskiego zdw 35 250

Dom
lub mniejsze wille, ogródkiem, zdrowe położenie, ciepłe mieszkanie, Oferty Kurjer Poznański zdw 35 292

Dom
najlepiej wolnym mieszkaniem, z dużym ogrodem, kupię, Oferty Kurjer Poznański zdw 35 361

Przyczepkę
motocyklowa belgijska, Oferty Kurjer Poznański zdw 35 379

Kupię
w odległości 10 km Gdyni mniejsze gospodarstwo lub 2-4 morgi ziemi, Szczegółowe oferty ostateczną ceną do Kurjera Pozn. zdw 35 325

Dom
kolonialka, gościniec, rzędnictwem ogrodem kupię w dużej wsi kościelnej, Gotówka 12 000, wpłaty 8 000, Oferty Ogrodniczy Wielkopolski zdw 35 036

Dom
w Poznaniu rentujący się wprost od właściciela kupię, Wpłata 35 000, Oferty Ogrodniczy Wielkopolski zdw 35 242

Kupię
używany piec stolarski, Oferty Kurjer Poznański zdw 35 322

Kupię
skład towarów krótkich, papieru, galanterji, delkateś, cukierków w Poznaniu, Oferty Kurjer Poznański zdw 35 197

Harmonjum
nawet stanie niszczone kupię, Oferty Kurjer Poznański zdw 35 214/15

Kupię
domek z ogrodem blisko Poznania, Wpłace 6 000, Agenci wykluczeni, Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 35 223

Naszyjnik
kupię, Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 35 418

Kuchnię westfalską
za gotówkę kupię, Spieszne oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 35 524

Mobele
używane każda część kupuje za gotówkę, Nowy Dom Komisowy, Woźna 16, rw 4 776

Piekarni
w Poznaniu, najchętniej próżnej, bez składu, ewentl. bez mieszkaniami, Oferty Kurjer Poznański pod 63.73, Pw 11 424-63.73

Kamienie
poszukuje od 30.000-120.000 dla poważnych reflektantów, Oferty Kurjer Poznański zdw 35 477

Kupię
gospodarstwo w okolicy Poznania, Środy Sremu i Kościelna przy wpłacie do 6 000 zł, Pośrednicy wykluczeni, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 575

Aptekę
obrót ca. 90.000 kupię za gotówkę, Oferty Kurjer Poznański zdw 35 489

Wille
przy Poznaniu kupię, wpłace 15.000, Oferty z ceną Kurjer Poznański zdw 35 443

6 KAMIENICE
Komfortowa przy ryncypalnej ulicy, Poznania sprzedam za 140.000, wpłaty 60-90, dochód 18.000, "Krakus" Poczta 30, zdw 34 078

Kamienice
w centrum, roczny dochód 12.000, za 90.000 wpłaty 50.000 sprzedam, Agenci wykluczeni, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 929

Kamienice
dwupiętrowa w centrum miasta Ostrowa z dwoma składami właściciel, w dobrej umeblovanem czteropokojowym mieszkaniem z powodu wyjazdu sprzedam, Roczny dochód 7.000, Cena obiektu 70.000, Zgłoszenia Kurjer Poznański nr 8 915

Ziemianin
dający odpowiednią gwarancję moralną i materialną przyjmie administrację kamienic zwłaszcza nieobecnych w Poznaniu właścicieli, Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 35 545

Kamienice
w centrum Poznania roczny dochód 11.000 zł, korzystnie sprzedam, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 33 598

Dom
z ogródkiem, maszyną w Krotoszynie sprzedam zaraz, przy ulicy ryncypalnej, dobrze procentujący się, bez dług i hipotek na dogodnych warunkach, przytem wolne 3 pokoje i kuchnia, Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 33 696

Wille
komfortowa przy wpłacie 15 tys. sprzedam, Czech, Puszczykowo zdw 35 062

Kamienice
zamienie z dopłatą na majątek ziemski, Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 222

Administrację
domów przyjmie wyższy urzędnik na emeryturze, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 232

Kamienice
nowoczesna składami przy tramwaju, wolna podatków, stempel, sprzedam zaraz na 15%, Gotówka 50.000, reszta amortyzacja, Oferty kupujących Kurjer Pozn. zdw 35 184

Wyjątkowa okazja
Kamienica narożnikowa we Wrzesznie, dochód 4.200, cena 30, wpłata do 20 tys., 2 składy, 12 lokatorów, Na odpowiedź znaczek, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 999

List hipoteczny
7 000 zł w zł. z gospod. sprzedam zaraz, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 731

Domek - wille
piękny ogród (Lazarz) wolne czteropokojowe sprzedam 23 500, wpłaty 15 000, Oferty Kurjer Poznański zdw 35 187

Administrator
inteligent trzeźwy, sumienny pomoże właścicielowi (właściciel) w nadzorowaniu kamienicy wzmian mieszkanie za niewygodny czynsz miesięczny lub obieranie całkowitą administrację za niskie wynagrodzenie, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 009

Kamienice
komfortowa ul. Dąbrowskiego z wolnym mieszkaniem sprzedam, cena 145 000, wpłaty 70 000 reszta hipoteki 7%, dochód 18 000, Maciejewski Dąbrowskiego 88 telefon 62-66, zdw 34 936

Kupię
wille w Poznaniu, blisko tramwaju, wpłace do 20 000 zł, Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 323

Kamienice
wille komfortowa przy Poznaniu, większym ogrodem korzystnie sprzedam, Jan. Mostowa 33, zdw 35 312

Dom
dochodowy, Poznań lub inne powiatowe miasto, kupię, Wpłata do 15 tysięcy, Oferty Kurjer Poznański zdw 35 336

Kamienice
wille, domy poleca, poszukuje pośrednictwo "Krakus", Poznań Poczta 30, telefon 58-66, zdw 35 297 8

Dom
ze składem i 2 mieszkaniami przy głównej ulicy sprzedam natychmiast za 6 000 zł. - W. Grocki, Wronki, ul. Woźna 6, zdw 35 513

Wille w Dębcu
przy tramwaju sprzedam, Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 471

Kamienice
blisko centrum 5 składów, czynsz 21.000, Cena 130.000, wpłaty 50.000 zł, sprzedam Kaledziński, Seweryna Mielżyńskiego 23, m. 2, zdw 35 473

Kupię
dom, wille, dochodowa, wpłace 25-30 000, Szczegółowe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 35 435

Dom
willa, mieszkanie wygodami, 2 składy, dochód 12 000 sprzedam 50 000, wpłaty 45 000, reszta 6 lat, Kossmann, Fredry 6, zdw 35 467

Kamienice
4 piętrowa Poznaniu, wolna podatku stempła rentniacza korzystnie sprzedam, Oferty Kurjer Poznański zdw 35 552

Kamienica
zaznacz. 8 lokatorów, czynsz 18.300, cena 100.000, wpłaty 35.000 złotych, wille, piętrowa, 18.000, wpłaty 8.000 złotych, spiesznie sprzedam "Pawilon", Poznań, Marszałka Focha 15, zdw 35 548

Dem
oraz przywilej budynek narożnikowy, plac budowlany przy tramwaju sprzedam, wpłaty 10 000 zł, tch również plac budowlany 550 mtr, Baumgartner, Plac Sapieżyński 2 a, zdw 35 529

Polak
Amerykanin z poważną gotówką kupi majątek ziemski od 800 do 1 500 morgi, Agenci wykluczeni, Oferty do Kurjera Pozn. zdw 35 558

7 PIENIADZ
na I. hipotekę nowa willa czynszowa, dobry procent i zabezpieczenie w złocie, Oferty Kurjer Poznański zdw 34 727

15 tys. złotych
na I. hipotekę nowa willa czynszowa, dobry procent i zabezpieczenie w złocie, Oferty Kurjer Poznański zdw 34 727

20-25 000
poszukuje na I. hipotekę posiadłości, średniowiecze, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 779

7 000 dolarów
złocie kupię zapłace cene bankowa, włącznie kosztów po 9,45, - Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 150

Złote
monety sprzedam, Oferty Kurjer Poznański zdw 34 305

14 000 zł
I. hipotekę domu czynszowego, mieście powiat, poszukuje, Oferty Kurjer Poznański zdw 33 557

Wspólnika
z 1-5 000 zł lub kierownika przyjmie zakład rzeźbiarski i wyrobów cementowych na prowincji, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 346

Wypożyczę
1 000 zł wzięldnie dam kilkaset za posadę, najchętniej w bankowości lub w ubezpieczeniach, - Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 133

20 000 zł
poszukuje na I. hipotekę przynależną 12 tysięcy czynszu w wille w Solcu, Oferty Kurjer Poznański zdw 35 112

Właściciele
realności, firmy handlowe, instytucja osoby prywatne w Poznaniu, poszukujące pożyczek krótko- lub długoterminowych, zechcą podać dokładny adres do Kurjera Poznańskiego zdw 35 192

List hipoteczny
7 000 zł w zł. z gospod. sprzedam zaraz, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 731

Listy
żytynie kupię, Oferty Kurjer Poznański zdw 34 639

30 000 zł
do 15% wypożycze na I. hipotekę, Oferty Kurjer Poznański zdw 35 052

Wspólnika
od 2 000-4 000 przyjme do handlu towaram bardzo pożądanym, zyski bardzo dobre, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 043

5 000
na nowopobudowany dom poszukuje, Gwarancja hipoteczna, - Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 018

Poszukuje
pożyczki na I. hipotekę gospodarstwa rolnego 90 morgi 10 000-12 tys., Oferty Kurjer Poznański zdw 34 994

Bacznosc!
Udziałem zaliczkę na Państw. Papiery wartościowe i także Papiery Pozn. Ziemstwa Kredytowego, na bardzo korzystnych warunkach, Oferty Kurjer Poznański zdw 35 291

10 tysięcy
na I. hipotekę najchętniej wille, Może być na prowincji za przedmiotem 2 pokoi komfortem wypożycze Agencji wykluczeni, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 293

List hipoteczny
30 000 zł na kamienicy Poznań I. miejsce kupię, względnie wypożycze natychmiast, Szczegółowe oferty tylko właścicielom Kurjer Pozn. zdw 35 353

Poszukuje
5 000 na hipotekę domu w Poznaniu, Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 338

Poszukuje
pożyczki 400 zł pod zastaw srebra, dam dobry procent, Oferty Kurjer Poznański rw 4 791

Pożyczki
zł 3 000 na hipotekę domu poszukuje, Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 35 479

10.000,-
zł poszukuje na I. hipotekę mlyna motorowego dobrze prosper., celem konna gospodarstwa, Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 35 430

5-50 000
ulekuje na I. hipotekę po 15%, tylko na dom czynszowy w Poznaniu, Zgłoszenia Kurjer Poznański jw 2 673

List
hipoteczny na kamienice Poznania sprzedam, "Dom Złoci", Szkolna 6 III, zdw 35 578

Pożyczki
zł 10-15.000 na I. hipotekę, 60-miesięcznego gospodarstwa wartości 40 000 zł, wysoki procent na rok poszukuje, Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 35 463

25-30 000
na I. hipotekę kamienicy w Poznaniu poszukuje, Oferty Kurjer Pozn. jw 2685

25-30 tysięcy
poszukuje na I. numer hipoteki nieruchomości w Poznaniu, Oferty Biuro - Pietraszek Warszawa, Marszałkowska 115 "Em.-Ha." nr 9187

zł 3 000
pożyczki za wysokiem oprocentowaniem pod zastaw srebra i biżuterji poszukuje, Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 557

8 DO WYNAJECIA
3 pokoje i kuchnia zaraz do wynajęcia, Zagórze 3, gospodarz od 2-8, zdw 34 861

Skład
2 pokoje kuchnia do wynajęcia, Swarzędzka 4 Oniedle, zdw 34 724

Już wolne mieszkanie
6 pokojowe, wyjątkowo komfortowe i czyste, jest zaraz wprost od gospodarza do wynajęcia, - Zgłoszenia: Kraszewskiego 11. I. piętrowe, lewo, zdw 34 969

Wolne 4 pokojowe
mieszkanie II. piętrowe, centrum, w nowopobudowanym domu zaraz do wynajęcia, Wolne od podatku i opłat, Wojciechowski, Stawna 13 telefon 28-09, Pw 11 368-54.4

Puszczkowo
2 pokoje i kuchnia blisko dworca na stacji sezon lub miesiace do wynajęcia, Oferty Kurjer Poznański zdw 35 038

Mieszkanie
7 pokojowe od 1. 4. wynajme, - Matejki 57, zdw 35 626

4 pokoje
nadające się na biura, adwokackie, względnie handlowe w pobliżu sądów od 1 kwietnia 32 r. do wynajęcia, Informacje w biurze domu Al. Marcinkowskiego 1, parter, od 9-1, zdw 34 327

3 pokoje i kuchnia
w nowym domu, komfortowe, czyste, dla bezdzietnego małżeństwa zaraz do wynajęcia, Komorne za rok zedy 2000 zł, Oferty Kurjer Poznański zdw 35 149

W Solcu
Mazowiecka 6, 5 pokojowe mieszkanie z wygodami i ogrodem około 50 drzew, dla młodszych przyrodę do wynajęcia od gospodarza, zdw 35 119

8 pokojowe
mieszkanie ul. Matejki III piętrowe, wynajmie korzystnie gospodarz, dzierżawa miesieczna, Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 35 135

3 pokoje
słoneczne, ogród, Aleja Szelagowska, wydzierżawie, Oferty Kurjer Poznański zdw 34 802

2
pokoje umeblowane, słoneczne, z użyciem kuchni, łazienki i telefonu w okolicy Mostu Teatralnego, Czynsz zgóry za kilka miesięcy, Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 201

Próżny pokój
I piętrowe słoneczne, elektryczność, ewentl. użyciem kuchni, Łazarz, ul. Lodowa 31, wprost od gospodarza, zdw 35 154

Mieszkanie
3 pokojowe słoneczne, Górczyn - Dziennik Wierzbicice 3, zdw 35 017

Domek
2 pokoje kuchnia z ogrodem wynajme Ławica, Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 35 000

Mały
pokój próżny od gospodarza do wydzierżawienia, Debiec, Aleja Czechosłowacka 69, zdw 35 255

Zamienie
siedmiopokojowe pierwsze piętro przy Placu Wolności, na takież ewentualnie mniejsze górnej części Jezyc, Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 349

Pokój, kuchnię
za zgodą gospodarza oddam, Warunek: objęcie nowych mebli, Ul. Światłana 25 m 2, zdw 35 160

Pokój
kuchnia 450, dzierżawa 30, Zielenka 3, mieszkanie 3, zdw 35 328

Lokal
sklepowy nadający się na skład, nica do wynajęcia od gospodarza, Piekary 18, zdw 35 229

Pokój
i kuchnia do wynajęcia od gospodarza, Traugutta 30, Zgłoszenia mieszkanie 1, zdw 35 574

Suterena
na cieply warsztat pracy do wynajęcia od zaraz, Słowackiego 38, gospodarz jw 2 675

Solacz
wille, kilka pokoi i kuchnia, dobrze umeblovanych, łazienka, telefon, centralne, elektryczność, zupełnie oddzielnie, Śląska 2, rw 4 779

5 pokoi
słoneczne, komfort, w wille, centralne ogrzewanie i piece od 1. 4. 32, czynsz kwartalny, telefon, - Aleja Reymonta 19, zdw 35 469

4
pokoje, komfort, okolica, Diakonik, Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 410

7 pokojowe
mieszkanie na parterze do wynajęcia od zaraz, Słowackiego 38, gospodarz jw 2676

Mieszkanie
wygodne oddam za pożyczkę 8.000 hipotecznie zapewniona, Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 554

Dwupokojowe
kuchnia, czynsz miesięczny, Łazarz, czteropokojowe, łazienka, czynsz 75 złotych, korzystnie od stajni "Pawilon", Marszałka Focha 15, zdw 35 547

Mieszkanie
5 pokojowe skromne przy centrum miasta, czyste, bez odstępnego, zaraz za 150 zł miesiecznie do wynajęcia, Warunek: czynsz dwuletni, Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 35 520

Trzynokojowe
willa wskaże Kurjer Poznański zdw 35 128

9 SZUKA MIEZK
poszukuje mieszkanie 3-4 pokojowe z wanną zapłata rok zgóry nie wzięje III. piętrowe, Oferty Kurjer Poznański zdw 35 136

Poszukuje
mieszkania 3-4 pokojowego z wanną zapłata rok zgóry nie wzięje III. piętrowe, Oferty Kurjer Poznański zdw 35 136

Oficer
poszukuje mieszkanie 3 pokojowe, wprost od gospodarza okolica centrum, Jezyc lub Łazarz, Oferty Kurjer Poznański zdw 35 127

2-3
pokojowe, średniowiecze, dzierżawa roczna poszukuje od kwietnia - maja, Oferty Kurjer Poznański zdw 35 155

Mieszkania
4 do 5 pokojowego w centr. miasta, nie wyżej jak I piętrowe, poszukuje dentysta, Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 35 141

Wójtostwo Obwodowe Poznań
poszukuje większego mieszkania (5-6-7 pokoi) nie wyżej II. piętrowe na biuro i mieszkanie sekretarza, Dopuszczalny czynsz miesieczny okolica centrum miasta, Oferty Kurjer Poznański zdw 35 517

Który gospodarz
wynajmie solidnemu małżeństwu mieszkanie 3 (duże) lub 4 pokojowe z wygodami, centrum lub w bliskiej okolicy, Czynsz zgóry, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 034

Mieszkania
6-pokojowe nie wyżej II piętrowe, wprost od gospodarza poszukuje, Oferty Kurjer Poznański zdw 35 220

Profesor
kawaler szuka mieszkania ewentl. jednego pokoju próżnego, dzierżawa zgóry, Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 739

Emeryt
poszukuje próżnego pokoju ewentl. kuchnia od gospodarza, Oferty Kurjer Poznański zdw 34 888

Pokój
umeblowany, niekrepujący zaraz.
Sofacka 9, Kluczyk. zdw 34 600

Słoneczny
frontowy z biurkiem 1—2 solid-
nych osób. — Jackowskiego 39
m. 6. jw 2 668

Balkonowy
elektryczność centralne od 15. 3.
Śniadeckich 20, m. 8. zdw 35 063

Pokój
frontowy, klatki schodowej bez
pościeli. Kopernika 10 a. II.
zdw 35 129

Pokój
słoneczny. Różana 4 miesz. 4.
zdw 35 128

Pokój
Wrocławska 38, mieszkanie 34.
zdw 35 125

Centrum
Inteligentnej, stałej. Ratajczaka
10, II zdw 35 187

Pokój
utrzymaniem lub bez, elektrycz-
ność, centr. ogrzewanie łazienka,
niekrepujący 1 wzgl. 2 osoby do
wynajęcia Waly Zygmunta Au-
gusta 10 m 17, wysoki parter.
zdw 35 134

Pokój
Pocztowa 14, m 2, z. 40,—
zdw 35 210

Gabinet
sypialnia jeden — dwuosobowa.
Wszelkie wygody. Spokojna 24,
mieszkanie 7.

Elegancki
pokój, elektryczność, centralne.
Poznańska 58 a. II. lewo, narożn.
Mickiewicza. zdw 35 230

Pokój
słoneczny, światło elektryczne. —
Reja 2, m. 21 zdw 35 233

Umeblowany
pokój zaraz odnajmę. Grunwaldz-
ka 13, m. 10. zdw 34 718

Działyńskich
2, m. 7, słoneczny pokój.
zdw 35 206

Pokój
frontowy, elektryczność panu wy-
najmę. Wszelkich Świętych 5,
m. 7 zdw 35 189

Niekrepujący
1—2 osoby. Młyńska 3, m. 11.
zdw 35 191

Słoneczny
1—3 pań panów zaraz. Kocha-
nowskiego 5, m. 1. zdw 35 171

Ładny
duży pokój. Jeżycka 43, m. 3.
zdw 35 170

Pokoik
ładny Czesława 17 a. m. 20.
zdw 35 159

Pokój
Długa 4 parter, prawo, 25 1—2
osobowy. zdw 35 021

1 lub 2
umeblowane pokoje z kuchnią
małżeństwu wdzierżawie, rok
szczy. Śniadeckich 1 m. 3.
zdw 35 093

Pokój
wolny, Adama Jeskego 2, miesz-
kanie 14 zdw 35 055

Pokój
dla 2 panów blisko dworca i po-
czty, telefon do dyspozycji, wolny
Gasiorowskich 10 drugie piętro,
na prawo. zdw 35 054

Pokój
zaraz, Wierzbicice 30, m. 8.
zdw 35 042

Wygodnie
umeblowany, czysty, elektrycz-
ność, warunki korzystne. Mic-
kiewicza 20 parter, lewo
zdw 35 034

Pokój
mniejszy solidnej, Jackowskiego
80, m. 6. jw 2669

Pokój
małżeństwu Maleckiego 27, m. 4
zdw 35 038

Wspólny
utrzymaniem, elektryczność, po-
ściel własna spokojnemu. Wiel-
kie Garbary 8, mieszkanie 6.
zdw 35 245

Niekrepujący
duży, front dla dwóch osób. —
Długa 6, mieszkanie 5.
zdw 35 178

Pokój
klatki schodowej. Szulc, Poczt-
owa 12. zdw 35 272

Dobrze umeblowany
czysty pokój na życzenie utrzy-
maniem, dobrym domu ze sposob-
nością konwersacji, niemieckiej
wynajmę 1. 4. Racyńska, Św.
Marcina 38, IV, m. 4.
zdw 35 277

Pokój
1—2 osobowy, niekrepujący Ka-
nałowa 7, II zdw 35 281

Centrum
pokój słoneczny panience, panu
korzystnie, utrzymanie, Podgórna
10 a. m. 11 zdw 35 289

Słoneczny
panom utrzymaniem bez. Plac Sa-
pieżyński 5, m. 7 zdw 35 206

Dwa
wspólne, ładne, centrum, Bab-
ńskiego 7, m. 1. zdw 35 305

Ciepły
umeblowany 1 lub 2 osobowy. Św.
Czesława 16 a. m. 13. zdw 35 306

Jedno-
dwuosobowy wspólny Józefa 6, m.
8. zdw 35 339

Pokój
Młyńska 12 a. mieszkanie 10.
zdw 35 378

Dwa
pokoje odnowione z fortepianem.
Długa 3, mieszkanie 9, obok
Przemienienia Pańskiego.
zdw 35 342

Elegancki
balkonowy, Wielkie Garbary 44
mieszkanie 7. zdw 35 359

Małżeństwu
pokój Rybaka 31, miesz. 12.
zdw 35 372

Wspólny
pokój dla inteligentnego pana. —
Woźna 5, m. 5. zdw 35 333

Pokój
balkonowy telefon wszelkie wy-
godny Górna Wilda 36, mieszka-
nie 12. rw 4 784

Dwuosobowy
elektryczność. Woźna 14 b. mie-
szkanie 18. rw 4 782

Pokój
zaraz. Woźna 24, mieszkanie 6.
front. rw 4 780

30 zł
niekrepujący elektryczność zaraz.
Woźna 14 a. m. 11. zdw 34 945

Dwuosobowy
utrzymaniem wynajmę. Przečni-
ca 3, mieszkanie 4. jw 2 633

Wspólny
Młyńska 3, m. 8. Pw 11 423-54.41

Elegancki
blisko śródmieścia, elektryczność
od 15. Stroma 7, m. 7.
zdw 35 416

Frontowy
słoneczny 1—2 Marcin 59, III.
zdw 35 438

Niekrepujący
klatki schodowej, elektryczność.
Różana 11, m. 29 zdw 35 444

Pokój
niekrepujący na dwie osoby zaraz
Żydowska 28, miesz. 3.
zdw 35 442

Dobrze
umeblowany elektr. Skarhowa
15, m. 21. zdw 35 443

Pokój
dla małżeństwa z używaniem
kuchni. Pamiętowa 12, m. 10.
zdw 35 437

Pokój
używaniem kuchni. Polna 3 mie-
szkanie 6. jw 2 679

Słowackiego
34 I. lewo pokój utrzymaniem,
bez. jw 2 671

Panom
inteligentnym, Kwiatowa 9 par-
ter, prawo. zdw 35 580

Próżny
wielki, elektryczność gaz, bardzo
korzystnie. Oferty Kurjer Poz-
nański zdw 35 494

Pokój
umeblowany najchętniej małżeń-
stwu bezdzietnemu Za Bramką
13, m. 9. zdw 35 454

Pokój
elegancki Cieszkowskiego 8, m. 9.
zdw 35 453

Dwuosobowy
lub małżeństwu używalność kuc-
hni, łazienki, Kanałowa 6, I,
mieszkanie 15 zdw 35 460

Kuchnia
łazienka, pokój korytarz, ładnie
umeblowane. Prądyńskiego 10,
miesz. 6, od 4—6. zdw 35 461

Pokoik
niekrepujący. — Elektryczność.
Poplińskich 10, m. 4.
zdw 35 466

Pokój
Wszelkich Świętych 6, m. 8.
zdw 35 533

Balkonowy
27 Grudnia 16, mieszkanie 11.
zdw 35 528

12 SZUKA POKOJU

Próżnego
pokoju lub pokoju z kuchnią po-
szukuje bezdzietne małżeństwo —
wojskowy zawodowy okolica Je-
życ. Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 077

Poszukuje
15. pokoju ewentualnie utrzy-
maniem blisko Starego Rynku pod-
aniem warunków Kurjer Poznań-
ski zdw 35 218

Swobodnego
blisko centrum z używaniem tele-
fonu poszukuje stały lokator od
kwietnia. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 34 697

Pokoju
25.— szuka pani. Oferty Kurjer
Poznański zdw 35 202

Poszukuje
pokoju umeblowanego 1. 4. 1932.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 173

Dwie
studentki poszukują pokoju 15
marca. Podanie ceny Oferty Ku-
rier Poznański zdw 35 169

Pokoiku
niekrepującego do 20 zł panienka
Koczer Poznański zdw 35 022

Poszukuje
pokoju 15 zł. Oferty Kurjer Poz-
nański zdw 35 015

Starsze
bezdzielne małżeństwo szuka za-
raz pokoju na I. piętrze lub par-
terze poblizu śródmieścia. Oferty
do Kurjera Poznańskiego
zdw 35 101

Taniego
ciepłego słonecznego szuka kraw-
cowa z dostępem lepszemu pokój
do przymiarek i pokoku (podanie
warunków). Oferty Kurjer Pozn.
zdw 35 092

Małżeństwo
skromnego pokoju — używaniem
kuchni, najchętniej samotnej pa-
ni, która zoopiekuje dzieckiem
Cena, oferty Kurjer Poznański
zdw 35 247

Inteligentna
szuka pokoju 25.— centrum po-
ściel własna Oferty Kurjer Poz-
nański zdw 35 275

Próżnego
skromnego, centrum klatka scho-
dowa na pracownię krawiecką
najchętniej od gospodarza Zgło-
szenia do Kurjera Pozn.
zdw 35 352

Małżeństwo
starszym dzieckiem poszukują po-
koju używaniem kuchni Zgłosze-
nia Kurjer Poznański
zdw 35 317

Małżeństwo
poszukuje pokoju próżnego lub
umeblowanego. Oferty cena Ku-
rier Poznański zdw 35 402

Urzędniczka
na stałej posiadzie własną pościel-
ką poszukuje 15 III, niekrepują-
cego pokoju. Oferty Kurjer Poz-
nański rw 4774

Małżeństwo
szuka pokoju próżnego lub ume-
blowanego zaraz lub 1. 4. Oferty
Kurjer Poznański zdw 4 770

Niekrepującego
lepszego pokoju umeblowanego
centrum poszukuje solidny kup-
iec 60 złotych Oferty Kurjer
Poznański rw 4 759

Urzędniczka
szuka pokoju 1 kwietna słonecz-
nego czystego elektryczność —
śródmieście 50 zł. Oferty Kurjer
Poznański zdw 35 456

13 LOKALE

Biuro
2 pokoje z przedpokojem przy Pl.
Wolności I piętro z kompletnym
umeblowaniem i telefonem od
kwietnia oddam korzystnie. Zgło-
szenia Kurjer Poznański
zdw 33 536

Centrum
trzy pokoje na biura, centralne o-
grzewanie, telefon wdzierżawie.
Św. Marcina 63 parter. zdw 34 857

Skład
do wynajęcia obok P. K. O. Da-
browskiego 4 gospodarz.
zdw 32 208

Budynek fabryczny
w Poznaniu
nadający się na biura, hurtownie
i fabrykę, od 1. 10. 1932 r. w ca-
łości względnie częściowo do w-
dzierżawienia lub na sprzedaż.
Budynek jak nowy kotłem parow-
ym elektrycznością gazem wod-
ną kanalizacją przy przystanku
tramwajowym. Oferty do „Par-
”. Al. Marcinkowskiego 11 pod 8.35.
Pw 11 241-8.35

Oddam
dużą jasną ubikację na warsztat
lub mieszkanie za małym wynaj-
mieniem. Adres wskże Kurjer
Poznański zdw 35 067

Parter
dwa biura osobne wejście kwar-
talnie 200 (Mielżyńskiego). Oferty
Kurjer Poznański zdw 34 777

Ubikacyj
warsztat mechaniczny, biuro, ga-
raże poszukuje. Oferty z cena
Kurjer Poznański zdw 35 203

2 pokoje
nadające się na biura adwokackie
lub handlowe od 1. 4. 32. do wy-
najęcia. Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 053

Parterowej
ubikacji na warsztat poszukuje
tanio. Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 046

Sutereny
obszerne w śródmieściu nadające
się na każde przedsiębiorstwo
zaraz do wdzierżawienia Oferty
Kurjer Poznański zdw 35 037

Składu
na zakład fryzjerski poszukuje.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 010

Biurowe
ubikacje, 3 pokoje, parter w gór-
niej części miasta, nadające się
dla adwokata lub t. p. wdzierż-
awę gospodarza. Zgłoszenia do
ogłoszeń „Par”. Aleje Marcinko-
wskiego 11, pod nr. 9.77.
zdw 35 007

Lokal
handlowy, telefon do wynajęcia.
Gospodara Półwiejska 18.
zdw 34 997

Na biura
2 pokoje frontowe ewentl. trzeci
1. piętro centrum zaraz lub od
15. 3. do wynajęcia. Adres wska-
że Kurjer Poznański zdw 35 106

Lokal
na przemysł i handel z piwnicą do
wynajęcia. Woźna 10.
zdw 35 362

Skład
nowoczesny wynajmę. — Gospo-
darz. Półwiejska 2 zdw 35 433

Ubikacje
przemysłowe ca. 80 kw na I. pię-
trze, ubikacje parterowe mniej-
sze i większe oraz ubikacje na
biuro lub skład wdzierżawie ta-
nio Bittner Dabrowskiego 79.
rw 4 785

Ubikację
parterową na biura do wynajęcia
zaraz. Mostowa 4 mieszkanie 1.
rw 4 769

Wynajmę
4 ubikacje handel przemysł.
składnicze lub jadłodajnie. Wiel-
kie Garbary 39 gospodarz.
rw 4 768

Składu
z ubikacją, centrum, poszukuje.
Dzierżawa do 200. Pocztowa 22 —
Grendel. Pw 11 421-54.39

Lokalu
z kilkoma ubikacjami, około 120
m. kw. gdzie można wybudować
piec piekarski poszukuje. Szczę-
gółowe oferty Kurjer Poznański
pod 63.74. Pw 11 425-63.74

Większe ubikacje
w centrum Poznania, na biura,
szkołę, atelier, pensjonat etc. do
wynajęcia Oferty Kurjer Pozn.
zdw 35 456

3 ubikacje
parterowe suche 200 m kw. przy
rynku. Telefon 26-23. zdw 35 526

14 DZIERŻAWY

Garaze najtańsze
miesięcznie 20 zł
postój auta dła 2 zł
Obsługa nocna. Garaże Polonia:
Drużbackiej 2 tel. 64-84 przy
Parku Wilsona zdpw 33 150

Wdzierżawie
oberże (gościńce). Oferty Ku-
rier Poznański zdw 35 151

Kiosk
murowany, wolnostojący do w-
dzierżawienia 75 zł miesięcznie.
Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdw 35 264

Małego
placu z szopą poszukuje. Oferty
Kurjer Poznański zdw 35 044

Skład
kolonialny, pokój, urządzenie
kompletne bez towaru Poznaniu
oddzierżawie. Oferty Kurjer Poz-
nański zdw 35 041

Plac
oplotowany do wynajęcia przy
ul. Focha Adres Kraszewskiego
4 mieszkanie 9. zdw 35 885

Poszukuje rzeźnictwa
dzierżawy w dobrej wsi dominjal-
nej gdzie kościół lub w mniejszym
ruchliwym mieście Oferty Ku-
rier Poznański zdw 35 012 3

Restauracja
z dużą salą w mieście zaraz od
właściciela do wdzierżawienia.
J. Janinowski, Pniewy Dwor-
cowa 40 zdw 35 138

Rzeźnictwo
w pełnym biegu urządzenie kom-
pletne zaraz do wdzierżawienia
z powodu zmiany majątkowej. —
Juško. Szamotyły, Lipowa 1
zdw 35 145

Wdzierżawie
stajnie i ubikacje na warsztaty.
Poznań Główna 23. zdw 35 147

Wdzierżawie
kiosk. Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 148

Wdzierżawie
ogród owocowy, warzywny przy
ul. Myłej zaraz woda na miej-
scu. Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 122

Szukam
dzierżawy składu przy ruchliwej
ulicy Poznania Oferty Kurjer
Poznański zdw 35 199

Szukam
dzierżawy domku z ogrodem na
wsi. Oferty cena Kurjer Pozn.
zdw 35 235

Ogrodnictwo
pod Poznaniem działem do
chocowicy oddam na własny ra-
chunek Kaucja 8.000 Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdw 35 267

175
mórg żywym martwym inwenta-
rzem cena 8 000 oraz wiele innych
polecia „Dom Zleceń”. Szkolna 6
III. zdw 35 579

Młyn
wodny z gospodarstwem, mały
objekt oddam w dzierżawę po-
trzeba 6 tys. zł. Oferty Kurjer
Poznański zdw 35 588

16 OSOBISTE

Ostrzeżenie
Ostrzegam przed udzielaniem ja-
kichkolwiek kredytów mojej żo-
nie Walerji Kasprzakowej, po-
nieważ za takowe nie odpowia-
dam. Jan Kasprzak. zdw 34 608

Pana
Edwarda J. z Lazarza (nie znam
adresu) oczekiwac będę w ponie-
dzialek o godz. 17 w Poznaniu
Tow. Telefonów Poznań ul. Pie-
kary 16/17 O ile nie mielibyśmy
się spotkać radzę tam kupić w
każdym razie najnowszy radio-
aparat 3-lampowy 311 G. z wbu-
dowanym głośnikiem, lampami,
bateriami i materiałem anteno-
nym za łączną cenę zł 335 50 —
Radioamator. Pw 11 301-9.34

List
pod Z. M. P. Oferty Kurjer Poz-
nański zdw 35 047

Unieważniam
zgubiona książeczka wojskowa
Poznań, Florjan Frankowski.
zdw 34 989

Prośba
Kto szlachetnych dopomóż bied-
nej pragnącej wstąpić do klasztor-
u Łaskawe oferty Kurjer Poz-
nański rw 4 787

Za długi
meza Piotra Zwierzkiego nie
odpowadam. M. Zwierzka. Po-
biedzka. zdw 35 508

P. R. K.
istnieje jedna malarnia porcela-
ny, gdzie wykonują na zamówie-
nia wszelkiego rodzaju serwisy
nawet z herbem lub monogramem
jest to firma „Ozdoba”.
Dąbrowskiego 12, narożnik Mic-
kiewicza Obecnie urządzają wy-
przedaż porzasta ych i niewyku-
pionych serwisów obiadowych,
kawowych, do mokki, do herbaty,
pięknie ozdobione i po bardzo ni-
skich cenach radzę skorzystać.
zdw 35 549

Detektyw
prywatny, obserwacje, wywiady,
dochodzenia, dyskrecja, zaufanie.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 563

22 ROZMAITE

Zegarmistrz
wykonuje sumiennie i tanio. Ko-
złowska Półwiejska 1 miesz. 8.
zdw 2 963

Salon
mód, pracownia sukien wizyto-
wych, wypraw ślubnych, paszczy-
kostiumów przyjmujemy mod-
ernizowanie, za najnowsze modele
Jankowscy Kreta 23
zdw 34 475

Dywany
kunsztownie naprawiamy. Kurjer
Poznański zdpw 34 742

Fotografie
portrety Bracia Pecherscy Ale-
jeje Marcinkowskiego nr 8 (Ceny
znizzone. zdw 2471

Obiady
kresowe smaczne Waly Zygmun-
ta Augusta 1 mieszkanie 8 (na-
rożnik Marcina). zdw 28 697

Akuszerka
Klemwãtherowa Poznań cent-
rum ul. R.mana Szymańskiego
go 2 pierwsze piętro, ew. drug-
ie om od placu Sw. Józefa zdw
21 053

Ceny dotąd niebywałe!
3,90 zł
Koszula sportowa z krawat-
ką — koszula
wierzchnia ze-
firowa od 5,90
markietowa
jedw od 8,90
koszula biała
smokingowa od

Wózki
dziecięce i budki pociągów cęta-
reparacje i maluje. Kółka —
guma na składzie Razer Szew-
ska 11. zdw 34 667/8

Zdrowie — Humor
przywraça kieszonkowy
płentowany nhalator —
"Mam" — zapobiega cho-
robom dezynfekuje i od-
świeża organy oddechowe
stosuje się przy katarze,
kaszlu grypie, astmie i
chrypce. W aptekach i dro-
gach. zdw 2 808/9

Ogrzewania
instalacje wykonuje
gwarancyjnie i tanio.
Nowakowski Gwarna 18.
zdw 32 023/4

Salon
mód wykonuje elegancko — po-
znacznie niższych cenach —
wszelkie garderobe damska, pla-
szoce, kostiumy i suknie. Fejler-
ska. Wielkie Garbary 33.
zdw 35 282/3

Chiromantka
astrologi dwójkie karty, klu-
ksiażki. Szamarzewski, Głu-
ca. parter. prawo. zdw 35 273/4

Tanio
stumiennie naprawie maszyny do
szycia Konikiewicz Nowomiejski
1a zdw 35 226

Krawcowa
wykonuje elegancko suknie od
6-12. piaseczko do 20 G'owacka.
Romana Szymańskiego 3.
zdw 35 449/51

Pracownia
bielizny wykonuje damska, me-
ska, poscielowa, przymy par-
onalki pierszorzędnie. — Wielkie
Garbary 18. wejście Woźna, mie-
skanie 4. zdw 35 557

Obiady
smaczne wydatne, zamówienia. —
Przeznica 2 mieszka. 4. iw 2 652

Krawcowa
dobry krój szycie, poleca się w
dom. Półwiejska 7. m. 7.
zdw 35 431

Kto
przewiezie samochodem do Łodzi
600 kg skrzyń. Oferty ceną Kur-
jer Pozn. zdw 35 432

23 OZENKI

Kawaler
lat 31. przystojny, inteligentny
cukiernik z gotówką 20 tys. wla-
sne meblowaniem i braku
znajomości poszukuje panny
celem ożenku Dla wspólnego dobra
z cokolwiek gotówką lub realno-
ścią. Wdówki niewykluczone. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 34 349

Celem
ożenku szukam osoby z gotówką
do lat 27-28. Kawaler, blondyn,
średniego wzrostu pracuje zawo-
dowo pod Katowicami. Oferty
ewent. z fotografią (zwrot recez)
Kurjer Poznański zdw 34 883

Dzierżawca
majątku ca 700 mórg, wykształ-
cony przystojny energiczny po-
siadający ca 40 000 zł gotówki
poszukuje panny lub wdówki
celem ożenku w starszym wieku,
posiadającej majątek ziemski ca.
400 mórg. Anonimy do kosza Dy-
skrecja zapewniona Złozoszenia
Kurjer Poznański zdw 33 972

Wdowiec
kopiec, lat 40, 2 dzieci 3 i 6 lat,
posiadający 20 000 zł gotówki i
mieszkanie, poszukuje towarzys-
ki życia. Panny lub bezdzietne
wdówki religijne, kochające
dzieci, wiek 35-38 lat, posiadają-
ce odpowiednią gotówkę lub
interes, a którym zależy na
szczęściu rodzinnym, racza swe
oferty skierować z dołączeniem
fotografii, która się zwraca do
Kurjera Pozn pod nr. zdw 34607.
Diskrecja recez słowem honoru.

Nawiąże
korespondencje z panem do lat
45, wyższym urzędnikiem posia-
dającym kilka tys. zł, także
wdowcy posiadającym dobre prospe-
ryjny skład z mieszkaniem. Cel
matrymonjalny. Złozoszenia wraz
z fotografią, która się zwraca do
Kurjera Poznańskiego zdw 35 065

Przyjaźń
inteligentnej, wesołej panienci o
słonecznym usposobieniu i sercu
szczerem, średniego wzrostu. —
smukłej sylwetki, zawsze drogo-
rzęsta dypl. lat 28, na stanow-
isku w celu matrymonjalnym. Ła-
skawe zgłoszenia pod zdw 35 145

Kawaler
lat 30, lepszej rodziny z własną
piekarnią pragnie poślubić sto-
waną paniencę z gotówką. Ła-
skawe oferty Kurjer Poznański
zdw 35 152

Panna
z dobrego domu, starsza, sierota
wydaje za pana lat 56 lubiącego
muzykę, nie potrzebującego ma-
jątku. Oferty Kurjer Poznański
zdw 34 329

Kawaler
inteligentny, wykształcony, stano-
wisko nie biedny szuka miłej
skromnej bogatej żony. Oferty
Kurjer Poznański zdw 33 591

Wdowa
średniej tuszy lat 44, sympatyczna,
ładne mieszkanie szuka męża
na stanowisku. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 34 717

Który
z Panów intel przystojnych wy-
skoch dobrze sytuowanych poda
dłoń przyjaźni, miłej, wysokiej,
bardzo sztywnej Kaszubce. Cel
matrymonjalny. Oferty niano-
nimowe Kurjer Poznański
zdw 35 236

Brunetka
gospodarna, religijna, lat 28, po-
siadająca cokolwiek majątku
pożna pana urzędnika poglądów
idealnych. Cel matrymonjalny —
Miejscowość obojętna. Oferty do
Kurjera Poznańskiego
zdw 35 241

Towarzystwa
bardzo przystojnej szlachetnej
pani pragnie pelen temperamentu
bez przesady 28 letni elegancki
przystojny, kulturalny banko-
wicz. Cel matrymonjalny. Po-
ważne oferty upraszam Kurjer
Poznański zdw 35 204

Przystojna
inteligentna wdowa z synkiem
posiadająca umeblowane cztero-
pokojowe i kilka tysięcy gotówki,
poszukuje znajomości pana na od-
powiednim stanowisku. Cel ma-
trymonjalny. Oferty Kurjer Poz-
nański zdw 35 172

Który
dobrze usytowany pan poślubi religij-
ną, inteligentną, przystojną
pannę po czterdziestce. Przeszło
niekalkulowana 12 000 wyprawa. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 002

Wspólniczki
poszukuje kawaler, lat średnich
do swego dobrze prosperującego
przedsiębiorstwa z gotówką. —
Późniejszy ożenek niewykluczony
Szczegółowe oferty Kurjer Pozn.
zdw 35 290

Biuro
„Rekord“ załatwia sprawy ma-
trymonjalne. Skarbowska 15, tel.
40-18. zdw 35 295

Kawaler
lat 48 poszukuje starszej panny,
celu matrymonjalnym. Oferty
Kurjer Pozn zdw 35 307

Listy
Zofia K. Zabińska poste restante
główna poczta odebrać.
zdw 35 240

Wdówka
38 lat szuka współnika z gotówką
do kawarenki. Cel matrymonjal-
ny. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 35 391

Kawaler
ziemianin posiada przeszło 800
mórg, blisko Poznania poszukuje
panny z odpowiednim majątkiem.
Cel matrymonjalny. Złozoszenia
Kurjer Poznański zdw 35 309

Wdowiec
kupiec - przemysłowiec, w sile
wieku, dobrego charakteru po-
szukuje żony, starszej panny lub
wdowy, miłego usposobienia. —
Celem dla wspólnego dobra po-
żądany Dyskrecja pewna. Ła-
skawe zgłoszenia do Kurjera Po-
znańskiego zdw 35 408

Przystojny
blondyn, lat 25, właściciel małego
przedsiębiorstwa szuka zgrabnej
panienki z gotówką w celu ma-
trymonjalnym. Poważne oferty
do Kurjera, Poznańskiego
zdw 35 388

Kawaler
lat 28, mechanik, własny dom na
stałej posiadzie poszukuje zgrab-
nej panienci z majątkiem. Cel
matrymonjalny. Złozoszenia Kur-
jer Poznański zdw 35 389

Handlowiec
lat 25 szuka żony. Oferty z foto-
grafią Kurjer Pozn. zdw 35 515

Nawiąże
korespondencje z panem lat 40 do
50, wyższym urzędnikiem, także
wdowcy 1-2 dziećmi. — Jestem
panna lat średnich posiadam
kilka tysięcy złotych oraz wypra-
wę. Cel matrymonjalny. Złozoszenia
Kurjer Pozn. zdw 34 579

Dyrektor
handlowy szuka żony. Złozoszenia
Kurjer Pozn. zdw 35 411

Kawaler
lat 27, rzemieślnik posiadający
własną nieruchomość poszukuje
na tej drodze żony. Panię miłą,
gospodarną, z cokolwiek gotów-
ką, uprasza się o skierowanie
oferty wraz z fotografią, która
się zwraca pod 550 do ekspozytu-
ry Kurjera Poznańskiego w Gd-
ni, nw 9 179

Urzędnik
lat 30 w Kongresówce, szczerzy
blondyn, pensja czysta, poślubi
pannę do lat 25 przystojną, brunet-
kę lub szatynkę z posagiem
lub wyprawą. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 35 572

Wdowa
wiek 34, nie biedna, większe mie-
szkanie, pragnie zapoznać pana
na stałej posiadzie. Cel matrymo-
njalny. Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 573

Kawaler — ślusarz
lat 27, poszukuje panny celem
ożenku, która posiada cokolwiek
własności, najchętniej, włościan-
ki. Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 492

Kawaler,
lat 35, na stanowisku administrato-
ra majątków ziemskich, poszu-
kuje celem ożenku znajomości
pani Łaskawe zgłoszenia z doła-
czeniem fotografii proszę skiero-
wać Kurjer Pozn. zdw 35 505

Trzech panów
lat: 28, 28, 20, na stanowiskach
urzędniczych państwowych, poszu-
kuje sympatycznej i przystoi-
nych pań do lat 26 dla zawarcia
blisko znajomości w celu ma-
trymonjalnym. Łaskawe oferty z
fotografiami do Kurjera Poznań-
skiego zdw 35 511

Poznań
wdowę także zamieszkuje wro-
stu średniego własnym mieszka-
niem do lat 45 celem ożenku. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 520

Koleżanki
lat 30, 28, 27, urzędniczki pań-
stwowe na stałej posiadzie, inte-
ligentne, gospodarne, posiadają-
ce wyprawę i cokolwiek gotów-
ki, zavra znajomości w celu ma-
trymonjalnym. Panowie urzędni-
cy mają pierwszeństwo. Oferty
z fotografią do Kurjera Poznań-
skiego zdw 35 512

Lat 26
handlowcy z rodzin - kupieckich,
przystojni, inteligentni poszukują
religijnych miłych pań material-
nie niezależnych. Cel matrymo-
njalny Oferty z fotografią, która
się zwraca z dopiskiem brunet
lub blondyn do Kurjera Poznań-
skiego zdw 35 516. Dyskrecja za-
pewniona Pośrednictwo rodziców
mile widziane.

24 NAUKA

Kursy handlowe
Tadeusza Preissa
2 kwietnia. zdw 33 274

Kursy
kreslenia i projektowania we
wszelkich kierunkach technicz-
nych. Opłata niska. Godziny 6-8
3 Maja 3 m 20. zdw 33 638

Niemieckiego
lekcji i konwersacji
udziela akademik niemiecki. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 034

Korepetycyj
specjalność matematyka fizyka
udziela student Oferty Kurjer
Poznański zdw 35 071

Tańców wycza
bezkonkurencyjnie
Szczyrkówna
Rzeczypospolitej 9 I, pietro.
zdw 35 111

Matematyk
III roku stypendysta Uniwersy-
tetu udziela lekcji. Złozoszenia
Kurjer Poznański zdw 35 194

Angielskiego
latwa metoda tanio. Półwiejska 15
m. 1. zdw 35 216

Angielskiego
w czterech miesiącach! Wyniki
poręczamy. Miesięcznie tylko dzie-
siątka złotych! Złozoszenia u sekre-
tarki Gabrieli Płuciskiej, Dzia-
łyńskich 5, godz. 1-2.
zdw 34 675

Dentystyki
w operatywie pragne się douczyc.
Poznań lub prowincja. Oferty
Kurjer Poznański zdw 34 728

Francuski
konwersacja przegotowanie ma-
tury (Dyplom paryski). Plac No-
womiejski 6a, parter. zdw 34 790

Francuskiego
konwersacja tanio. Bukowska 5,
mieszkanie 7. Pw 11 890 54.11

Angielka
wycza gruntownie, tanio. Rataj-
czaka 11a, mieszkanie 117, wej-
ście 8. zdw 34 359

Matematyki
w zakresie gimnazjum udzieli stu-
dent. Kurjer Pozn. zdw 35 368

Kursy
stenoграфии, pisania na masz-
nach rocznym 3 marca Kan-
taka I, II, pietro. zdw 30 021

Kroju
szycia — kursy dzienne, wieczor-
ne. Szpotajska Marcina 18.
zdw 35 157

Kursy
stenoграфии, pisania maszyną,
księgowości Tyran. Zaworskiej
Strzelecka 33 (Plac Świątokrzy-
ski) zdw 30 527

Stenoграфии
pisanie maszyną, księgowości —
wyczamy szybko — tanio. Wpi-
sy codziennie „Postop“. Plac Śa-
peżyński 2a. zdw 34 372

Poznańskie
Kursy Budownictwa
(Szkoła Przemysłowców) Kra-
szewskiego 17, mieszkanie 15.
Pw 11 290-54.35

25 MUZYKA

Planistka
przystojna rutynowana z dużym
repertuarem wolna. Oferty Kur-
jer Poznański zdw 35 063

Jan Chmielewski
organista farny Poznań
przygotowuje ucni do konserwa-
torjum. zdw 34 737

Czarliński
nauczyciel muzyki — (fortepian,
skrzypce). Kwiatowa 11, parter.
zdw 35 270

Leccyj
stry na skrzypcach udziela tanio
poza dom uczeń Konserwatorium.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 360

Nauczyciel
muzyki udziela lekcji skrzypiec,
3-4 miesięcznie, 2 razy tygodnio-
wo. Dąbrowskiego 35/37, mieszka-
nie 26 zdw 35 321

Szkoła Muzyczna
Chonina w Poznaniu — prawa
publiczności, przyjmuje uczniów
początkujących — zaawansowa-
nych. Dzieci urzędników pań-
stwowych mają naukę bezpłat-
nie (zwrot czesnego rozp. Prez.
Rady Ministrów). Kancelaria —
27 Grudnia 19. zdw 35 357/8

Pianino
do ćwiczeń, lekcje muzyki. —
Młyńska 3 — 8. Pw 11 418-54.40

26 ROZRYWKA

Najmilszą rozrywką
jest książka z wywozcza! Woź-
na 12. Największa. Najtańsza. —
Wymiana codziennie. zdw 35 006

Kino Tęcza
„Porucznik Armand“ z Ramonem
Novarro zdw 35 382

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cen-
drobnych.

Ogrodnik szofer
kawaler kilkoletnia praktyką po-
szukuje posady zaraz lub później.
Złozoszenia Kurjer Poznański
zdw 34 874

Emeryt
w sile wieku, znający dokładnie
dokładnie pracę w administracji
i sądowych przymi posa-
de zaufania w banku handlu lub
rolnictwie. Łaskawe zgłoszenia
do ekspedy Kurjera Poznań-
skiego zdw 34 323

Ogrodnik
kawaler lat 28, dzielny w swym
zawodzie zamierzony kwaciarz
warzywnik sadownik poszukuje
posady zaraz lub później. Łaska-
we zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 34 302

Stenotypistka
obecnie w krytycznym położeniu
szuka posady na język francu-
ski angielski w słowie, piśmie.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 34 778

Zarządczyni - gospodyn
inteligentna nawskoro uczciwa,
znająca wykintna kuchnie oraz
wszystko w zakresie gospodarstwa
wchodzące posiadająca długolet-
nie świadectwa szuka posady za-
raz lub później. Oferty Kurjer
Poznański zdw 34 766

Ekspedjentka
rzeźniczka z 8 letnią praktyką po-
szukuje posady. Helena Berthol-
dówna, Smigiel, ul. Matejki 10
zdw 34 804

Masażysta
praktyk szuka pracy masowania
w dom Antoni Paczkowski Ró-
żana 21 mieszka 9. zdw 34 881

Do Apteki!
jako elewka, maturzystka. Ukoń-
czony kurs księgowości. Poznań
lub prowincja. Kurjer Poznań-
ski zdw 32 886

Syna
mego lat 18 5 klas gimnazjum
oddam w naukę techniczną, den-
tystyczną. Złozoszenia Kurjer Po-
znański zdw 33 540

Inteligentna
z maturą — muzyka szyciem,
robotkami znająca się na gospo-
darstwie wyreczy pania domu —
wyjedzie jako towarzyszką star-
szej pani — może zająć się w
sklepie lub biurze — wymagania
skromne Oferty Kurjer Pozn.
zdw 34 002

Aptekarska
sila pomocnicza obecnie student-
ka z kilkoletnią praktyką i egzami-
nem wojewódzkim poszukuje
krótsze lub dłuższe zastępstwo
Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 252

Urzędnik gospodarczy
kawaler Wielkopolański lat 29 z
lepszym wykształceniem syn ad-
ministratoza — zamierzony w
swym zawęcie z bardzo dobrimi
świadectwami znający się na ho-
dowl i leceniu inwentarza z
praktyką odbyta w intensywnie
prowadzonych majetnościach po-
szukuje posady urzędnika samo-
dzielnego lub pod dyspozycje od
15 marca lub później Warunki
skromne. Okolica całkiem obojęt-
na. Łaskawe zgłoszenia Kurjer
Poznański zdw 31 671

Rządca gospodarczy
lat 36 z 10 letnią praktyką w po-
stępowych intensywnych majątkach
w Wielkopolsce z ukończoną
szkołą rolniczą w Niemczech
rzutki energiczny obowiązkowy
zamierzony w swym zawodzie
zna dokładnie uprawę buraków
cukrowych rybołówstwo oraz ho-
dowl inwentarza zarodów oraz
książkowość rolniczą dobre refe-
rencje w ostatniej posiadzie 3 la-
a przyjmie stałą posade od 1 4.
1932 lub przedzej. Łaskawe zgo-
szenia do Kurjera Poznańskiego
pod zdw 32 389

Uczeń
piekarski 1/4 roku nauki pragne
się douczyc gdzie obojętnie. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 081

Sierota
poszukuje posady zaraz lub 15.
za pokojowa, zna obsluž i satyw-
ne prasowanie lub do wszystkiego
z gotowaniem. Oferty Kurjer
Poznański zdw 35 066

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady do
wszystkiego od 15, za małym wy-
nagrodzeniem. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 35 064

Młoda
meżatka przyjmie posługę. Małe
Garbary 7a, mieszkanie 19.
zdw 35 132

Panienka
do dzieci lub do prac domowych
szuka posady. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 35 124

Pani
zaufana w średnim wieku poszu-
kuje posady reprezentantki lub
gospodyn do samotnej osoby lub
starszych małżeństwa. — Oferty
Kurjer Poznański zdw 35 120

Poszukuje
posady do wszelkich prac domo-
wych z prasowaniem sztywnej
bielizny lub jako pokojowa. —
Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 115

Bilansista rutynowany
szuka posady podejmie się zakła-
dania i prowadzenia ksiąg han-
dlowych spraw podatkowych go-
dzinowc za umiarkowanym wynag-
rodzeniem. Łaskawe zgłoszenia
do Kurjera Poznańskiego
zdw 35 114

Uczciwa
dziewczyna poszukuje posady do
wszystkiego zaraz. Oferty Kurjer
Poznański zdw 35 219

Wykwalifikowanych
ogrodników-specjalistów
z wszystkich dziedzin ogrodn-
ictwa poleca Centralny Związek
Zawodowych Ogrodników. Po-
znań, ul. Gąsiorowskich 10.
zdw 35 209

Służąca
samodzielną dobrem gotowaniem
szuka posady. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 34 690

Blacharz
i szofer poszukuje p. ady. Ofer-
ty Kurjer Poznański rw 4 758

Tokarz
z kilkoletnią praktyką na silniki
gruntowna znajomość prac szli-
fiarskich autogeniczne spawanie
poszukuje odpowiedniego stano-
wiska. Złozoszenia Kurjer Pozn.
zdw 34 695

Dwudziestoletni
sierota posiadający rower prosi
o jakakolwiek pracę. Oferty Ku-
rjer Poznański zdw 34 695

Rządca
administrator poszukuje samo-
dzielnie administracji majątku.
Świadectwa bardzo dobre. Zło-
ży kaucji 10 000 zł Inowrocław
Solankowa 22 m. 6. Wodziański
nw 8971

Dziewczyna
z prowincji, znająca dobrze goto-
wanie i wszelką prace domową
poszukuje posady zaraz. Oferty
Kurjer Poznański zdw 34 077

Służąca
samodzielną poszukuje posady
Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 931

Uczciwa
czysta z gotowaniem poszukuje
posady. Oferty Kurjer Poznański
zdw 34 930

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem po-
szukuje posady 15. Oferty Kurjer
Poznański zdw 34 923

Gospodarz
samotny zamierzony rolnik, do-
brimi świadectwami poszukuje
posady. Oferty Kurjer Poznański
zdw 34 877

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem
uczciwa poszukuje od 15 posady.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 33 976

Emerytowany
naczelný sekretarz sądowy ruty-
nowana sila szuka zajęcia w han-
dlu banku administracji domów.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 081

Wychowawczyni
freblanka rutynowana, bardzo
dobre długoletnie świadectwa jezyk
niemiecki poszukuje posady
Złozoszenia do Kurjera Poznań-
skiego zdw 33 919

Osoba
młoda, z lepszej rodziny, zna
kompletnie gospodarstwo domo-
we, przedewszystkiem wykintna
kuchnie poszukuje odpowiedniej
posady od 15. 3. 32 lub 1 4 32
najchętniej do majątku jako wy-
ręczytelka. Złozoszenia Kurjer
Poznański zdw 33 169

Uczeń
rzeźnicki z prowincji z prządnej
rodziny silny poszukuje nauki.
Ceglarsz Czarnków. zdw 33 474

Służąca Małopolanka
poszukuje zaraz posady Oferty
Kurjer Poznański zdw 33 546

Całodzienną
posługę przyjmie. Oferty Kurjer
Poznański

Dziewczyna
z gotowaniem skromna i pracowita do wszystkiego szuka posady od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 35 434

Ogrodnik
poszukuje pracy w zakresie ogrodnictwa oraz ciecia drzew zakładania ogrodów fachowo i tanio. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 35 445

Prośba
Zona, której mąż jest od dłuższego czasu bez pracy, prosi litosciwie panie o pranie. Ma 4 dzieci, które są w smutnym położeniu. Osoba nawskróś uczciwa czysta i pracowita. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdw 35 581

Dziewczyna
do wszystkiego średnim gotowaniem poszukuje posady 15. III. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 539

Pani
z lepszego domu, przystojna 27 lat, poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Da 100-150 zł kaucji. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 35 507

Urzędnik
gospodarczy, kawaler, lat 39, z gwarancją, przyjmie posadę urzędniczą lub pisarską. Wynagrodzenie obojętne. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 509

Kasjerka
pewna w liczeniu, znająca książkowość z pierwszorzędnej referencjami, poszukuje jakiegokolwiek posady. Łaskawe oferty — Grotówna, Kościelna, Gdańska. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 510

Krawcowa
dobra, tania poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 181

Sierota
bardzo uczciwa, pracowita, pilna poszukuje posady za skromnym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 058

Slużaca
bardzo uczciwa, pracowita, poszukuje posady za małym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 057

Sierota
długoletniemi świadectwami z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 174

Uczniwa
dziewczyna poszukuje posady zaraz lub 15. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 165

Panna
średnie wykształcenie, muzykalna szuka jakiegokolwiek zajęcia. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 162

Posługi
szuka sierota. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 155

Leśnik
kawaler energiczny służbiście, miłośnik szkółek pragnie otrzymać posadę w majątku. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 040

Szofer - ślusarz
z dłuższą praktyką w jednej firmie z dobrymi poleceniami, poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 032

Sierota
szuka posady do prac domowych z gotowaniem i praniem do samotnej osoby lub młodego małżeństwa od 15. 3. 32. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 34 783

Sierota
z dobrej rodziny szuka posady do prac domowych z gotowaniem i prasowaniem cerowaniem bielizny od 15. 3. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 34 782

Piekarz - cukiernik
biegły w swym zawodzie poszukuje posady. Wymagania skromne. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 35 200

Slużaca
z gotowaniem poszukuje posady — marca. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 078

Książkowa
maszynistka poszukuje posady — wynagrodzenie skromne. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 014

Kucharka
samodzielna poszukuje posady — może być na wyjazd świadectwa dobre. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 005

Wychowawczyni
dzieci (freblanka) poszukuje jakiegokolwiek posady. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdw 35 004

Sierota
uczciwa polecona szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 988

Kucharka
z dobrem gotowaniem obeznana z wszelką pracą domową szuka posady 15. 3. lub 1. 4. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 108

Biuralistka
znająca dobrze żurnal amerykański pisze na maszynie poszukuje posady za mniejszym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 109

Krawcowa
pierwszorzędną poza dom. Kramarska 23 mieszkanie 9. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 091

Krawcowa
domowa rutynowana szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 090

Pani
inteligentna doświadczona w gospodarstwie domowym i kuchni, była apekarska siła pomocnicza i korespondentka, znająca niemieckie, prezencja nienaganna przyjmie odpowiednią posadę także u lekarza najchętniej jako przychodnia. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 086

Dziewczyna
dobrymi świadectwami, z gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 085

Osoba
z inteligencji poszukuje miejsca do zarządu domem lub opieki. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 099

Dziewczyna
z dobrymi świadectwami, gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady od 15. 3. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 243

Krawcowa
działa szuka pracy poza domem. Górna Wilda 25. m. 11. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 271

Ekspedjentka
która prowadziła przez kilka lat samodzielnie ksiązkowość w hurtowni tytoniowej poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 35 280

Pracownik
pierwsza obsługa maszyn, parkiecierek, kelowni, szlifierki, frezowni w pracach meblowych i budowlanych szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 35 213

Młody
człowiek sumienny poszukuje posady inkasenta woźnego lub jakiej innej. Na żądanie kaucja. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 375

Dzielnia
pończoszarka poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 35 374

Praczką
sumienna, czysta poszukuje prania poza domem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 341

Uczniwa
praczka poszukuje prania lub sprzątania. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 364

Praczką
działa, uczniwa szuka prania 4 zł. dziennie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 363

Bona
przychodnia zna a robotki, jezyk polski, niemiecki z dobrymi referencjami poszukuje posady od 1. 4. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 316

Osoba
prowadząca dom samodzielnie, poszukuje posady do samotnej osoby w mieście lub na majątek. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 335

Fotograf
młody, zdolny, dobry fachowiec poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 4 788

Krawcowa
domowa, pierwszorzędną. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 474

Polecam
uczniwa, rzetelna dziewczynę jako posługę. Dolina 3. m. 7. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 487

Dziewczyna
uczniwa poszukuje posady z gotowaniem, praniem do małej rodziny od zaraz za 20 zł okolicą Ła zarz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 423

Slużaca
do wszystkiego z gotowaniem szuka posady zaraz lub od 15. marca. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 031

Emeryt
sądowy z kilkoletnią praktyką adwokacką przyjmie administrację domu lub posadę sekretarza w przedsiębiorstwie albo u adwokata w Poznaniu. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 35 030

500 zł
złoży kaucji rutynowana ekspedjentka szuka posady konfekcyj. biawoty towary krótkie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 35 023

Dziewczyna
poszukuje posady najchętniej do starszych państwa. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 35 023

Pozłotnik
młody zdolny poszukuje pracy. Wilda Madajńskiego 13. m. 25. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 020

Wolontariusz
fryzjerski przyjmie posadę. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 082

Krawcowa
znająca dobrze żurnal amerykański pisze na maszynie poszukuje posady za mniejszym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 109

Krawcowa
domowa rutynowana szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 090

Pani
inteligentna doświadczona w gospodarstwie domowym i kuchni, była apekarska siła pomocnicza i korespondentka, znająca niemieckie, prezencja nienaganna przyjmie odpowiednią posadę także u lekarza najchętniej jako przychodnia. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 086

Dziewczyna
dobrymi świadectwami, z gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 085

Osoba
z inteligencji poszukuje miejsca do zarządu domem lub opieki. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 099

Dziewczyna
z dobrymi świadectwami, gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady od 15. 3. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 243

Krawcowa
działa szuka pracy poza domem. Górna Wilda 25. m. 11. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 271

Ekspedjentka
która prowadziła przez kilka lat samodzielnie ksiązkowość w hurtowni tytoniowej poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 35 280

Pracownik
pierwsza obsługa maszyn, parkiecierek, kelowni, szlifierki, frezowni w pracach meblowych i budowlanych szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 35 213

Młody
człowiek sumienny poszukuje posady inkasenta woźnego lub jakiej innej. Na żądanie kaucja. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 375

Dzielnia
pończoszarka poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 35 374

Praczką
sumienna, czysta poszukuje prania poza domem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 341

Uczniwa
praczka poszukuje prania lub sprzątania. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 364

Praczką
działa, uczniwa szuka prania 4 zł. dziennie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 363

Bona
przychodnia zna a robotki, jezyk polski, niemiecki z dobrymi referencjami poszukuje posady od 1. 4. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 316

Osoba
prowadząca dom samodzielnie, poszukuje posady do samotnej osoby w mieście lub na majątek. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 335

Fotograf
młody, zdolny, dobry fachowiec poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 4 788

Krawcowa
domowa, pierwszorzędną. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 474

Polecam
uczniwa, rzetelna dziewczynę jako posługę. Dolina 3. m. 7. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 487

Dziewczyna
uczniwa poszukuje posady z gotowaniem, praniem do małej rodziny od zaraz za 20 zł okolicą Ła zarz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 423

25 WOLNE MIEJSCA

Mistrza maszynowego
posiadającego wszelkie doświadczenia przy maszynach parowych obsłudze kotła ze znajomością potrzebnych reparacji, poszukuje garbarnia. Reflektuje się tylko na siły z dobrymi świadectwami. Zgłoszenia z podaniem pensji należy podać do „Par” Poznań, Al. Marcinkowskiej 1. pod 53 486. Pw 11 333 53 486

Potrzebna
bufetowa przystojna, rzetelna, obznajmiona z aparatem Express do restauracji kawiarni. Dokładne zgłoszenia z podaniem pensji i odpisu świadectw, oraz fotografii. Posada stała Hotel Wiktorja Pleszew. nw 9 195

Slużaca
z gotowaniem czysta uczciwa potrzebna zaraz. Zgłoszenia agencja Kurjera Pozn. zdw 35 182

Kamasznika (e)
biegły pracujący przy stole przyjmie zaraz. Rybelski — Za Bramką 7. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 079

Rok założenia 1846

Ulubione i szeroko rozpowszechnione pismo matorolnych Przyjacieli i doradca wiejskiej ludności. Wychodzi 2 razy w tygodniu — od 1 kwietnia 3 razy. Adres: „Wielkopolanin” — Poznań, św. Marcin 70. zw 13694/5

Gospośnia - kucharka
znająca dobra kuchnie zaprawę konserw szuka posady 15. III. lub 1. 4. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 107

Biuralistka
pisze na maszynie, władając również językiem niemieckim poszukuje za mniejszym wynagrodzeniem posady. Chętnie również w składzie może być czynna. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 110

Magister
farmacji w czwartym półroczu władający polskim i niemieckim poszukuje posady w Poznaniu lub Pozn. zdw 35 394

Piekarz
poszukuje pracy, dam kaucji 800 zł u właściciela. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 406

Praczką
czysto pierze. — Św. Marcin 46 m. 10. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 244

Panienska
szuka posady u krawcowej lub krawca. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 546

Prania
i prasowania szyćwnej bielizny poszukuje zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 545

Mistrz kowalski
szofer, monter z własnym narzędziami szuka posady od 1. 4. 32. Broniecki, Uchorowo, pow. Obronki. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 556

Gospośnia
znająca gospodarstwo domowe, gotowanie, zaprawę ogrodzie — wynagrodzenie skromne. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 537

Destylator
z długoletnią praktyką ostatnią posadę 6 lat szuka posady ekspedienta w wyszynku. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 536

Architekt, dypl. inż. politechniki gdańskiej
z czteroletnią praktyką w budownictwie nadziemnym, przemysłowym i żelbetonem poszukuje posady. Zgłoszenia sub „Architekt i. p. g.” do Kurjera Pozn. zdw 4 772

Pomocnik
z branży kolonialnej win wódek i restauracji poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 35 530

Młoda
dziewczyna poszukuje posady za pokojową lub do wszystkich prac domowych. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 521

Maszynistka
początkująca i znająca stenografię szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 561

Praczką
poza dom 5 zł dziennie. Zamkowa 5, mieszkanie 12. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 564

Inteligentny
wymowny młody kupiec (bezrobotny) na prowizję potrzebny. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 35 287

Pani (i)
która(a) ma zastąpić właściciela w biurze z gotówką do 3 tysięcy gwarancją bowiem prokura zarząd Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 334

Praktykantkę biurową
przyjme władająca polskim i niemieckim. Zgłoszenia w poniedziałek tylko od godz. 1-2. — Cieszkowskiego 9. m. 2. dzwonić do biura. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 403

Portjera - woźnego
od 1. 4. poszukuje większe przedsiębiorstwo Pensja i mieszkanie. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 35 118

Uczniwa
krawiecka kursistka potrzebna. Marcejska 6. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 176

Gospodyni
znająca dobrą kuchnię i chów drobiu potrzebna do większego dworu od 1 kwietnia 1932. Zgłoszenia z odpisem świadectw do Kurjera Pozn. zdw 35 116

Sprzedawców domowych
na artykuł pierwszej potrzeby kaucja zaraz potrzebna. Tylko poważni reflektanci! Wymowni z osi. Chelmońskiego 4. mieszkanie 6. od godz. 11. zdw 35 354

Dziewczyna
ze wsi uczciwa, pracowita, skromna (kucharka) do wszystkiego potrzebna na wieś do 4 osób. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 35 161

Dziewczyna
do posługi potrzebna. Stankiewicz. Mostowa 26. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 178

Panienska
do kłosa z kaucją 500 zł potrzebna. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 278

Uczniwa
fryzjerskiego z prowincji przyjmie Cielewicz, Ślusarska 3. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 309

Dzielnia
pomocnik szewski na stałą pracę potrzebny. Wyspańskiego 13. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 268 9

Przystojnej
wysokiej modelki szuka art. malarz. Oferty z podobizną Kurjer Pozn. zdw 35 207

Maszynistki
biegły piszący pod dyktando poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 35 231

Bufetowa
potrzebna. Grunwaldzka 11, restauracja. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 308

Kucharka
samodzielna li tylko pierwszorzędną siła, potrzebna zaraz. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 365

Kroczyni
na bieliznę meską potrzebna — Adres Kraszewskiego 4. m. 9. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 84

Agentów — tek
do sprzedaży artykułów pierwszej potrzeby poszukujemy. — Strzelecka 18 m 9. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 397

Posługaczka
potrzebna zaraz — Skoczowska (Gasiorowskich) 12 m. 20. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 412

Młodsza
dziewczyna potrzebna zaraz. — Wierzbicice róg J. rzęzo (skład) Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 426

Współniczkę
do bufetu cyrkowego poszukuje pani z gotówką 1000 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 514

Pokojowa
z dobrą usługą i prasowaniem szyćwnej bielizny potrzebna na wieś do Jworu od 1 kwietnia 1932 lub później. Zgłoszenia z odpisem świadectw do Kurjera Pozn. zdw 35 117

Ogrodnik
działny w swym zawodzie, specjalista w pielęgnowaniu drzew owocowych i warzyw potrzebny od zaraz. Zgłoszenia wraz z odpisem świadectw oraz wyceną prac wymaganej pensji proszę nadsyłać do Kurjera Pozn. zdw 35 428

Krawcowej
młodszej fachowej jako współpracownicy poszukuje Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 441

Silna
dziewczyna do wszystkiego z gotowaniem, może się złożyć. Piotra Wawrzyniaka 43 m. 7. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 452

Praczką
która zna dobrze prasowanie szyćwnej bielizny, zaraz Nowa Cukiernia. 27 Grudnia 17. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 462

Prasowaczki
potrzebne Rekord Szewska 20 a. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 484

Fachowca
dokładnie obeznanego z eksportem masła poszukuje Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 35 490

Przychodnia
do pomocy i do dzieci za małym wynagrodzeniem potrzebna. — Adres Kurjer Pozn. zdw 35 407

Uczniwa
lub młodsza ekspedientka do składu rzeźniczego potrzebna zaraz. Strobel, ul. Samarskiego 19. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 478

Krawcowej
lub krawca przyjmie przedsiębiorstwo w pełnym biegu do współpracy z gotówką kilkanaściesiąt. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 163

Magazynier
inkasent młody kaucja 500 złotych zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 501

Dziewczyna
do dzieci, nie niżej lat 20, potrzebna. Górna Wilda 42 I. piętro, prawo. H. Domaracki. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 538

Woźnicy
z pożyczką 1000 zł poszukuje poważnego przedsiębiorstwa. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 533

Uczniwa
przyczożoną zaraz. Rzeźnictwo Kraszewskiego 9 b. Oferty Kurjer Pozn. zdw 2 674

Dziewczyna
dobrem gotowaniem praniem do trzech osób potrzebna od 15. III. gotowanie świadectwa podobna. Przepióra Dobrowskiego 46. Oferty Kurjer Pozn. zdw 2 684

Pokojowa
potrzebna prasowanie szyćwnej bielizny. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 35 527

Dziewczyna
z samodzielnym gotowaniem potrzebna. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 35 525

„Madeleine”
„Hormona” nowy aparat prof. Spühla — prócz innych najnowszych metod pielęgnowania kobiecej skóry pierwszy Gabinet Racjonalnej Kosmetyki „Madeleine” d-rowskiej Madeleine Poznańskiej. Usługi zmarszczek i wszelkich wad cery. Dożadne upiększanie. — Barwienie włosów. — Trwałe przyćmienie brwi. — Tamże doskonałe kremy, płyny kosmetyczne pudry. „Madeleine” z fachową bezpłatną poradą. Ratajczaka 20 telefon 54-31. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 156

Humor zagraniczny

Kryzys.
— Z jakiego powodu stara się pan o pozwolenie noszenia broni?
— Ponieważ zmuszony jestem często odbierać pieniądze od dłużników.
— Ach — i obawia się pan bandytów?
— Nie tyle bandytów, co dłużników...
(Le Rire, Paryż). S. F.

Przedpłata
na marzec 1932, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w eksped. 4.00, w agencjach w mieście 4.50, z odnośnikiem do domu w Poznaniu 4.70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie 4.94, kwartalnie 14.82, pod opaską miesięcznie w Polsce 9.00, w innych krajach 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiały poświęcony danej uroczystości.

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476 i 3524, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.

Ogłoszenia
na stronie 6 lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr., na stronie czwartej 100 gr., na stronie drugiej 120 gr., przed wiadomościami potoczными 200 gr. od 1-lamowej milim. ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania wieczornego „drobne” do godz. 11. większe dłuższe według możliwości. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiad.